

HRVATSKA
GOSPODARSKA
KOMORA

ISSN 1846-7830

GOSPODARSKA KRETANJA ZADARSKE ŽUPANIJE

BROJ 34, listopad, 2018.

Izdavač: Hrvatska gospodarska komora

Za izdavača: Luka Burilović

Pripremila: Županijska komora Zadar

Špire Brusine 16, 23000 Zadar

tel.: 023/ 211 747

faks.: 023/ 213 923

e-mail: hgkzd@hgk.hr

web: hgk.hr

Tisak: AKD d.o.o. Zagreb

Naklada: 200 primjeraka

Ovu analizu izrađuje i za nju je odgovorna HGK. Informacije, mišljenja, analize i zaključci koji se iznose temelje se na javnim statističkim i ostalim informacijama što potječu iz izvora u čiju se potpunost i točnost HGK pouzdaje, ali za koje ne jamči. Utoliko su informacije, mišljenja, analize i zaključci izneseni u ovoj publikaciji podložni promjenama koje ovise o promjenama izvora informacija te o promjenama koje nastupe od trenutka pisanja teksta do njegova čitanja. Ova publikacija ili njeni dijelovi ne mogu se kopirati ili bilo kako drukčije reproducirati bez navođenja.

- 4 OPĆA OCJENA GOSPODARSKIH KRETANJA U 2017.
- 7 OSNOVNI EKONOMSKI POKAZATELJI ZADARSKE ŽUPANIJE OD 2008. DO 2017.
- 9 FINANCIJSKI REZULTATI GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE U 2017. GODINI
- 31 FINANCIJSKI REZULTATI POSLOVANJA GOSPODARSTVA GRADA ZADRA U 2017.
- 33 ZAPOSLENOST I PLAĆE U ZADARSKOJ ŽUPANIJI
- 43 VANJSKOTRGOVINSKA RAZMJENA ZADARSKE ŽUPANIJE
- 49 POLJOPRIVREDA, RIBARSTVO I PREHRAMBENA INDUSTRIJA
- 55 INDUSTRIJA
- 64 GRADITELJSTVO
- 66 TURIZAM
- 73 TRGOVINA
- 75 ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI
- 76 PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE
- 80 DOGAĐANJA
- 119 WEB PORTAL GOSPODARSKA MREŽA
- 120 SAŽETAK EKONOMSKIH POKAZATELJA ZADARSKE ŽUPANIJE

OPĆA OCJENA GOSPODARSKIH KRETANJA U 2017.

Analiza poslovanja gospodarstva Zadarske županije u 2017. godini dana je na temelju podataka iz godišnjih financijskih izvještaja predanih FINA-i do kraja svibnja 2018. godine. Obuhvaćeno je poslovanje poduzetnika, obveznika poreza na dobit, čije je sjedište na području Zadarske županije. Podaci o poslovanju tvrtki koje posluju na području Županije, a sjedište im je izvan tog područja, u Financijskoj agenciji su obrađeni prema svom sjedištu i nisu obuhvaćeni ovom analizom. Godišnja financijska izvješća FINA-e, koja su temelj naše analize gospodarskih kretanja obuhvaćaju samo tzv. realni sektor gospodarstva u što nije uključen sektor bankarstva i osiguranja. Korišteni su i recentni podaci HZZ – PS Zadar, HZMO, Državnog zavoda za statistiku, Turističke zajednice Zadarske županije i Trgovačkog suda u Zadru.

2017. poslovna godina u gotovo svim relevantnim pokazateljima uspješnosti gospodarstva bila je najbolja dosad. Godišnje izvještaje predao je rekordan broj obveznika poreza na dobit u Zadarskoj županiji, njih ukupno 4.273. Ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 13.752,2 milijuna kuna i u odnosu na prethodnu, dotad rekordnu 2016. povećani su za 1.063,6 mil. kuna ili 8,4%, dok su ukupni rashodi rasli sporije, bili su 7,4% viši nego prethodne godine. Zato je i dobit, odnosno saldo dobiti i gubitka prije oporezivanja, bila viša nego prethodne godine, iznosila je 799,0 milijuna kuna, što je dosad najveća godišnja agregirana dobit gospodarstva Zadarske županije. Njen rast od čak 27,5% drugi je najveći među gospodarstvima hrvatskih županija. Pritom, tvrtke koje su iskazale dobit (agregirana dobit prije oporezivanja iznosila je 1.135,4 mil. kuna) imale su povećanje dobiti za 9,2% u odnosu na ukupnu dobit tvrtki koje su u 2016. iskazale dobit, dok su tvrtke koje su iskazale gubitak (agregirani gubitak prije oporezivanja iznosio je 336,5 mil. kuna) smanjile taj gubitak i to za 18,5% u odnosu na ukupni gubitak onih tvrtki koje su u 2016. iskazale gubitak. U 2017. rasli su i prihodi od prodaje i to prihodi od prodaje u zemlji za 10,4%, a prihodi od prodaje u inozemstvu za 1,1%. Na kraju godine vrijednost aktive gospodarstva

Zadarske županije iznosila je 27,41 milijardu kuna ili 4,0% više nego prethodne godine, a stavka Kapital i rezerve vrijedili su 7,38 milijardi kuna ili 6,0% više nego prethodne godine. Povećan je broj zaposlenih za 9,6% na rekordnih 23.534 zaposlenika uz blagi rast prosječne mjesečne isplaćene plaće od 0,9%. Smanjenje je zabilježeno na stavci Bruto investicija u dugotrajnu materijalnu i nematerijalnu imovinu i to za 5,7%, dok je stavka Bruto investicija samo u novu dugotrajnu imovinu s iznosom od 1.094,2 mil. kuna investiranih u 2017. bila za 64,2% veća od investiranja u novu dugotrajnu imovinu u 2016.

Kratka usporedba s gospodarstvom na nacionalnoj razini u 2017. godini: 120.081 poduzetnika ukupno je imalo 882.884 zaposlenih ili 5,8% više nego godinu prije. Prihodi su povećani za 9,5%, a rashodi su povećani za 10,4%. Zato je saldo dobiti i gubitaka prije oporezivanja smanjen za 7,9%. Prihodi od prodaje u inozemstvu povećani su za 16,6%, aktiva je povećana za 3,6%, a kapital i rezerve za 4,2%. Zabilježen je i minimalan rast vrijednosti investicija u novu dugotrajnu imovinu i to za 0,6%. Možemo konstatirati da je gospodarstvo Zadarske županije poslovalo uspješnije od državnog prosjeka.

U apsolutnim iznosima najveći rast ukupnih prihoda pojedinih sektora gospodarstva Zadarske županije zabilježen je u području Trgovine (357,2 mil. kuna), Turizma (183,1 mil. kuna) i Građevinarstva (171,2 mil. kn). Rijetko koje područje djelatnosti imalo je smanjenje ukupnih prihoda, najviše Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (-51,8 mil. kuna), zatim Poslovanje nekretninama (-25,4 mil. kuna) te Prijevoz i skladištenje (-23,1 mil. kuna).

Broj zaposlenih u gospodarstvu Zadarske županije (4.273 poslodavca) mjereno satima rada povećan je s 21.477 zaposlenih u 2016. na broj od 23.534 u 2017. godini, odnosno za 2.057 zaposlenih ili za 9,6%. U porastu apsolutnog broja zaposlenih prednjače Djelatnosti pružanja smještaja... sa 420, Administrativne i ostale pomoćne djelatnosti sa 374 i Građevinarstvo sa 304

više zaposlenih. Slijede, Trgovina sa 184, Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti sa 160 više zaposlenih itd. I u 2017. poslovnoj godina nije bilo smanjenja broja zaposlenih po pojedinim područjima, čime je nastavljen kontinuitet održavanje i povećanja razine zaposlenosti gospodarstva Zadarske županije, a zaposlenost u 2017. godini najveća je ikad. Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća u gospodarstvu Županije, unatoč dobrim poslovnim rezultatima, ostala je praktično ista, s iznosom od 4.908 kuna za 0,9% bila je veća nego prethodne godine. Po područjima djelatnosti najviša je bila u Prijevozu i skladištenju (8.932 kn), slijede Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (7.122 kuna), Umjetnost, zabava i rekreacija (6.782 kune), sve do Ostalih uslužnih djelatnosti s 3.625 kuna prosječne mjesečne neto isplaćene plaće.

Ukupna zaposlenost u Zadarskoj županiji (osiguranici HZZO-a prema prebivalištu) u kriznim se godinama zadržala na puno boljoj razini od državnog prosjeka, zahvaljujući i osjetnom povećanju sezonske zaposlenosti. Isto tako broj nezaposlenih rastao je sporije od negativnog trenda u RH. Prosječno je u 2017. godini bilo zaposleno 53.095 osoba (3,8% više nego u 2016.), a registriranih nezaposlenih osoba bilo je 5.792 (16,8% manje od prošlogodišnjeg prosjeka). Na kraju prosinca 2017. imamo 51.196 ukupno zaposlenih osoba (5,0% više nego na kraju 2016. godine), što je pokazatelj da rast zaposlenosti nije rezultat samo sezonskog zapošljavanja. Na kraju srpnja 2018. zaposlenih je bilo 60.000 (3,9% više), a nezaposlenih 3.599 (17,0% manje nego na isti dan 2016. godine). Očekuje se nastavak trenda iznimne sezonske zaposlenosti, zahvaljujući kojoj već četiri godine bilježimo rekordnu zaposlenost u ljetnim mjesecima.

Vanjskotrgovinsku razmjenu Zadarske županije karakteriziraju dvije stvari: visoki udjel nerobnog izvoza, odnosno izvoza usluga u ukupnom izvozu (vozarine brodarskih tvrtki na inozemnom tržištu i turističke usluge fakturirane stranim kupcima) te pozitivna bilanca robne razmjene u kriznom razdoblju od 2009. godine. Prihodi od prodaje u inozemstvu kumulativno iskazani u godišnjem financijskom izvještaju poduzetnika

predstavljaju ukupan robni i nerobni izvoz. Prema izvještajima poduzetnika za 2017. oni iznose 2.992,6 milijuna kuna ili 1,1% više nego u prethodnoj godini. Odbijemo li od tog iznosa 1.834,2 mil. kuna robnog izvoza Zadarske županije (podatak Državnog zavoda za statistiku), grubim izračunom dolazimo do vrijednosti od 1.158,4 mil. kuna izvoza usluga.

Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo gospodarstva Zadarske županije povećalo je broj zaposlenih za 9,1%, aktivu za 4,6%. Ukupni prihodi smanjeni su za 4,2%, međutim rashodi su smanjeni za 4,8%, pa je ostvarena bruto dobit za 3,9% veća od prošlogodišnje. Iskazano je i smanjenje prihoda od prodaje u inozemstvu za 10,0%, a zabilježeno je i smanjenje bruto investicija od 33,9%. Ribarstvo i marikultura tradicionalno je dominantni segment i nositelji cijelog područja djelatnosti. Zbog prelova stokova sitne plave ribe u Jadranu na snazi su brojne mjere dobrog upravljanja ribljim zalihama. Istovremeno, oporavljen je stok plavoperajne tune i povećana kvota za izlov tune u 2018. godini.

Prerađivačka industrija, kao najvažniji segment Industrijskog sektora, povećala je broj zaposlenih za 7,6%, aktivu za 9,6%, ukupne prihode za 5,4% (uz povećanje bruto dobiti od čak 80,1%). Prihodi od prodaje u inozemstvu povećani su za 4,0%, a bruto investicije za 24,8%. Najveći broj zaposlenih je u odjeljcima djelatnosti Proizvodnja metala (1.062 zaposlenika) i Proizvodnja prehrambenih proizvoda (1.044 zaposlenika). Proizvodnja metala prednjači i u ostvarenim ukupnim prihodima (1.187,9 mil. kuna), ostvarenoj bruto dobiti (71,6 mil. kuna), prihodima od prodaje u inozemstvu (929,5 mil. kuna) i bruto investicijama (211,9 mil. kuna). Većina drugih odjeljaka poslovala je s dobiti, značajniji gubitak zabilježen je u odjeljku Proizvodnja strojeva i uređaja (-6,1 mil. kuna), Proizvodnja proizvoda od gume i plastike (-2,7 mil. kuna) i Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa (-1,1 mil. kuna gubitka).

Drugi segment industrijskog sektora, Rudarstvo i vađenje, djelomično uspješno je poslovao u 2017.: broj zaposlenih povećan je za 8,4%, aktiva za 12,0%, ukupni prihodi za

39,6% (nažalost rashodi su brže rasli, pa je i agregirani gubitak veći za 2,2%). Prihodi od prodaje u inozemstvu povećani su za 18,6%, a bruto investicije su povećane za 108,5%.

Građevinarstvo, nakon višegodišnje krize, pokazuje znakove oporavka. Broj zaposlenih povećan je za 14,5% u odnosu na 2016., iznos aktive povećan je za 2,8%, prihodi su povećani za 16,1% i prvi put nakon 2009. godine ovo područje djelatnosti iskazalo je agregiranu dobit prije oporezivanja i to u iznosu od 26,1 mil. kuna. Zabilježeno je povećanje prihoda od prodaje u inozemstvu od 6,7%, ali i velik pad bruto investicija od 78,1%.

Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane nastavljaju svoj kontinuirani rast, kako u fizičkom obujmu dolazaka i noćenja turista, tako i u financijskoj uspješnosti. Turistički promet, s 1,81 milijuna dolazaka i 13,70 milijuna noćenja rekordan je do sada u Zadarskoj županiji. Ove brojke, naravno, ne odnose se samo na poslovanje poduzetnika – obveznika poreza na dobit, obuhvaćenih ovom analizom, već svih segmenata turističke ponude Županije.

Samo gospodarstvo u ovoj djelatnosti ostvarilo je dosad najbolje rezultate poslovanja. U odnosu na prethodnu 2016. godinu, zaposlenih je bilo 13,1% više, aktiva/pasiva je povećana za 6,9%, prihodi su rasli 12,7%, brže od rasta rashoda, pa je i agregirana dobit bila 40,6% viša od prošlogodišnje. Više se i ulagalo, bruto investicije bile su za 4,9% više nego u 2016.

Trgovina na veliko i malo i dalje zadržava svoj vodeći položaj u broju zaposlenih i ostvarenim prihodima. Broj zaposlenih bio je za 4,4% veći, aktiva za 3,6%, a prihodi su povećani za 12,0%. Pritom je povećana i agregirana dobit i to za 48,1%. Sektor bilježi i povećanje prihoda od prodaje u inozemstvu za 5,3%, ali i smanjenje bruto investicija za 28,5%.

Prijevoz i skladištenje u 2017. poslovnoj godini bilježi povećanje broja zaposlenih od 6,0%, ali uz smanjenje prihoda od 1,8%, prihoda od prodaje u inozemstvu za 5,5% i bruto dobiti od čak 64,7%. Smanjena je i aktiva za 4,5%, dok su bruto investicije povećane za 90,7%.

Dobri poslovni rezultati ostvareni su i u gotovo svim ostalim područjima djelatnosti manje zastupljenima u gospodarstvu Zadarske županije. Cjelokupno gospodarstvo tako je u većini pokazatelja uspješnosti premašilo dosad najuspješniju, prethodnu 2016. godinu.

Promatramo li gospodarstvo prema veličini poduzetnika, u 2017. poslovalo je 7 velikih, 43 srednje velikih, 338 malih i 3.885 mikro poduzetnika. Od ukupno 23.534 zaposlenika njih najviše zapošljavaju brojni mikro poduzetnici, čak 35,5%, a 28,4% zaposlenih je kod malih poduzetnika. Isplaćene neto plaće i nadnice ne slijede ovaj omjer, što znači da su prosječne plaće niže kod mikro i malih poduzetnika, a više od prosjeka kod srednje velikih, i osobito kod velikih poduzetnika. Mikro poduzetnici imaju 31,4% vrijednosti imovine (od ukupno 27,41 milijardi kn aktive cjelokupnog gospodarstva), ali u izvorima sredstava imaju tek 5,4% vlastitog kapitala, što svjedoči o prezaduženosti ovog segmenta gospodarstva. Nešto je povoljnija situacija kod malih poduzetnika, koji drže 20,8% aktive uz 16,6% udjela u vlastitom kapitalu. Srednje veliki poduzetnici ovdje su u povoljnijem položaju s 27,5% udjela u aktivi i 42,1% udjela u kapitalu i rezervama. Tako mikro i mali poduzetnici imaju veći udjel u rashodima nego u prihodima, srednje veliki poduzetnici praktično imaju isti udjel, a veliki poduzetnici u strukturi prihoda imaju veći udjel nego u strukturi rashoda. U ukupno 2,89 milijardi kuna bruto investicija u dugotrajnu imovinu sudjelovali su srednje veliki poduzetnici s 32,6%, veliki poduzetnici s 30,4%, mikro sa 24,0%, a mali sa 13,0%.

OSNOVNI EKONOMSKI POKAZATELJI ZADARSKE ŽUPANIJE U RAZDOBLJU 2008. – 2017.

PREGLED OSNOVNIH EKONOMSKIH POKAZATELJA ZADARSKE ŽUPANIJE

Pokazatelj	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
1. Opći podaci										
Površina županije, u km ²	7.486	7.486	7.486	7.486	7.486	7.486	7.486	7.486	7.486	7.486
Ukupan broj stanovnika županije*	162.045	162.045	162.045	170.017	170.955	171.594	171.462	170.168	169.581	168.672
Ukupni prihodi gospodarstva, u milijunima kuna (GFI)	12.601	11.096	10.543	10.705	10.236	11.027	11.355	12.548	12.695	13.752,2
2. Zaposlenost i plaće										
Zaposleni u gospodarstvu, prosjek na temelju broja sati (GFI)	20.337	20.246	19.761	20.271	19.759	19.929	20.690	20.095	21.644	23.534
Ukupan broj zaposlenih (osigurani HZMO), na dan 31.03.	49.611	50.017	47.760	47.507	47.113	46.861	46.231	46.702	47.893	49.731
Ukupan broj zaposlenih (osigurani HZMO), na dan 30.06.	52.111	52.732	51.156	51.954	52.029	52.510	52.780	53.556	55.013	56.655
Ukupan broj zaposlenih (osigurani HZMO) u pravnim osobama, na dan 31.03.	36.527	36.889	35.783	36.069	36.010	36.149	35.946	36.750	37.956	39.727
Ukupan broj zaposlenih (osigurani HZMO) u pravnim osobama, na dan 30.06.	38.029	38.711	38.006	38.987	39.084	39.631	40.118	41.162	42.552	44.202
Ukupan broj nezaposlenih (registriranih), na dan 31.03.	10.366	10.865	12.062	11.906	11.955	12.633	12.682	9.514	8.356	6.998
Ukupan broj nezaposlenih (registriranih), na dan 30.06.	8.705	8.970	9.429	9.026	9.140	9.664	7.711	6.444	5.453	4.461
Aktivno stanovništvo (zaposleni + nezaposleni) na dan 31.03.**	59.977	60.882	59.822	59.413	59.068	59.494	58.913	56.216	56.249	56.729
Aktivno stanovništvo (zaposleni + nezaposleni) na dan 30.06.**	60.816	61.702	60.585	60.980	61.169	62.174	60.491	60.000	60.466	61.116
Stopa registrirane nezaposlenosti, u % aktivnog stanovništva, na dan 31.03.**	17,3%	17,8%	20,2%	20,0%	20,2%	21,2%	21,5%	16,9%	14,9%	12,3%
Stopa registrirane nezaposlenosti, u % aktivnog stanovništva, na dan 30.06.**	14,3%	14,5%	15,6%	14,8%	14,9%	15,5%	12,7%	10,7%	9,0%	7,3%
Prosječna isplaćena bruto plaća u gospodarstvu, u kunama (GFI)	6.851	7.031	7.139	6.911	6.821	6.748	6.925	7.125	7.303	7.143
Prosječna isplaćena bruto plaća, nominalna stopa rasta, u %	-2,8	2,6	1,5	-3,2	-1,3	-1,1	2,6	2,9	2,5	-2,2
Prosječna isplaćena neto plaća u gospodarstvu, u kunama (GFI)	4.418	4.576	4.707	4.580	4.528	4.434	4.499	4.711	4.852	4.908
Prosječna isplaćena neto plaća, nominalna stopa rasta, u %	-2,9	3,6	2,9	-2,7	-1,1	-2,1	1,5	4,7	3,0	1,2
3. Ekonomski odnosi s inozemstvom										
Prihodi od prodaje u inozemstvu u milijunima kuna (GFI-AOP257, od 2016.-AOP243)	2.521	2.233	2.470	2.607	2.349	2.416	2.547	3.159	2.933	2.933
Udjel prihoda od prodaje u inozem. u ukupnim prihodima (GFI-AOP146, od 2016. AOP177)	20,0%	20,1%	23,4%	24,4%	23,0%	21,9%	22,4%	25,2%	23,1%	21,3%
Uvoz u razdoblju u milijunima kuna (GFI –AOP292, od 2016.-AOP273)	1.159	835	836	886	896	954	943	1.193	683	1.310
Izvoz robe u milijunima kuna (DZS)	1.091	1.030	1.058	1.301	1.264	1.296	1.389	1.779	1.711	1.835
Uvoz robe u milijunima kuna (DZS)	1.359	966	1.021	1.070	1.072	1.210	1.370	1.755	1.693	1.867
Saldo robne razmjene u milijunima kuna	-268,4	63,3	37,7	231,5	192,4	86,2	18,6	24,0	18,0	-32,0
Stopa rasta robnog izvoza, u %	-5,8%	-5,6%	2,8%	22,9%	-2,9%	2,5%	7,2%	28,1%	-3,8%	9,1%
Stopa rasta robnog uvoza, u %	0,0%	-28,9%	5,6%	4,8%	0,2%	12,9%	13,3%	28,1%	-3,5%	10,3

4. Turistički promet										
Turistički dolasci (000)	1.149	1.105	1.119	1.203	1.287	1.377	1.468	1.550	1.624	1.808
Turistička noćenja (000)	7.106	7.270	7.938	8.522	9.209	9.620	10.083	10.717	11.567	13.699
Stopa rasta turističkih dolazaka, u %	3,0%	-3,8%	1,3%	7,5%	6,9%	7,0%	6,6%	5,5%	4,8%	11,3%
Stopa rasta turističkih noćenja, u %	5,0%	2,3%	9,2%	7,4%	8,1%	4,5%	4,8%	6,3%	7,9%	18,4%
5. Vodeća područja djelatnosti										
5.1 Trgovina na veliko i malo										
Udjel u ukupnim prihodu poduzetnika	34,5	32,2	29,9	29,3	27,8	25,6	24,3	22,5	23,4	24,2
Udjel u broju zaposlenih	26,1	24,2	23	22,7	21,8	21,5	20,2	19,6	19,6	18,6
Udjel u robnom izvozu***	6,2	2,2	4	2	2,5	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
Udjel u robnom uvozu***	35,7	31,1	25,7	24,6	23,8	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
5.2 Prerađivačka industrija										
Udjel u ukupnim prihodu poduzetnika	18,6	18,8	18,5	19,4	19,7	19,3	21,6	22,4	20,5	20,1
Udjel u broju zaposlenih	19,8	19,9	19,1	17,7	18,3	17,2	17,8	17,7	16,1	16,1
Udjel u robnom izvozu***	74,5	67,2	70	67	66,4	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
Udjel u robnom uvozu***	36	37,7	48,1	43,3	41,8	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
5.3 Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane										
Udjel u ukupnim prihodu poduzetnika	4	6,8	6,6	7,4	8,4	11,5	10,6	10,6	11,5	11,8
Udjel u broju zaposlenih	7,9	8,4	9,4	9,9	11,3	12,7	13,7	14,6	15,2	15,4
Udjel u robnom izvozu***	0	0	0	0	0,1	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
Udjel u robnom uvozu***	2,3	5,7	1,3	5,5	3	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
5.4 Prijevoz i skladištenje										
Udjel u ukupnim prihodu poduzetnika	11,7	10,6	13,8	12,4	11,8	11,2	10,3	13,0	10,5	9,4
Udjel u broju zaposlenih	4,7	4,6	5,5	8,6	8,3	8,3	7,9	8,1	8,4	8,2
Udjel u robnom izvozu***	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
Udjel u robnom uvozu***	1,2	1,6	1,3	1,1	1,7	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
5.5 Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo										
Udjel u ukupnim prihodu poduzetnika	5,1	5,9	7	8,3	8,1	8,6	9	9,2	9,6	8,5
Udjel u broju zaposlenih	6,4	6,3	6,7	6,6	6,2	6,7	6,9	6,9	7,2	7,3
Udjel u robnom izvozu***	13	26,8	21,5	27,7	27,8	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
Udjel u robnom uvozu***	13	13,5	15,4	18,3	19,5	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
5.6 Građevinarstvo										
Udjel u ukupnim prihodu poduzetnika	12,2	11,4	9,6	8,2	7,3	6,9	7,2	7,4	8,5	9,0
Udjel u broju zaposlenih	13,5	12,9	11,3	9,8	8,6	8,5	8,5	9,1	9,8	10,2
Udjel u robnom izvozu***	0,3	0,3	0,3	0,1	0,3	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
Udjel u robnom uvozu***	1,7	1,8	1,1	1,3	1,1	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.

* procjena DZS

** aktivno stanovništvo i stope registrirane nezaposlenosti na dane 31.03. i 30.06. izračunate su na temelju podataka HZMO i HZZ

*** od 2013. podaci o robnom izvozu/uvozu ne mogu se dobiti pojedinačno po područjima djelatnosti za razinu županija

Izvor: DZS, FINA, HZZ, HZMO, Ministarstvo financija i HNB

FINANCIJSKI REZULTATI GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE U 2017. GODINI

POLOŽAJ ZADARSKE ŽUPANIJE U HRVATSKOM GOSPODARSTVU

Hrvatska je administrativno podijeljena na dvadeset županija i Grad Zagreb, što je istovremeno i statistička podjela na regije NUTS 3 razine. Te regije objedinjene su na višu statističku razinu tj. u dvije regije na NUTS 2 razini – Kontinentalnu Hrvatsku te Jadransku Hrvatsku. Karakteristično za Hrvatsku je velika razlika među njenim županijama temeljena na zemljopisnim osobinama, prostornoj veličini, broju

stanovnika, ali i gospodarskom razvoju. Prema većini pokazatelja gospodarskog razvoja Zadarska županija je negdje u 'zlatnoj sredini' ili u gornjoj polovici među svim županijama. Ovdje ćemo se kratko osvrnuti na neke značajnije ekonomske pokazatelje kako bismo bolje sagledali položaj gospodarstva Zadarske županije u ukupnosti hrvatskog gospodarstva.

BRUTO DOMAĆI PROIZVOD ZA REPUBLIKU HRVATSKU U TEKUĆIM CIJENAMA (ESA 2010) PO ŽUPANIJAMA

Statistička jedinica	Bruto domaći proizvod (000 kuna)			BDP po stanovniku (kune)		
	2008.	2015.	Promjena*	2008.	2015.	Promjena*
Republika Hrvatska	347.685.002	338.975.044	-2,5	80.653	80.555	-0,1
Kontinentalna Hrvatska	236.495.918	230.742.818	-2,4	81.624	82.123	0,6
Grad Zagreb	111.041.765	113.198.655	1,9	141.756	141.379	-0,3
Zagrebačka	19.458.139	19.917.445	2,4	61.927	62.890	1,6
Krapinsko-zagorska	7.070.088	6.760.633	-4,4	52.606	52.405	-0,4
Varaždinska	11.916.147	11.614.283	-2,5	67.195	67.506	0,5
Koprivničko-križevačka	8.049.434	7.518.926	-6,6	68.593	66.894	-2,5
Međimurska	7.539.679	7.737.336	2,6	66.255	68.706	3,7
Bjelovarsko-bilogorska	7.027.915	6.359.237	-9,5	57.212	55.868	-2,3
Virovitičko-podravska	4.522.831	3.593.049	-20,6	51.846	44.528	-14,1
Požeško-slavonska	4.016.308	3.394.826	-15,5	50.023	46.119	-7,8
Osječko-baranjska	7.540.911	6.864.292	-9,0	46.664	45.368	-2,8
Brodsko-posavska	20.697.689	18.859.295	-8,9	66.903	64.019	-4,3
Vukovarsko-srijemska	9.243.619	8.044.874	-13,0	50.264	47.446	-5,6
Karlovačka	8.040.041	7.441.597	-7,4	60.598	60.932	0,6
Sisačko-moslavačka	10.331.352	9.438.368	-8,6	57.708	58.777	1,9
Jadranska Hrvatska	111.189.084	108.232.226	-2,7	78.662	77.405	-1,6
Primorsko-goranska	28.945.151	28.363.686	-2,0	97.245	97.177	-0,1
Ličko-senjska	3.581.605	2.959.032	-17,4	67.601	62.058	-8,2
Zadarska	11.785.750	11.157.786	-5,3	70.233	65.475	-6,8
Šibensko-kninska	6.779.187	6.582.334	-2,9	60.711	63.095	3,9
Splitsko-dalmatinska	29.770.842	28.250.708	-5,1	65.540	62.290	-5,0
Istarska	20.577.258	20.942.277	1,8	99.119	100.635	1,5
Dubrovačko-neretvanska	9.749.291	9.976.403	2,3	80.200	81.554	1,7

*Promjena je iskazana u postotku u odnosu na 2008.

Izvor: DZS, Obrada HGK – ŽK Zadar

Nakon što objavi privremene, pa naknadno i konačne podatke o bruto domaćem proizvodu (BDP) za područje cijele države, Državni zavod za statistiku sa znatnim vremenskim odmakom objavljuje i podatke o BDP-u za područje županija.

Zadnji dostupni podaci za 2015. godinu, objavljeni su u veljači 2018. Ovdje smo dali pregled ostvarenog bruto domaćeg proizvoda za sve županije i ukupno za regije NUTS 2 razine i cijelu Hrvatsku i to za 2008. i 2015. godinu. Točno trećina od ukupno 339 milijardi kuna, koliko je iznosio BDP u 2015. godini na razini Hrvatske, odnosi se na Grad Zagreb. BDP pokazuje ekonomsku snagu, ali i trendove kretanja gospodarstva u pojedinim razdobljima. Zato je posebno naznačena i stopa promjene u 2015. u odnosu na 2008. godinu. Do 2014. u odnosu na 2008. godinu BDP je smanjen u apsolutno svim županijama, u 2015. ta razlika je ublažena, a u nekim županijama BDP je nadmašio vrijednosti iz 2008. godine. Stope rasta, uglavnom negativnog predznaka, znatno su se razlikovale među županijama pokazujući veću ili manju otpornost na krizu.

Iz prikazanih podataka vidljiv je raspon od pozitivnih 2,6% u Međimurskoj do negativnih 20,6% u Virovitičko-podravskoj županiji. Naravno da je, zbog visokog udjela u ukupnom BDP-u RH, Grad Zagreb sa stopom rasta od 1,9% najviše zaslužan što se BDP na državnoj razini približio na 97,5% vrijednosti iz 2008. godine.

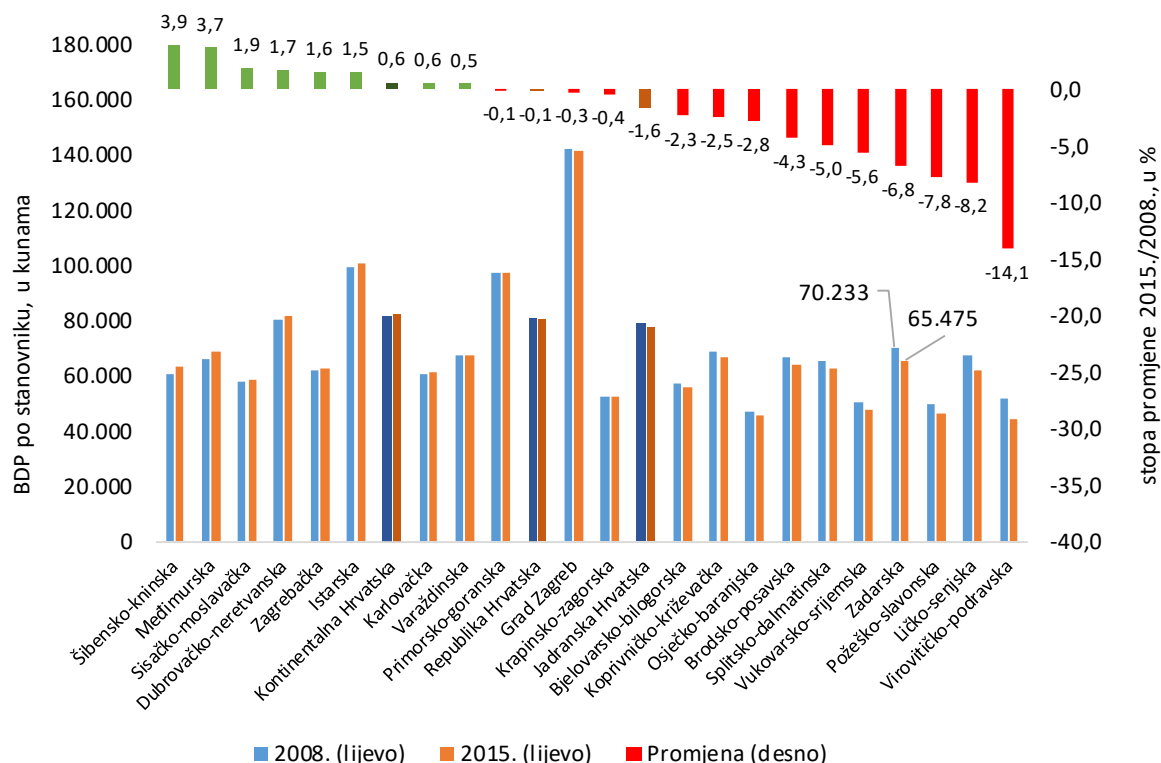
Šaroliki iznosi stopa promjene BDP-a u zadnjih osam godina samo su jedan od brojnih pokazatelja neravnomjernog razvoja hrvatskih regija. Zadarska županija

u promatranom razdoblju doživjela je pad BDP-a za 5,3% i to je svrstava otprilike u sredinu popisa županija u pogledu promjena vrijednosti BDP-a. U tablici je također vidljiv nerazmjer visine apsolutnog iznosa BDP-a po pojedinim županijama. 2015. godine BDP Grada Zagreba iznosi 113,2 milijarde kuna, u Ličko-senjskoj županiji iznosi tek nepune 3 milijarde kuna. Razlog za to je jednim dijelom u velikim razlikama u dostignutom stupnju ekonomskog razvoja pojedinih županija, ali također i u velikim razlikama u broju stanovnika po županijama.

Realniju sliku imamo ako uspoređujemo ostvareni bruto domaći proizvod po stanovniku. Zato su u tablici dani i podaci o ostvarenom BDP-u per capita u promatranim godinama (2008. i 2015.) u svim županijama i Gradu Zagrebu, prosjek za Kontinentalnu i Jadransku Hrvatsku te prosjek za cijelu državu. I u ovom prikazu vidljive su enormno visoke razlike u gospodarskom razvoju hrvatskih regija. Iznimno visok BDP po stanovniku Grada Zagreba podiže prosjek Kontinentalne Hrvatske, a visok BDP Istarske i Primorsko-goranske županije podiže prosjek Jadranske Hrvatske. Zadarske županije s BDP-om od 65.475 kuna per capita nalazi se u gornjoj polovici svih hrvatskih županija i točno u sredini sedam županija Jadranske Hrvatske.

Međutim, u stopi promjene, odnosno u padu BDP-a po stanovniku 2015. u odnosu na 2008. godinu tek su tri županije slabije od Zadarske. Kako je gospodarstvo Zadarske županije u 2016. i 2017. godini ostvarilo vrlo dobre rezultate, za vjerovati je da će i nove objave podataka o bruto domaćem proizvodu Zadarsku županiju prikazati u boljem svjetlu.

BRUTO DOMAĆI PROIZVOD PO STANOVNIKU ZA REPUBLIKU HRVATSKU U TEKUĆIM CIJENAMA (ESA 2010) 2008. I 2015. GODINE PO ŽUPANIJAMA

Izvor: DZS, Obrada HGK – ŽK Zadar

U nastavku dajemo i kratak osvrt na rezultate gospodarstva po županijama prikupljene iz godišnjih izvještaja za 2017. godinu koje su FINA-i predali poduzetnici – obveznici poreza na dobit. Dominacija Grada Zagreba prisutna je u svim pokazateljima: 33,4% od ukupno 120.081 hrvatskih poduzetnika (obveznika plaćanja poreza na dobit), 37,6% od ukupno 882.884 zaposlenih u hrvatskom gospodarstvu, 48,5% od 678,4 milijarde ukupnih prihoda gospodarstva, 57,0% od 21,9 milijardi neto financijske dobiti.

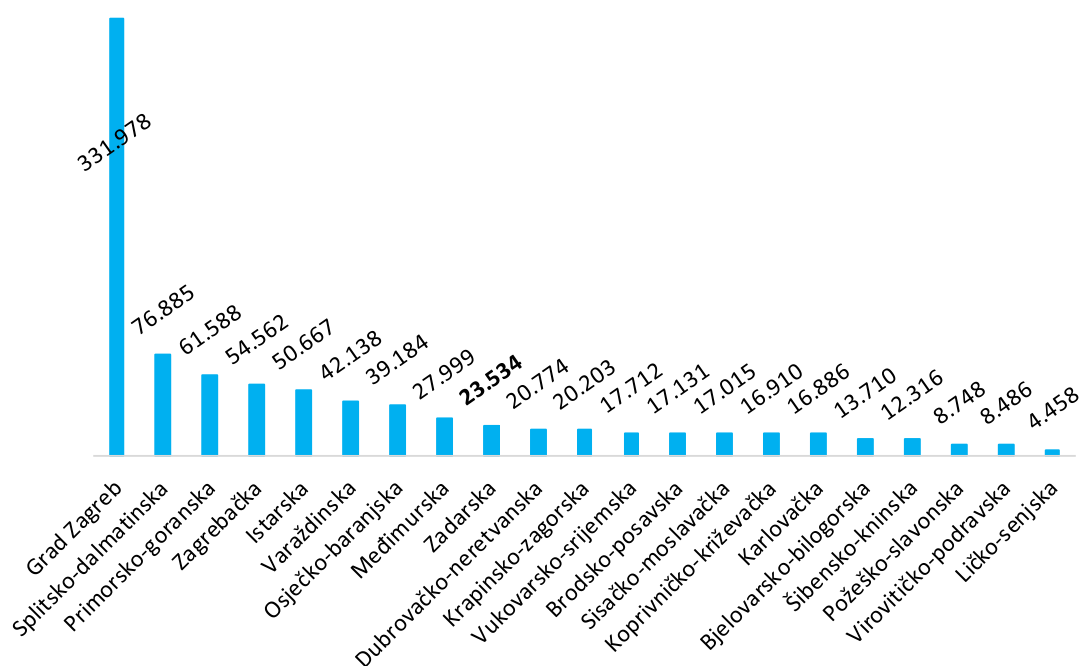
Za usporedbu, u tim kategorijama Zadarska županija sudjeluje sa 3,6% poduzetnika, 2,7% zaposlenih, 2,0% ukupnih prihoda i 3,1% neto financijske dobiti. To je pozicionira negdje u 'zlatnu sredinu', a u nekim kategorijama i u gornju polovicu ljestvice gospodarske uspješnosti hrvatskih županija. Primjerice neto financijski rezultat (dobit ili gubitak razdoblja – AOP183 u godišnjim izvještajima) od 680,8 milijuna kuna za 2017. godinu smjestio je Zadarsku županiju na peto mjesto.

POSLOVANJE GOSPODARSTVA HRVATSKIH ŽUPANIJA U 2017. GODINI

Županija	Broj poduzetnika	Broj zaposlenih	Ukupan prihod (mil. kuna)	Neto fin.rezultat (mil. kuna)
Grad Zagreb	40.120	331.978	329.092	12.481
Splitsko-dalmatinska	13.211	76.885	45.990	1.681
Primorsko-goranska	10.189	61.588	38.277	1.380
Zagrebačka	7.721	54.562	49.878	2.019
Istarska	10.222	50.667	33.866	-309
Varaždinska	3.670	42.138	25.227	542
Osječko-baranjska	5.103	39.184	24.839	-273
Međimurska	3.114	27.999	14.148	667
Zadarska	4.273	23.534	13.752	681
Dubrovačko-neretvanska	3.960	20.774	11.131	586
Krapinsko-zagorska	2.033	20.203	11.756	578
Vukovarsko-srijemska	1.887	17.712	17.797	619
Brodsko-posavska	1.917	17.131	8.659	265
Sisačko-moslavačka	1.995	17.015	9.358	-37
Koprivničko-križevačka	1.731	16.910	11.046	241
Karlovačka	2.093	16.886	9.488	487
Bjelovarsko-bilogorska	1.819	13.710	6.984	152
Šibensko-kninska	2.298	12.316	6.655	14
Požeško-slavonska	844	8.748	3.955	25
Virovitičko-podravska	1.064	8.486	4.248	49
Ličko-senjska	817	4.458	2.250	37

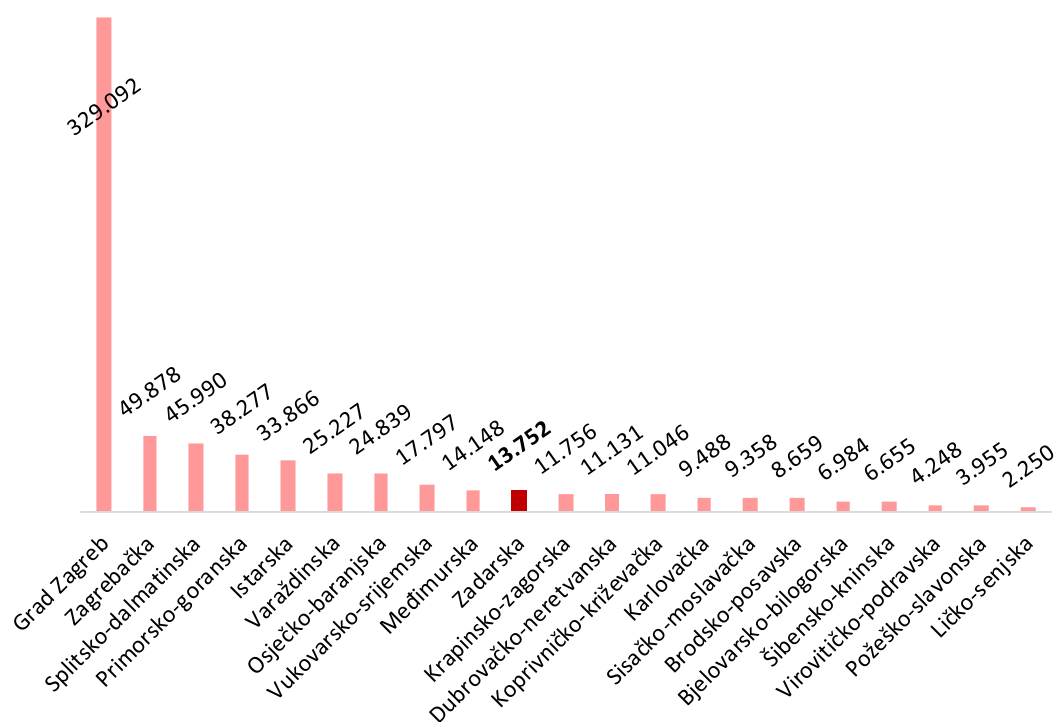
Izvor: FINA; Obrada: HGK - ŽK Zadar

BROJ ZAPOSLENIH (PREMA SATIMA RADA) U GOSPODARSTVU HRVATSKE U 2017. GODINI PO ŽUPANIJAMA

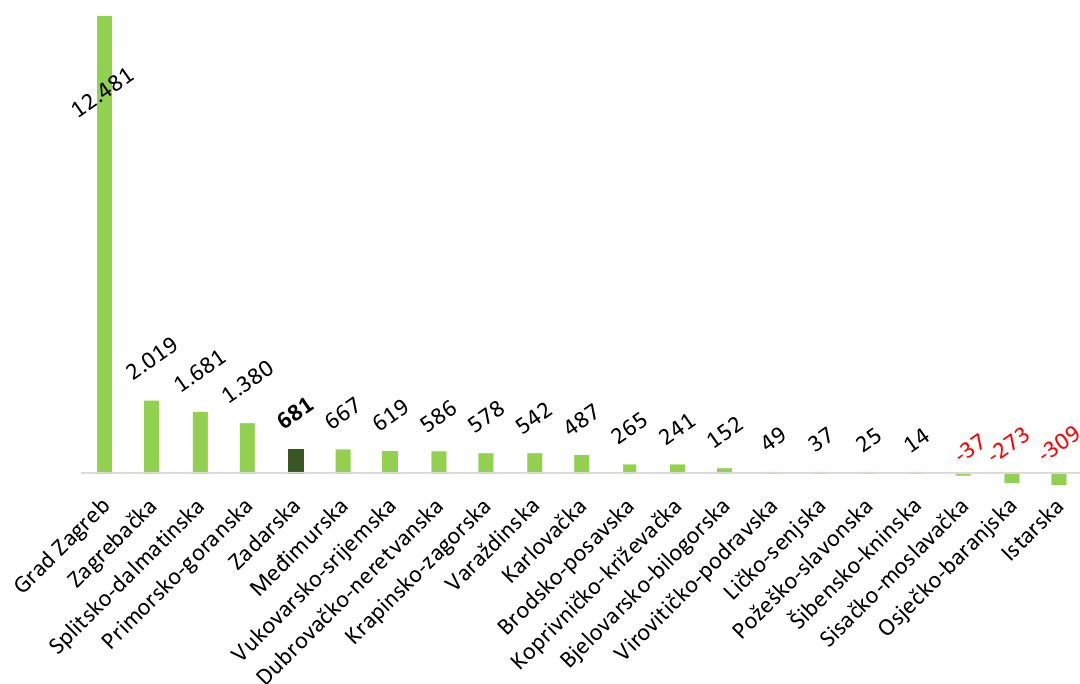
Izvor: FINA; Obrada: HGK - ŽK Zadar

UKUPNI PRIHODI U GOSPODARSTVU HRVATSKE U 2017. GODINI PO ŽUPANIJAMA (MIL. KUNA)

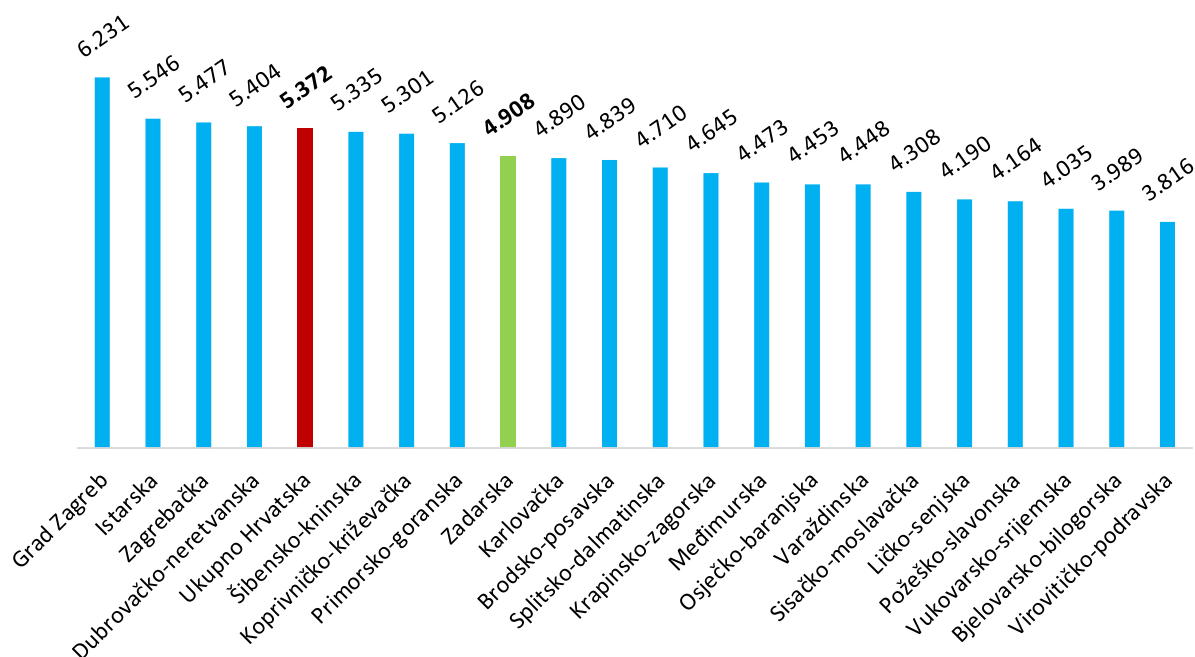
Izvor: FINA; Obrada: HGK - ŽK Zadar

NETO FINANCIJSKI REZULTAT (DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA) U GOSPODARSTVU HRVATSKE U 2017. GODINI PO ŽUPANIJAMA (MIL. KUNA)

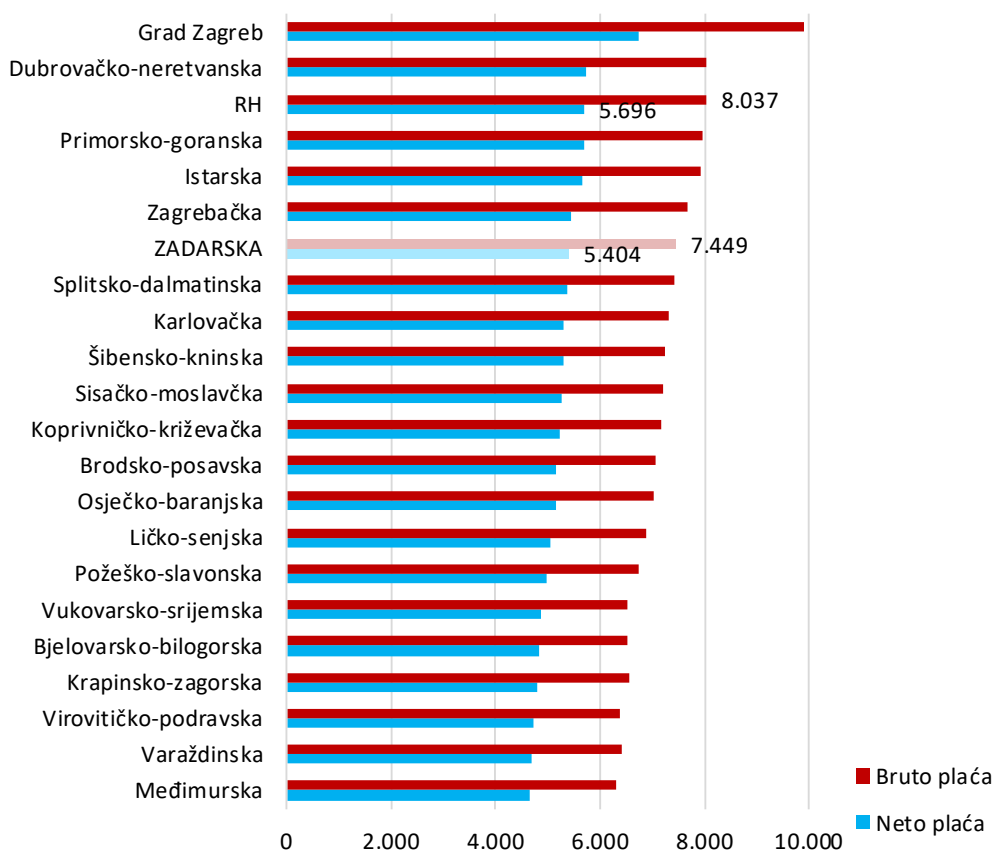
Izvor: FINA; Obrada: HGK - ŽK Zadar

PROSJEČNA NETO ISPLAĆENA PLAĆA PO ZAPOSLENOM 2017. GODINE U GOSPODARSTVU HRVATSKE PO ŽUPANIJAMA (KUNE)

Izvor: FINA; Obrada: HGK - ŽK Zadar

PROSJEČNA MJESEČNA PLAĆA U PRAVNIM OSOBAMA U 2016. GODINI (KUNE)

Izvor: DZS, Obrada HGK - ŽK Zadar

Državni zavod za statistiku prati kretanje prosječnih mjesečnih plaća u pravnim osobama. Prema zadnjim objavljenim podacima (za 2016. godinu), Grad Zagreb značajno, a Dubrovačko-neretvanska županija neznatno su iznad državnog prosjeka. S prosječnom mjesečnom neto plaćom od 5.404 kune te bruto plaćom od 7.449 kuna, Zadarska županija bila je na šestom mjestu među svim hrvatskim županijama.

Iz istog izvora imamo i pregled zaposlenosti, odnosno nezaposlenosti po županijama. DZS ove podatke objavljuje sa stanjem 31. ožujka,

tako da u ovom pregledu nema sezonskih oscilacija u zapošljavanju, koje su izrazite u Zadarskoj županiji.

Podatke o poljoprivrednicima te zaposlenima u obrtu i slobodnim profesijama DZS preuzima od HZMO-a, a broj zaposlenih u pravnim osobama dobiva metodom ankete za veće i procjene za manje pravne osobe. Utoliko su podaci o broju zaposlenih različiti (manji) nego u evidenciji HZMO-a, koje većinom koristimo u našim analizama. Posljedično i stope registrirane nezaposlenosti su veće u evidencijama DZS-a.

ZAPOSLENOST I NEZAPOSLENOST PO ŽUPANIJAMA U 2017. GODINI - ODABRANI PODACI

Županija	Stanje 31. ožujka 2017. godine						
	Stopa registrirane nezaposlenosti*	Registrirana nezaposlenost	Aktivni osiguranici - individualni poljoprivrednici	Zaposleni u obrtu i slobodnim profesijama	Zaposleni u pravnim osobama	Aktivno stanovništvo prema administrativnim izvorima	Ukupno zaposleni prema administrativnim izvorima
Istarska	6,2	5.248	774	14.712	63.552	84.286	79.038
Grad Zagreb	6,4	28.389	515	29.008	383.469	441.381	412.992
Varaždinska	6,9	4.555	914	7.976	52.282	65.727	61.172
Međimurska	9,7	4.004	973	3.733	32.528	41.238	37.234
Primorsko-goranska	9,9	11.262	241	16.099	85.664	113.266	102.004
Krapinsko-zagorska	10,5	4.105	272	6.776	27.867	39.020	34.915
Zagrebačka	11,3	10.175	1.434	12.011	66.744	90.364	80.189
Koprivničko-križevačka	13,0	4.398	2.684	3.480	23.384	33.946	29.548
ZADARSKA	13,3	6.998	376	9.190	35.883	52.447	45.449
RH	13,9	224.068	19.644	181.777	1.181.418	1.606.907	1.382.839
Dubrovačko-neretvanska	16,5	7.677	453	6.695	31.660	46.485	38.808
Karlovačka	16,6	6.828	363	5.263	28.617	41.071	34.243
Požeško-slavonska	19,0	4.174	522	2.757	14.539	21.992	17.818
Ličko-senjska	19,4	3.139	271	2.241	10.561	16.212	13.073
Šibensko-kninska	19,9	6.871	190	4.926	22.595	34.582	27.711
Splitsko-dalmatinska	21,4	35.840	709	23.129	108.004	167.682	131.842
Brodsko-posavska	22,4	9.652	798	5.705	26.916	43.071	33.419
Bjelovarsko-bilogorska	22,7	8.474	2.132	3.821	22.841	37.268	28.794
Osječko-baranjska	24,9	26.346	1.969	9.740	67.682	105.737	79.391
Vukovarsko-srijemska	25,1	13.288	1.618	5.917	32.055	52.878	39.590
Virovitičko-podravska	28,8	7.634	1.647	3.335	13.880	26.496	18.862
Sisačko-moslavčka	29,0	15.011	789	5.263	30.695	51.758	36.747

* Stopa registrirane nezaposlenosti izračunata je kao odnos nezaposlenih prema ukupnom aktivnom stanovništvu.

Izvor: DZS; Obrada: HGK - ŽK Zadar

RAČUN DOBITI I GUBITKA (RDG) ZADARSKE ŽUPANIJE

RAČUN DOBITI I GUBITKA	AOP	2016. godina	2017. godina	Indeks 2017/16
POSLOVNI PRIHODI (AOP 126 do 130)	125	12.360.067.283	13.459.417.388	108,9
Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	126	834.347.723	877.753.837	105,2
Prihodi od prodaje (izvan grupe)	127	10.725.841.773	11.612.710.603	108,3
Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	128	114.069.793	134.406.769	117,8
Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	129	112.624.521	53.175.031	47,2
Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	130	573.183.472	781.371.148	136,3
POSLOVNI RASHODI (AOP 132+133+137+141+142+143+146+153)	131	11.454.367.887	12.433.185.670	108,5
Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	132	-66.740.869	-171.740.164	257,3
Materijalni troškovi (AOP 134 do 136)	133	7.785.619.399	8.501.966.703	109,2
Troškovi sirovina i materijala	134	2.727.761.907	3.000.578.299	110,0
Troškovi prodane robe	135	3.093.905.599	3.304.745.624	106,8
Ostali vanjski troškovi	136	1.963.951.893	2.196.642.780	111,8
Troškovi osoblja (AOP 138 do 140)	137	1.895.003.688	2.085.509.460	110,1
Neto plaće i nadnice	138	1.254.029.289	1.386.005.878	110,5
Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	139	391.556.335	422.470.422	107,9
Doprinosi na plaće	140	249.418.064	277.033.160	111,1
Amortizacija	141	894.886.991	946.603.466	105,8
Ostali troškovi	142	607.237.241	663.044.179	109,2
Vrijednosna usklađenja (AOP 144+145)	143	68.624.843	132.228.531	192,7
dugotrajne imovine osim financijske imovine	144	4.119.353	60.835.487	>>100
kratkotrajne imovine osim financijske imovine	145	64.505.490	71.393.044	110,7
Rezerviranja (AOP 147 do 152)	146	44.914.550	49.275.323	109,7
Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	147	3.519.015	5.501.099	156,3
Rezerviranja za porezne obveze	148	0	50.000	-
Rezerviranja za započete sudske sporove	149	9.840.263	3.889.270	39,5
Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	150	103.497	1.529.403	>>100
Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	151	28.416.299	25.000.477	88,0
Druga rezerviranja	152	3.035.476	13.305.074	438,3
Ostali poslovni rashodi	153	224.822.044	226.298.172	100,7
FINANCIJSKI PRIHODI (AOP 155 do 164)	154	319.156.154	286.637.842	89,8
Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	155	48.352.612	10.715.817	22,2
Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesima	156	5.274.348	1.188.075	22,5
Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova poduzetnicima unutar grupe	157	89.723	486.319	542,0
Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	158	5.194.238	25.498.941	490,9
Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	159	32.900.646	42.449.222	129,0
Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova	160	8.276.232	10.462.891	126,4

Ostali prihodi s osnove kamata	161	40.432.633	33.655.797	83,2
Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	162	119.277.550	71.663.154	60,1
Nerealizirani dobici (prihodi) od financijske imovine	163	8.813.595	9.589.200	108,8
Ostali financijski prihodi	164	50.544.577	80.928.426	160,1
FINANCIJSKI RASHODI (AOP 166 do 172)	165	606.539.503	519.700.362	85,7
Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	166	23.034.421	45.738.260	198,6
Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe	167	28.125.560	13.655.901	48,6
Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	168	374.603.232	329.221.281	87,9
Tečajne razlike i drugi rashodi	169	60.625.290	60.798.004	100,3
Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine	170	32.385.972	7.119.975	22,0
Vrijednosna usklađenja financijske imovine (neto)	171	7.873.390	4.815.915	61,2
Ostali financijski rashodi	172	79.891.638	58.351.026	73,0
UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	173	9.403.018	6.140.048	65,3
UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	174	18.457	0	0,0
UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	175	758.983	353.017	46,5
UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	176	158.272	72.459	45,8
UKUPNI PRIHODI (AOP 125+154+173 + 174)	177	12.688.644.911	13.752.195.279	108,4
UKUPNI RASHODI (AOP 131+165+175 + 176)	178	12.061.824.645	12.953.311.508	107,4
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (AOP 177-178)	179	626.820.266	798.883.771	127,5
Dobit prije oporezivanja (AOP 177-178)	180	1.039.948.227	1.135.417.291	109,2
Gubitak prije oporezivanja (AOP 178-177)	181	413.127.961	336.533.520	81,5
POREZ NA DOBIT	182	100.208.439	118.091.661	117,8
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (AOP 179-182)	183	526.611.827	680.792.110	129,3
Dobit razdoblja (AOP 179-182)	184	940.596.950	1.018.056.508	108,2
Gubitak razdoblja (AOP 182-179)	185	413.985.123	337.264.398	81,5

Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

UKUPNI PRIHODI I RASHODI GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE U 2017. GODINI PO PODRUČJIMA DJELATNOSTI (U KN)

Djelatnost	Broj	Zaposleni na bazi sati		Indeks	Ukupni prihodi		Indeks	Ukupni rashodi		Indeks
		2016.	2017.		2016.	2017.		2016.	2017.	
0 FIZIČKE OSOBE BEZ DJELATNOSTI *	4	1	1	100,0	3.316.480	3.408.627	102,8	3.235.932	3.360.350	103,8
A POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	168	1.566	1.708	109,1	1.223.971.919	1.172.207.921	95,8	1.150.103.602	1.095.429.914	95,2
B RUDARSTVO I VAĐENJE	22	95	103	108,4	32.544.086	45.418.275	139,6	34.297.752	47.210.839	137,6
C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	414	3.524	3.792	107,6	2.624.213.625	2.766.965.272	105,4	2.539.077.051	2.613.640.618	102,9
D OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	23	8	9	112,5	99.903.759	119.770.964	119,9	91.297.174	85.971.511	94,2
E OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPAD. VODA, GOSP. OTPADOM TE DJ. SANACIJE OKOLIŠA	42	1.180	1.197	101,4	324.969.777	356.294.716	109,6	326.794.691	357.754.228	109,5
F GRAĐEVINARSTVO	533	2.099	2.403	114,5	1.061.760.572	1.232.923.373	116,1	1.107.653.012	1.206.860.682	109,0
G TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	803	4.202	4.386	104,4	2.970.339.978	3.327.548.375	112,0	2.889.155.988	3.207.304.505	111,0
H PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	211	1.827	1.937	106,0	1.320.127.049	1.297.001.505	98,2	1.106.588.256	1.221.711.656	110,4
I DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	640	3.204	3.624	113,1	1.437.001.809	1.620.128.033	112,7	1.267.906.763	1.382.352.996	109,0
J INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	88	150	179	119,3	66.580.830	64.006.920	96,1	47.144.407	56.183.241	119,2
K FINANCJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA	8	19	18	94,7	22.982.203	56.583.183	246,2	64.992.587	51.503.404	79,2
L POSLOVANJE NEKRETNINAMA	210	186	197	105,9	219.733.983	194.369.674	88,5	215.837.996	199.787.648	92,6
M STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELAT-NOSTI	469	1.257	1.353	107,6	391.611.973	425.878.855	108,8	348.532.515	374.881.330	107,6
N ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJ.	387	1.311	1.685	128,5	665.610.538	815.265.662	122,5	662.737.041	805.298.245	121,5
O JAVNA UPRAVA I OBRANA; OBVEZNO SOC. OSIG.	2	9	9	100,0	2.750.836	2.858.440	103,9	1.838.975	2.067.158	112,4
P OBRAZOVANJE	43	226	240	106,2	36.604.264	35.246.333	96,3	34.177.265	35.522.758	103,9
Q DJ. ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI	62	195	240	123,1	41.929.629	50.241.971	119,8	36.201.884	44.155.733	122,0
R UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	65	199	214	107,5	102.648.832	120.407.830	117,3	95.415.851	117.130.796	122,8
S OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	79	219	239	109,1	40.042.769	45.669.350	114,1	38.835.903	45.183.896	116,3
UKUPNO	4.273	21.477	23.534	109,6	12.688.644.911	13.752.195.279	108,4	12.061.824.645	12.953.311.508	107,4

* pod oznakom Fizičke osobe bez djelatnosti u izvješćima FINA-e prikazani su agregirani podaci za fizičke osobe obveznike poreza na dobit, njih četiri u Zadarskoj županiji, s ukupno jednim zaposlenikom i za koje ne znamo kojem području djelatnosti pojedinačno pripadaju.

PRIHODI I RASHODI GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE

Ukupni prihodi svih poduzetnika koji su predali financijska izvješća za 2017. godinu iznosili su 13.752,2 milijuna kuna ili 8,4% više nego u 2016. godini. Rast ukupnih rashoda bio je nešto manjeg intenziteta, iznosili su 12.953,3 mil. kuna ili 7,4% više nego godinu prije. Time je, treću godinu zaredom, a nakon šest uzastopnih godina s iskazanim agregiranim gubitkom, gospodarstvo Zadarske županije ostvarilo agregiranu dobit prije oporezivanja i to u iznosu od 798,9 mil. kuna. Ostvareni ukupni prihodi i dobit najveći su dosad, nadmašuju rezultate iz prethodne godine i potvrđuju dosad najuspješniju poslovnu godinu u gospodarstvu Zadarske županije. Naravno, i u 2017. godini bilo je poduzetnika koji su iskazali gubitak. Ukupni gubitak prije oporezivanja iznosio je 336,5

mil. kuna i bio je za 18,5% manji od ukupnog gubitka poduzetnika iskazanog u 2016. godini. S druge strane, zbroj dobiti prije oporezivanja iznosio je 1.135,4 mil. kuna, bio je za 9,2% veći od zbroja dobiti ostvarenog u 2016. godini te je za, već spomenutih 798,9 mil. kuna nadvisio iskazani zbroj gubitaka.

U nastavku dajemo detaljan prikaz broja poduzetnika koji su predali izvještaje za 2017. godinu, broja zaposlenih te ukupnih prihoda i ukupnih rashoda u prethodnoj 2016. i tekućoj 2017. godini. Uz sve stavke vidljivi su i indeksi promjena vrijednosti u odnosu na prethodnu godinu. Podaci su raščlanjeni prema područjima djelatnosti, prema veličini poduzetnika i prema jedinicama lokalne samouprave u kojima je sjedište poduzetnika.

UKUPNI PRIHODI I RASHODI GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE U 2017. GODINI PREMA SJEDIŠTU PODUZETNIKA (U KUNAMA)

Veličina poduzet- nika	Broj	Zaposleni na bazi sati		Indeks	Ukupni prihodi		Indeks	Ukupni rashodi		Indeks
		2016.	2017.		2016.	2017.		2016.	2017.	
Zadar	2.512	13.012	14.204	109,2	7.081.228.232	7.638.658.055	107,9	6.742.235.159	7.228.477.053	107,2
Poličnik	84	926	1.126	121,6	1.232.725.127	1.269.322.453	103,0	1.225.703.304	1.248.006.776	101,8
Biograd n/m	241	1.370	1.474	107,6	956.817.920	1.092.148.788	114,1	888.591.662	1.002.378.392	112,8
Benkovac	135	1.144	1.220	106,6	683.517.616	757.303.967	110,8	611.592.040	666.598.843	109,0
Sukošan	122	450	502	111,6	292.396.554	342.186.120	117,0	291.231.363	327.950.052	112,6
Kali	48	596	571	95,8	393.391.429	262.196.167	66,7	369.588.788	251.110.306	67,9
Pag	63	401	416	103,7	212.802.183	227.156.746	106,7	202.453.419	224.126.188	110,7
Pakoštane	85	367	350	95,4	164.888.973	223.368.288	135,5	150.701.074	200.765.056	133,2
Stankovci	27	193	221	114,5	172.594.259	179.726.060	104,1	147.796.440	167.862.897	113,6
Sali	49	241	256	106,2	77.071.978	85.778.352	111,3	73.075.938	82.605.546	113,0
OSTALI	907	2.777	3.194	115,0	1.421.210.640	1.674.350.283	117,8	1.358.855.458	1.553.430.399	114,3
UKUPNO	4.273	21.477	23.534	109,6	12.688.644.911	13.752.195.279	108,4	12.061.824.645	12.953.311.508	107,4

Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

UKUPNI PRIHODI I RASHODI GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE U 2017. GODINI PREMA VELIČINI PODUZETNIKA (U KUNAMA)

Veličina poduzet- nika	Broj	Zaposleni na bazi sati		Indeks	Ukupni prihodi		Indeks	Ukupni rashodi		Indeks
		2016.	2017.		2016.	2017.		2016.	2017.	
VELIKI	7	2.586	2.895	111,9	2.599.019.843	2.545.791.009	98,0	2.272.756.905	2.321.246.454	102,1
SREDNJE VELIKI	43	5.358	5.594	104,4	3.444.310.159	3.739.185.117	108,6	3.237.484.985	3.456.118.236	106,8
MALI	338	6.541	6.687	102,2	4.045.699.511	4.413.841.304	109,1	3.943.051.925	4.215.173.725	106,9
MIKRO	3.885	6.992	8.358	119,5	2.599.615.398	3.053.377.849	117,5	2.608.530.830	2.960.773.093	113,5
UKUPNO	4.273	21.477	23.534	109,6	12.688.644.911	13.752.195.279	108,4	12.061.824.645	12.953.311.508	107,4

Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

Kako je u uvodnom dijelu rečeno, povećanje ukupnih prihoda ostvareno je u većini područja djelatnosti. Povećanje prihoda praćeno je slabijim povećanjem rashoda, pa je i agregirana dobit ostvarena u većini područja djelatnosti, u nekima prvi put nakon višegodišnjeg agregiranog gubitka. Negativan omjer ukupnih prihoda i ukupnih rashoda imala su samo područja djelatnosti Poslovanje nekretninama, Rudarstvo i vađenje, Opskrbe vodom..., Obrazovanje, kao i neki odjeljci Prerađivačke industrije (Proizvodnja strojeva i uređaja, Proizvodnja proizvoda od gume i plastike, Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa). Iako uz smanjeni obujam poslovanja, Prerađivačka industrija, kao i Sektor industrije u cjelini (Rudarstvo i vađenje, Prerađivačka industrija i Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija), 2017. poslovnu godinu zaključili su s pozitivnim omjerom prihoda i rashoda. Najveća agregirana dobit ostvarena je u području Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i posluživanja hrane (237,8 mil. kuna), slijede Trgovina na veliko i na malo (120,2 mil. kuna), Prerađivačka industrija (153,3 mil. kuna) itd.

U strukturi ostvarenih ukupnih prihoda najveći je udjel Trgovine, 24,2% ukupnih prihoda gospodarstva Zadarske županije u 2017. godini. To je nešto više nego u prethodnoj godini, ali daleko od udjela Trgovine u 2007. godini, kada je ovo područje djelatnosti dominiralo u gospodarstvu Županije s 34,8% udjela u ostvarenim ukupnim prihodima. Slijedeće područje djelatnosti u strukturi

ukupnih prihoda je tradicionalno Prerađivačka industrija s udjelom od 20,1%, slično kao i prethodne godine. Slijede Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane s 11,8%, Prijevoz i skladištenje s 9,4%, Građevinarstvo s 9,0%, Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo s 8,5%, Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti s 5,9%.

U 2017. godini u Zadarskoj županiji bilo je 7 velikih, 43 srednje velikih, 338 malih i 3.885 mikro poduzetnika. Najbrojniji i s ukupno najviše zaposlenika, mikro poduzetnici (poduzetnici s manje od deset zaposlenika), imali su najveći rast u odnosu na 2016. godinu. S povećanjem broja zaposlenih za 19,5%, prihoda za 17,5% i rashoda za 13,5%, ovo je najdinamičniji segment gospodarstva Zadarske županije. Pad prihoda u odnosu na prethodnu godinu bilježi sedam velikih poduzetnika zajedno i to za 2,0%, ali i povećanje broja zaposlenih za 11,9%. Srednje veliki i mali poduzetnici imali su povećanje broja zaposlenih i povećanje prihoda i to po većim stopama od povećanja rashoda.

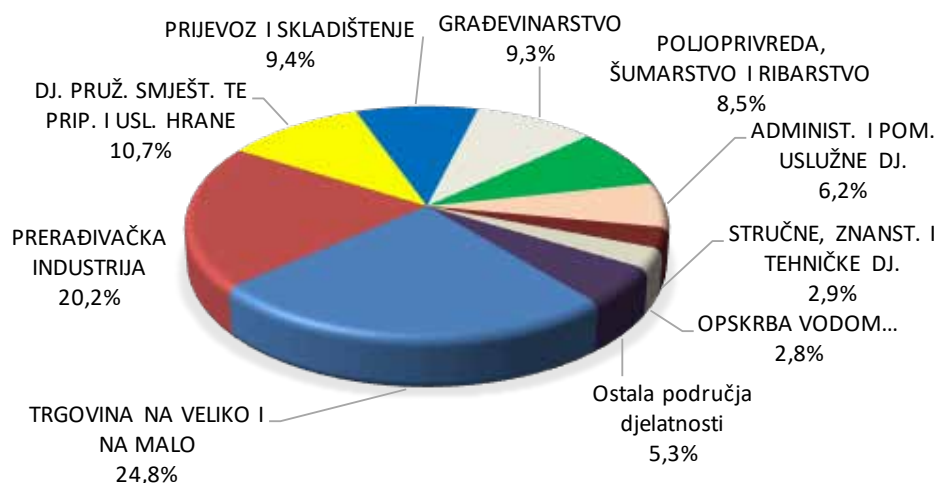
Tvrtke sa sjedištem na administrativnom području Grada Zadra godinama dominiraju svojom brojnošću, brojem zaposlenih i vrijednošću ostvarenih ukupnih prihoda. Ni 2017. poslovna godina nije iznimka. 2.512 poduzetnika sa sjedištem na administrativnom području Grada Zadra čini 58,8% od ukupno 4.273 poduzetnika sa sjedištem na području Županije, zapošljavaju 60,4% radnika, ostvarili su 55,5% ukupnih prihoda i 55,8% ukupnih rashoda. Dani

su podaci za još devet, po ostvarenim prihodima, najvećih administrativnih jedinica, a to su redom Poličnik, Biograd na moru, Benkovac, Sukošan, Kali, Pag, Pakoštane, Stankovci i Sali. Gotovo svi su imali povećanje prihoda, smanjenje je zabilježeno jedino u Kalima, no i ondje je ostvarena agregirana dobit. Preostale 24 administrativne jedinice, koje nisu pojedinačno obuhvaćene ovom analizom, zajedno su imale povećanje prihoda, također uz slabiji rast rashoda.

Višegodišnje poslovanje u razdoblju gospodarske krize u Hrvatskoj, utjecalo je i na prilagodbu gospodarstva Zadarske županije. Donosimo usporedbu strukture ukupnih prihoda po područjima djelatnosti u 2008. godini i u 2017. godini. Vrijednost ukupnih prihoda nešto je veća u 2017. godini, 13,8 milijardi kuna prema 12,6 milijardi kuna u 2008. godini. Izvozno orijentirane djelatnosti povećale su obujam svog poslovanja i udjel u strukturi ukupnih prihoda gospodarstva. Najveći skok imala je turistička industrija. Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane u strukturi ukupnih prihoda 2008. sudjelovale su sa samo 3,9%,

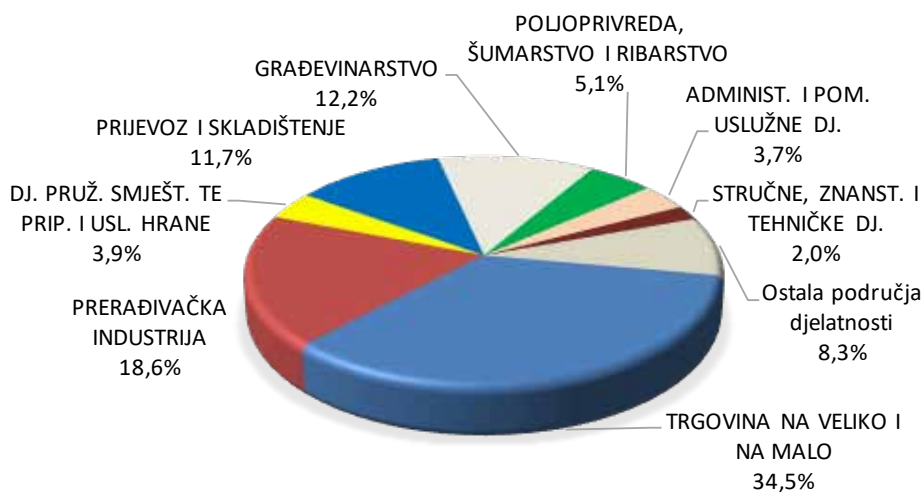
a u 2017. godini sudjeluju sa 11,8%. Nešto manji skok u strukturi ukupnih prihoda ima područje Poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, sa 5,1% u 2008. povećalo je svoj udjel na 8,5% u 2017. godini. Treća branša sa snažnom izvoznom komponentom, Prijevoz i skladištenje, nije povećala svoj udjel, s 11,7% u 2008. godini, njen doprinos ostvarenju ukupnih prihoda županijskog gospodarstva u 2017. godini pao je na 9,4%. Stabilizaciju poslovanja i rast svojeg udjela sa 18,6% na 20,1%, Prerađivačka industrija može zahvaliti ponajviše svojim izvozno orijentiranim odjeljcima djelatnosti Proizvodnji metala i Proizvodnji prehrambenih proizvoda, upravo zahvaljujući povećanom izvozu. Zamjetno je i povećanje udjela područja Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti te Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti. S druge strane, najveći pad udjela u ostvarenju ukupnih prihoda ima područje Trgovine na veliko i malo i to sa 34,5% u 2008. na 24,2% u 2017. godini te Građevinarstvo, koje se još nije potpuno oporavilo i sa 9,0% udjela u 2017. još nije dostiglo nekadašnjih 12,2% iz 2008. godine.

STRUKTURA UKUPNIH RASHODA GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE U 2017.

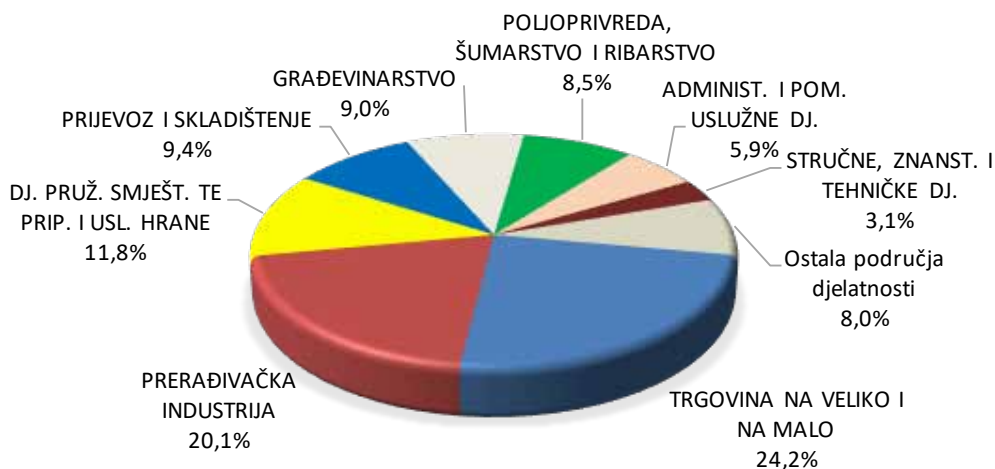
Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

STRUKTURA UKUPNIH PRIHODA GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE U 2008.

Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

STRUKTURA UKUPNIH PRIHODA GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE U 2017.

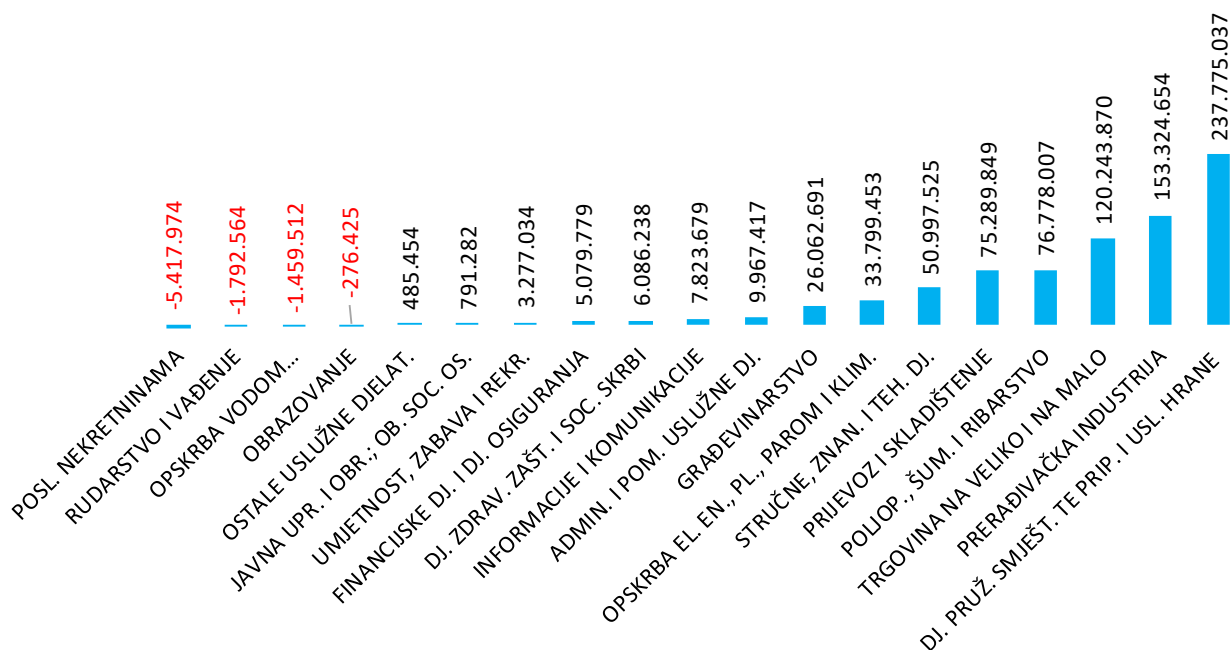

Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

Rashodi nisu jednolično pratili prihode u svim područjima djelatnosti, pa su i financijski učinci različiti. Slijedeći grafikon prikazuje ostvarenu dobit ili gubitak prije oporezivanja po područjima djelatnosti. Najveća ikad dobit ostvarena je u području Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (237,8 mil. kuna). Značajna dobit ostvarena je i u područjima Prerađivačka industrija (153,3 mil. kuna) te Trgovina na veliko i malo (120,2 mil. kuna). Prijevoz i

skladištenje nije na uobičajenim visokim razinama, sa 75,3 mil. kuna dobiti nešto je manje uspješno od Poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, koje je ostvarilo ukupno 76,8 mil. kuna dobiti prije oporezivanja. Većina ostalih područja poslovala je pozitivno, agregirani gubitak zabilježen je samo u Poslovanju nekretninama (-5,4 mil. kuna), Financijskim djelatnostima i djelatnostima osiguranja (-1,8 mil. kuna) Opskrbi vodom... (-1,5 mil. kuna) i Obrazovanju (-0,3 mil. kuna).

DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (AOP179) U 2017. GODINI PO PODRUČJIMA DJALATNOSTI GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE (U KN)

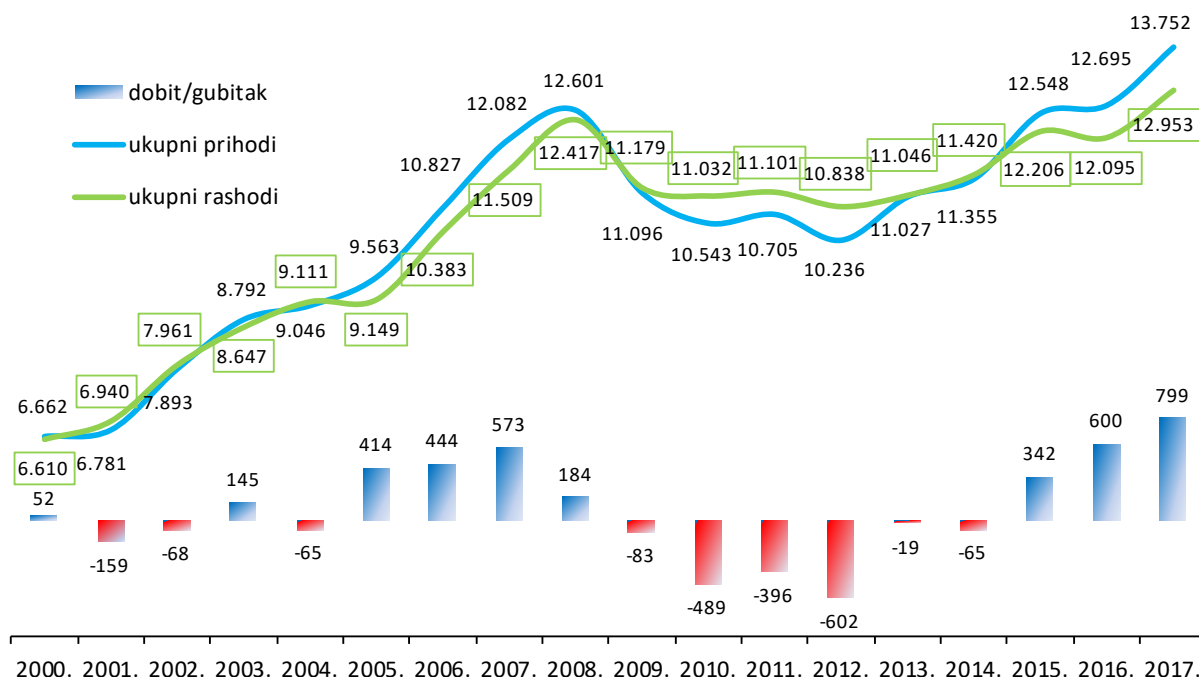

Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

Dajemo prikaz kretanja prihoda i rashoda gospodarstva u razdoblju od 2000. do 2017. godine i s time povezano godišnje ostvarenje dobiti ili gubitka prije oporezivanja. Vidljiv je kontinuiran rast prihoda u razdoblju 2000. – 2008. godine. Krivulja rashoda od 2005. zaostaje za krivuljom prihoda i u tom razdoblju, od 2005. do 2008. godine, gospodarstvo Zadarske županije najuspješnije je dotad. Kroz četiri godine iskazana je ukupna dobit od preko milijardu i pol kuna. Slijedeće godine su godine krize i velikog pada prihoda. Veći dio gospodarstva nije uspio rashode prilagoditi novonastaloj situaciji pada konjunktura, pa se gomilaju veliki gubici, praktički slijedećih šest godina pojelo je dobit iz prethodnog razdoblja.

Došlo je, također, i do promjene strukture gospodarstva po područjima djelatnosti, ali i do promjene strukture izvora sredstava, odnosno veće ovisnosti o kreditnim institucijama. Rezultati poslovanja u 2015. poslovnoj godini probudili nadu u novi početak, prihodi su se približili rekordnoj razini iz 2008. godine, iskazana je pristojna dobit od 342 milijuna kuna, prosječan broj zaposlenih bio je na tada rekordnoj razini. Poslovanje u 2016. godini potvrdilo je sva pozitivna kretanja, broj zaposlenih u gospodarstvu, prihodi i dobit nadmašili su sve dotadašnje. Pozitivni trendovi nastavljani su i u 2017. godini s nikad većim brojem poduzetnika, prihodima, dobiti i brojem zaposlenih.

UKUPNI PRIHODI I RASHODI TE DOBIT/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE OD 2000. DO 2017. GODINE (U MIL. KN)

Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

Ovdje je važno napomenuti da svi kronološki sljedovi (poput gornjeg grafikona) sadrže podatke za pojedinu godinu prema godišnjem izvještaju za tu godinu.

U kronološkom sijeku koriste se podaci iz godišnjih izvještaja koji se odnose samo na tekuću godinu. U takvom kronološkom slijedu:

- podatak za 2017. godinu je podatak iz izvještaja za 2017. godinu – stavka tekuća godina,

- podatak za 2016. godine nije podatak iz izvještaja za 2017. godinu – stavka prethodna godina, već podatak iz prošlogodišnjeg izvještaja za 2016. godinu – stavka tekuća godina.

Za razliku od ovakvih prikaza, kod usporedbe podataka iz tekuće samo s prethodnom godinom koriste se podaci iz izvještaja za tekuću godinu. Ti podaci za dvije uzastopne godine su iz istog izvještaja za prethodnu godinu i za tekuću godinu, eventualno i s

indeksom promjene. Sve analize i usporedbe podataka iz 2017. u odnosu na podatke iz prethodne 2016. godine odnose se na isti obuhvat poduzetnika, onih koji su predali izvješća za 2017. godinu.

Stavke u izvještaju imaju vrijednosti za prethodnu godinu, za tekuću godinu i indeks promjene vrijednosti tekuće u odnosu na prethodnu godinu, npr:

Stavka	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks
Broj zaposlenih prema satima rada:	21.477	23.534	109,6

Vrijednosti za prethodnu i za tekuću godinu odnose se na identičnu skupinu poduzetnika – onih koji su predali izvještaje za tekuću godinu. Ovdje podatke i za tekuću, 2017. godinu i za prethodnu, 2016. godinu, preuzimamo iz izvještaja za 2017. godinu. Zato su i indeksi promjena vrijednosti realni, jer se odnose na pokazatelje za prethodnu i tekuću godinu onih istih poduzetnika koji su predali izvještaje za tekuću godinu. S druge

strane, usporedba skupnih pokazatelja u rasponu od više godina nikad ne može biti tako precizna.

Nikad nemamo isti broj izvještaja poduzetnika u različitim godinama: neki su prestali poslovati, novi su se registrirali, neki su promijenili sjedište u drugu županiju, a neki doselili, neki naprosto izvještaj nisu u zakonskom roku predali FINA-i. Označavanje indeksa promjena u takvim višegodišnjim nizovima podataka bilo bi manje precizno, jer bi se uspoređivali poslovni rezultati više različitih skupina poduzetnika. Konkretno u Zadarskoj županiji za 2017. godinu izvještaje je predalo 4.273 poduzetnika, za 2016. godinu 3.918 poduzetnika, za 2015.

godinu 3.597 poduzetnika, za 2014. godinu 3.512 poduzetnika, za 2013. godinu 3.239 poduzetnika itd.

S druge strane, ako želimo prikazati promjene vrijednosti pojedine stavke kroz duže razdoblje, jedini način je da koristimo vrijednosti za tekuću godinu iz svih godišnjih izvještaja u promatranom razdoblju, svojevrsni kronološki slijed. Kako se obuhvat podataka u svakoj godini odnosi na različitu skupinu poduzetnika, verižni indeksi ne mogu biti precizni i realni.

U dužem promatranom razdoblju te greške su zanemarive i ne iskrivljuju prikaz višegodišnjih promjena promatranih vrijednosti.

BILANCA GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE

BILANCA - AKTIVA	AOP	2016. godina	2017. godina	Indeks 2017/16
POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	001	338.390	396.171	117,1
DUGOTRAJNA IMOVINA (AOP 003+010+020+031+036)	002	16.932.260.214	17.533.954.508	103,6
NEMATERIJALNA IMOVINA (AOP 004 do 009)	003	283.210.501	256.623.220	90,6
Izdaci za razvoj	004	13.442.022	12.594.238	93,7
Koncesije, patent, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	005	144.819.470	138.709.155	95,8
Goodwill	006	22.221.229	11.411.991	51,4
Predumjovi za nabavu nematerijalne imovine	007	1.797.779	996.618	55,4
Nematerijalna imovina u pripremi	008	34.914.641	21.395.215	61,3
Ostala nematerijalna imovina	009	66.015.360	71.516.003	108,3
MATERIJALNA IMOVINA (AOP 011 do 019)	010	15.331.300.587	16.010.969.512	104,4
Zemljište	011	2.556.581.755	2.666.168.863	104,3
Građevinski objekti	012	5.489.041.698	5.723.644.842	104,3
Postrojenja i oprema	013	4.245.748.108	4.490.706.928	105,8
Alati, pogonski inventar i transportna imovina	014	980.527.899	1.158.350.339	118,1
Biološka imovina	015	109.150.678	120.432.994	110,3
Predumjovi za materijalnu imovinu	016	96.048.581	114.997.462	119,7
Materijalna imovina u pripremi	017	1.323.175.913	1.233.461.314	93,2
Ostala materijalna imovina	018	79.033.903	74.700.716	94,5
Ulaganje u nekretnine	019	451.992.052	428.506.054	94,8
DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA (AOP 021 do 030)	020	1.057.586.193	1.047.592.413	99,1
Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	021	588.710.361	593.640.677	100,8
Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe	022	10.000	10.000	100,0

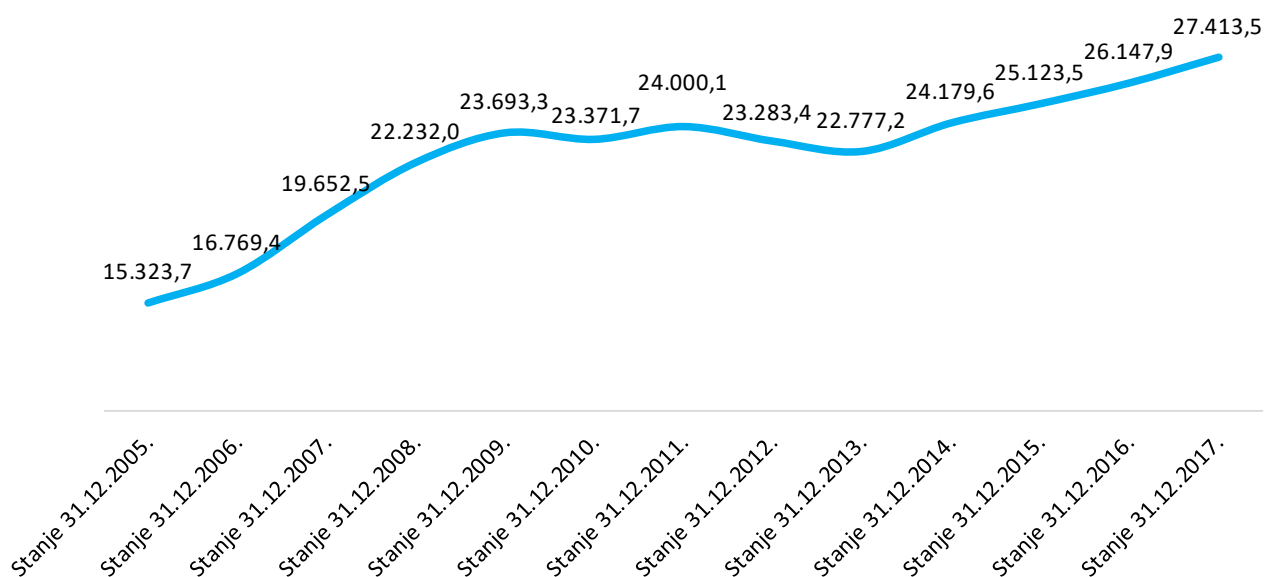
Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	023	41.377.459	77.803.658	188,0
Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom	024	107.804.176	47.445.735	44,0
Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom	025	17.610.840	17.610.840	100,0
Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom	026	56.115.654	33.499.352	59,7
Ulaganja u vrijednosne papire	027	27.753.051	23.839.157	85,9
Dani zajmovi, depoziti i slično	028	176.028.843	175.612.018	99,8
Ostala ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela	029	15.997.426	11.690.398	73,1
Ostala dugotrajna financijska imovina	030	26.178.383	66.440.578	253,8
POTRAŽIVANJA (AOP 032 do 035)	031	179.794.527	137.021.870	76,2
Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	032	63.054.605	5.986.682	9,5
Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom	033	150.195	242.365	161,4
Potraživanja od kupaca	034	10.866.880	19.190.841	176,6
Ostala potraživanja	035	105.722.847	111.601.982	105,6
ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	036	80.368.406	81.747.493	101,7
KRA TKOTRAJNA IMOVINA (AOP 038+046+053+063)	037	9.202.077.540	9.683.948.360	105,2
ZALIHE (AOP 039 do 045)	038	3.039.509.360	3.335.329.071	109,7
Sirovine i materijal	039	332.868.238	363.475.287	109,2
Proizvodnja u tijeku	040	1.054.461.677	1.123.803.934	106,6
Gotovi proizvodi	041	185.411.766	231.842.101	125,0
Trgovačka roba	042	570.417.107	613.547.091	107,6
Predujmovi za zalihe	043	14.652.398	26.263.083	179,2
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	044	334.631.447	335.987.003	100,4
Biološka imovina	045	547.066.727	640.410.572	117,1
POTRAŽIVANJA (AOP 047 do 052)	046	3.637.965.162	3.711.668.017	102,0
Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	047	222.980.729	248.402.241	111,4
Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom	048	1.048.880.919	991.210.056	94,5
Potraživanja od kupaca	049	1.759.678.864	1.829.123.101	103,9
Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	050	54.040.319	51.016.593	94,4
Potraživanja od države i drugih institucija	051	176.948.932	195.193.538	110,3
Ostala potraživanja	052	375.435.399	396.722.488	105,7
KRA TKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (AOP 054 do 062)	053	1.397.960.531	1.462.011.952	104,6
Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	054	20.225.873	20.229.960	100,0
Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe	055	27.605	28.482	103,2
Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	056	164.493.884	216.606.817	131,7
Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom	057	1.109.329	1.000.333	90,2
Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom	058	7.225.369	6.478.074	89,7

Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom	059	283.570.552	211.022.360	74,4
Ulaganja u vrijednosne papire	060	70.877.121	112.985.169	159,4
Dani zajmovi, depoziti i slično	061	789.471.161	832.963.369	105,5
Ostala financijska imovina	062	60.959.637	60.697.388	99,6
NOVAC U BANC I BLAGAJNI	063	1.126.642.487	1.174.939.320	104,3
PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	064	235.226.817	195.205.779	83,0
UKUPNO AKTIVA (AOP 001+002+037+064)	065	26.369.902.961	27.413.504.817	104,0
IZVANBILANČNI ZAPISI	066	56.184.881	35.480.737	63,1
BILANCA - PASIVA	AOP	2016. godina	2017. godina	Indeks 2017/16
KAPITAL I REZERVE (AOP 068 do 070+076+077+081+084+087)	067	6.967.836.925	7.382.507.601	106,0
TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	068	5.195.087.472	5.185.210.613	99,8
KAPITALNE REZERVE	069	1.993.212.961	2.049.309.146	102,8
REZERVE IZ DOBITI (AOP 071+072-073+074+075)	070	396.934.245	219.471.202	55,3
Zakonske rezerve	071	47.932.615	51.974.914	108,4
Rezerve za vlastite dionice	072	24.976.537	29.429.002	117,8
Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	073	14.052.150	14.931.720	106,3
Statutarne rezerve	074	14.217.138	15.938.184	112,1
Ostale rezerve	075	323.860.105	137.060.822	42,3
REVALORIZACIJSKE REZERVE	076	1.296.846.509	1.267.296.830	97,7
REZERVE FER VRIJEDNOSTI (AOP 078 do 080)	077	4.093.890	3.896.290	95,2
Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju	078	4.093.890	3.847.583	94,0
Učinkoviti dio zaštite novčanih tokova	079	0	0	-
Učinkoviti dio zaštite neto ulaganja u inozemstvu	080	0	48.707	-
ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK (AOP 082-083)	081	-2.444.949.975	-2.023.468.930	82,8
Zadržana dobit	082	2.486.166.008	2.960.754.623	119,1
Preneseni gubitak	083	4.931.115.983	4.984.223.554	101,1
DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE (AOP 085-086)	084	526.611.823	680.792.450	129,3
Dobit poslovne godine	085	940.596.958	1.018.056.502	108,2
Gubitak poslovne godine	086	413.985.135	337.264.053	81,5
MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	087	0	0	-
REZERVIRANJA (AOP 089 do 094)	088	130.674.906	133.033.025	101,8
Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	089	7.454.475	9.344.226	125,4
Rezerviranja za porezne obveze	090	4.741.607	1.005.383	21,2
Rezerviranja za započete sudske sporove	091	42.182.966	40.888.509	96,9
Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	092	19.236.269	20.901.464	108,7
Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	093	43.933.033	45.048.869	102,5
Druga rezerviranja	094	13.126.556	15.844.574	120,7
DUGOROČNE OBVEZE (AOP 096 do 106)	095	9.893.636.856	9.757.270.216	98,6
Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	096	38.137.952	207.376.599	543,8
Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	097	628.174.933	2.299.122.935	366,0

Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom	098	10.671.283	21.665.840	203,0
Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom	099	1.129.026.798	44.293.687	3,9
Obveze za zajmove, depozite i slično	100	1.449.544.367	1.519.698.910	104,8
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	101	5.302.753.475	5.184.199.368	97,8
Obveze za predujmove	102	4.138.476	10.795.806	260,9
Obveze prema dobavljačima	103	43.730.661	58.535.569	133,9
Obveze po vrijednosnim papirima	104	766.907	766.907	100,0
Ostale dugoročne obveze	105	1.161.457.336	280.547.610	24,2
Odgođena porezna obveza	106	125.234.668	130.266.985	104,0
D) KRATKOROČNE OBVEZE (AOP 108 do 121)	107	7.670.576.163	8.340.023.920	108,7
Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	108	288.275.966	276.160.522	95,8
Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	109	263.272.924	371.123.677	141,0
Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom	110	43.322.010	39.106.472	90,3
Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom	111	349.272.865	136.710.988	39,1
Obveze za zajmove, depozite i slično	112	1.063.295.964	1.392.995.425	131,0
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	113	2.184.788.065	2.369.350.978	108,4
Obveze za predujmove	114	232.262.053	261.035.551	112,4
Obveze prema dobavljačima	115	2.247.824.701	2.398.264.895	106,7
Obveze po vrijednosnim papirima	116	20.446.413	20.859.169	102,0
Obveze prema zaposlenicima	117	181.753.611	190.943.985	105,1
Obveze za poreze, doprinose i sličana davanja	118	401.429.878	461.744.329	115,0
Obveze s osnove udjela u rezultatu	119	43.567.589	44.553.022	102,3
Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji	120	900.820	1.040.803	115,5
Ostale kratkoročne obveze	121	350.163.304	376.134.104	107,4
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	122	1.707.178.113	1.800.670.050	105,5
UKUPNO – PASIVA (AOP 067+088+095+107+122)	123	26.369.902.963	27.413.504.812	104,0
IZVANBILANČNI ZAPISI	124	56.184.881	35.480.737	63,1

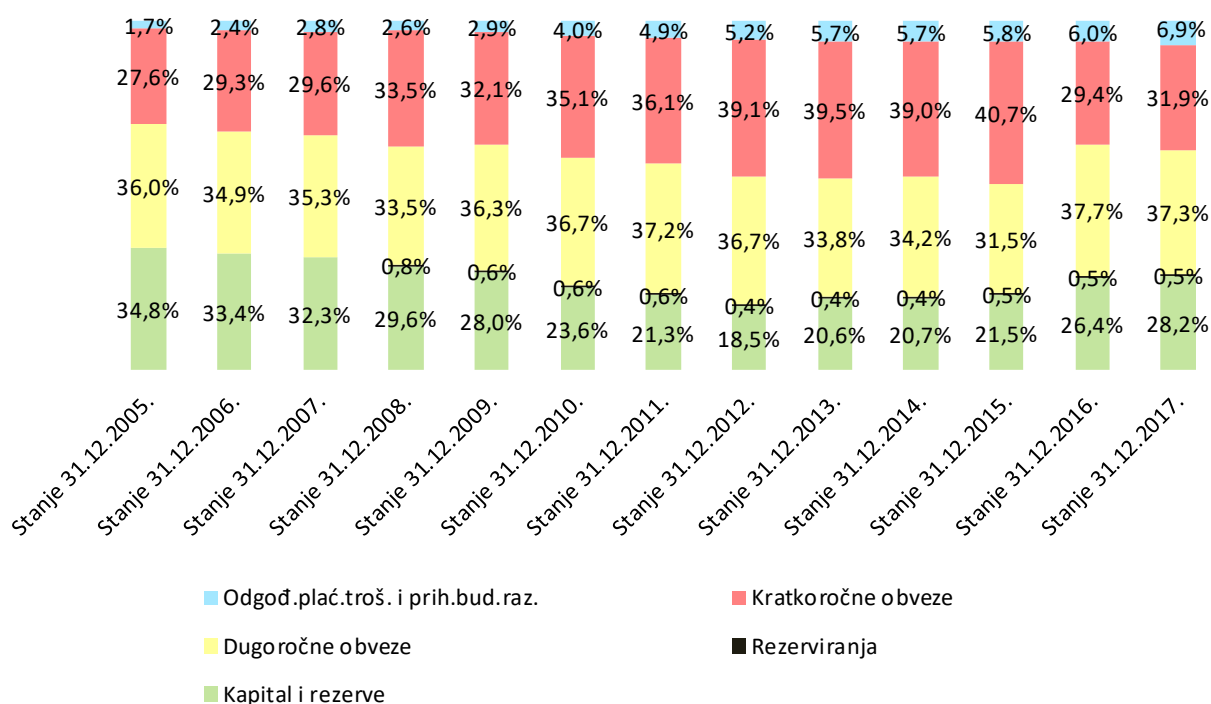
Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

AKTIVA/PASIVA GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE KROZ GODINE (U MIL. KN)

Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

STRUKTURA IZVORA SREDSTAVA (PASIVE) GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE PO GODINAMA

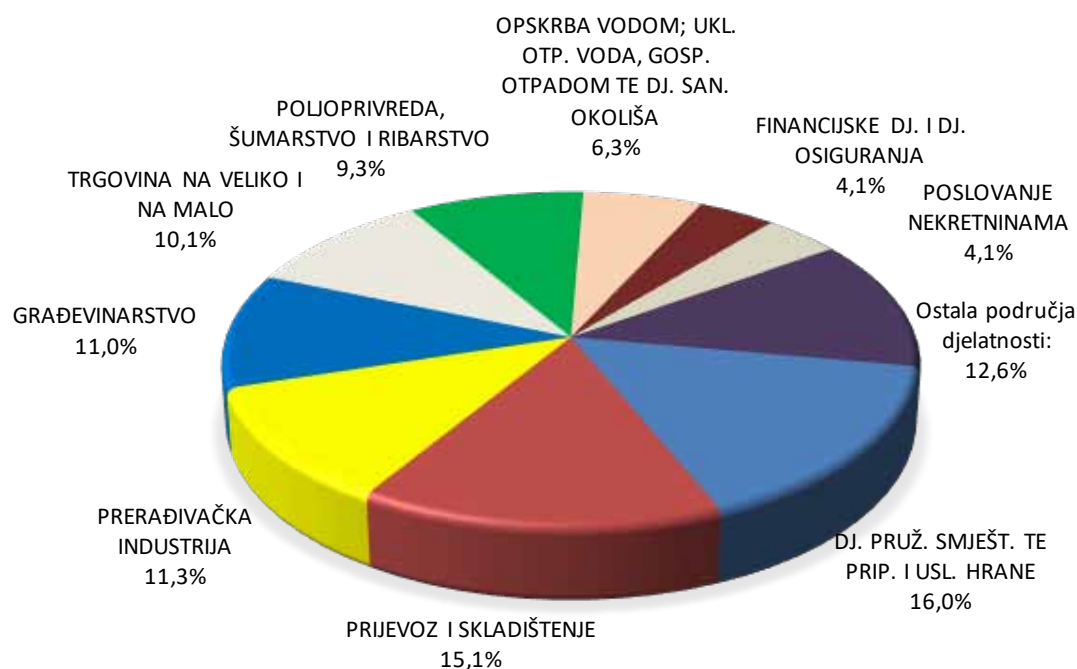
Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

Ukupna vrijednost sredstava i njihovi izvori (aktiva/pasiva) rastu zadnjih desetak godina, stagnacija i blagi pad zabilježeni su tek u pojedinim kriznim godinama. Nakon 2013. godine imamo kontinuitet povećanja aktive i u 2017. godine ona iznosi 27,41 milijardi kuna. Na razini cjelokupnog gospodarstva Zadarske županije, omjer vlastitih i tuđih izvora sredstava mijenjao se na štetu vlastitih izvora, pa udjel od 34,8% vlastitog kapitala u pasivi cjelokupnog gospodarstva iz 2005. godine, na kraju 2012. godine pada na mizernih 18,5% i uz blagi oporavak zadnjih godina, 2017. godina zaključena je

s udjelom vlastitog kapitala od 28,2%. Još uvijek daleko od idealnog odnosa vlastitih i tuđih izvora sredstava, ovo je ipak značajan pomak u stabilizaciji poslovanja većeg dijela gospodarstva. Pozitivan pomak je i smanjenje udjela kratkoročnih obveza, koje u pravilu predstavljaju zaduživanje po nepovoljnim uvjetima.

Na slijedećem grafikonu prikazano je kako je, po područjima djelatnosti, raspoređeno tih 27.413,5 milijuna kuna vrijednosti aktive gospodarstva Zadarske županije evidentiranih na kraju 2017. godine.

STRUKTURA VRIJEDNOSTI AKTIVE/PASIVE GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE NA KRAJU 2017. GODINE - PO PODRUČJIMA DJELATNOSTI

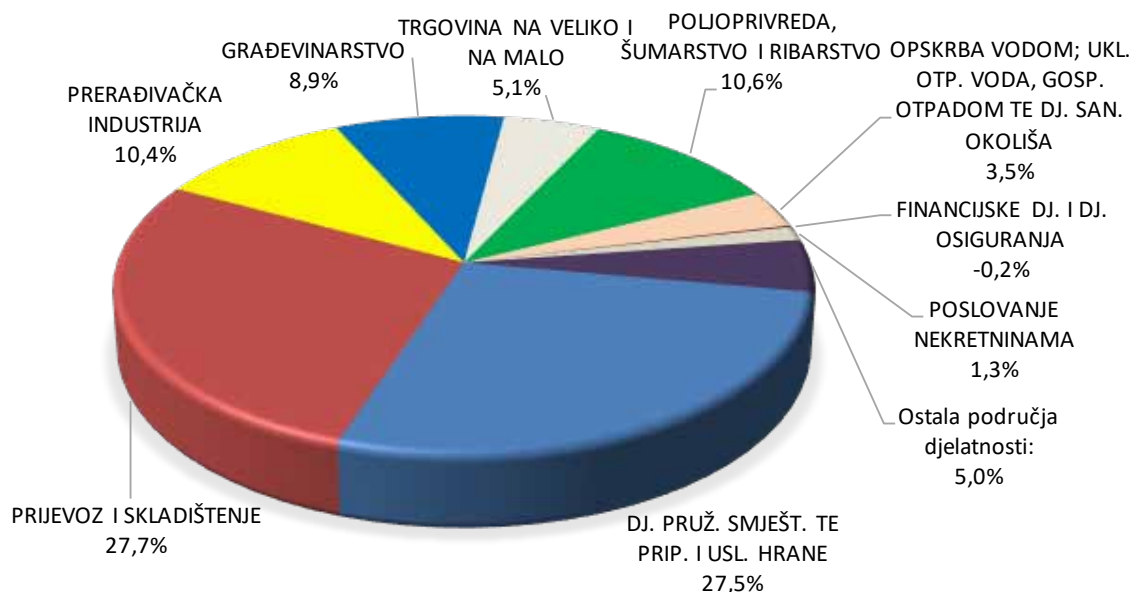

Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane s 16,0% u strukturi aktive gospodarstva Zadarske županije prestigle su Prijevoz i skladištenje, koje drži 15,1%. Slijede Prerađivačka industrija s 11,3%, (od toga najviše Proizvodnja metala i Proizvodnja prehrambenih proizvoda), Građevinarstvo s 11,0, Trgovina s 10,1%, Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo s 9,3% itd. Snaga dvije kapitalno najjače branše, Prijevoza

i skladištenja (prvenstveno pomorskog prijevoza) te Turizma vidi se osobito kroz strukturu vlastitih izvora sredstava u bilanci gospodarstva Zadarske županije. Ova dva područja djelatnosti zajedno imaju više od polovice vrijednosti vlastitog kapitala zadarskog gospodarstva, što znači da su znatno manje zadužena u odnosu na sva druga područja djelatnosti.

STRUKTURA VRIJEDNOSTI STAVKE KAPITAL I REZERVE (AOP067) GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE NA KRAJU 2017. GODINE - PO PODRUČJIMA DJELATNOSTI

Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

FINANCIJSKI REZULTATI POSLOVANJA GOSPODARSTVA GRADA ZADRA U 2017.

Zbog značaja Zadra u ukupnosti županijskog gospodarstva, ovdje dajemo osnovne podatke o doprinosu gospodarstva Grada Zadra. GFI za 2017. predalo je ukupno 2.512 poduzetnika sa sjedištem na administrativnom području Grada Zadra. Oni su u 2017. godini zapošljavali (mjereno satima rada) 14.204 radnika, što je za 9,2% više nego prethodne godine i što predstavlja 60,4% svih zaposlenih u gospodarstvu Zadarske županije u 2017. Ostvareni ukupni prihodi od 7.638,7 mil. kuna, predstavljaju 55,5% ukupnih županijskih prihoda, a vrijednost aktive od 17.559,0 mil. kuna, čak 64,1% županijske aktive na kraju poslovne 2017. Grad Zadar apsolutno je gospodarsko središte Zadarske županije i u gotovo svim kategorijama dominira s preko 60% svog doprinosa gospodarskom životu Županije. U tablici su prikazane glavne stavke Bilance, te Računa dobiti i gubitka gospodarstva Grada Zadra.

Kao i u svim prikazima gospodarstva, teritorijalni kriterij podjele napravljen je prema sjedištu poduzetnika. Pritom je

nepoznato da li poduzetnik ima podružnice ili pogone na području drugih administrativnih jedinica u Zadarskoj županiji ili bilo gdje na području Hrvatske. Nepoznato je također prebivalište zaposlenika, svi se vode prema sjedištu poduzetnika kod koga su zaposleni.

Gospodarstvo Grada Zadra je u 2017. u većini pokazatelja uspješnosti bilo bolje nego u prethodnoj 2016. Prosječan broj zaposlenih mjereno satima rada povećan je za velikih 9,2%, no neto plaće i nadnice povećane za 7,8%, što znači da su nominalne neto plaće blago smanjene. Povećana je vrijednost aktive za 2,0%, pritom je povećan i kapital za 1,6%. Ukupni prihodi povećani su 7,9%, što je više od rasta ukupnih rashoda, koji su povećani za 7,2%, pa je značajno povećana i agregirana dobit prije oporezivanja i to za 21,0%. Prihodi od prodaje u inozemstvu također su povećani i to za 4,3%, više od povećanja vrijednosti uvoza. Ukupne bruto investicije smanjene su za 1,9%, međutim stavka Bruto investicije samo u novu dugotrajnu imovinu povećana je za 59,6%.

BILANCA, RAČUN DOBITI I GUBITKA, DODATNI PODACI GOSPODARSTVA GRADA ZADRA I ZADARSKE ŽUPANIJE U 2017. GODINI – ODABRANE STAVKE

Odabrane stavke	AOP	Grad Zadar			Zadarska županija	Udjel Grada Zadra u 2017.
		Prethodna 2016. godina	Tekuća 2017. godina	Indeks 2017./16.	Tekuća 2017. godina	
Broj zaposlenih prema satima rada:		13.012	14.204	109,2	23.534	60,4%
DUGOTRAJNA IMOVINA	002	10.545.893.032	10.745.471.564	101,9	17.533.954.508	61,3%
MATERIJALNA IMOVINA	010	9.447.156.742	9.621.801.461	101,8	16.010.969.512	60,1%
Zemljište	011	1.586.686.788	1.673.663.394	105,5	2.666.168.863	62,8%
Građevinski objekti	012	3.177.793.995	3.265.383.425	102,8	5.723.644.842	57,1%
Postrojenja i oprema	013	3.152.639.168	3.270.984.039	103,8	4.490.706.928	72,8%
DUGOTRAJNA FINANC. IMOVINA	020	828.052.628	828.842.089	100,1	1.047.592.413	79,1%
KRA TKOTRAJNA IMOVINA	037	6.559.238.348	6.694.032.343	102,1	9.683.948.360	69,1%
ZALIHE	038	2.082.718.607	2.243.029.396	107,7	3.335.329.071	67,3%
POTRAŽIVANJA	046	2.712.402.712	2.696.717.332	99,4	3.711.668.017	72,7%
KRA TKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	053	1.019.211.110	1.070.165.280	105,0	1.462.011.952	73,2%
NOVAC	063	744.905.919	684.120.334	91,8	1.174.939.320	58,2%
UKUPNO AKTIVA	065	17.218.319.528	17.558.970.146	102,0	27.413.504.817	64,1%
KAPITAL I REZERVE	067	4.329.210.902	4.399.195.643	101,6	7.382.507.601	59,6%
TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	068	3.312.762.240	3.144.459.178	94,9	5.185.210.613	60,6%
KAPITALNE REZERVE	069	1.688.872.862	1.699.704.725	100,6	2.049.309.146	82,9%
REVALORIZAC. REZ.	076	961.422.438	960.615.286	99,9	1.267.296.830	75,8%
ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	081	-2.181.783.575	-1.843.610.054	84,5	-2.023.468.930	91,1%
DUGOROČNE OBVEZE	095	6.709.901.246	6.555.698.699	97,7	9.757.270.216	67,2%
D) KRA TKOROČNE OB.	107	5.088.229.651	5.487.859.101	107,9	8.340.023.920	65,8%
Troškovi osoblja	137	1.177.326.855	1.271.349.319	108,0	2.085.509.460	61,0%
Neto plaće i nadnice	138	801.519.861	864.357.617	107,8	1.386.005.878	62,4%
Amortizacija	141	497.672.868	501.297.074	100,7	946.603.466	53,0%
UKUPNI PRIHODI	177	7.081.228.232	7.638.658.055	107,9	13.752.195.279	55,5%
UKUPNI RASHODI	178	6.742.235.159	7.228.477.053	107,2	12.953.311.508	55,8%
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	179	338.993.073	410.181.002	121,0	798.883.771	51,3%
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	183	287.194.672	358.907.083	125,0	680.792.110	52,7%
Dobit razdoblja	184	602.039.621	583.496.594	96,9	1.018.056.508	57,3%
Gubitak razdoblja	185	314.844.949	224.589.511	71,3	337.264.398	66,6%
Prihodi od prodaje u inozemstvu	243	1.354.847.740	1.413.463.021	104,3	2.992.614.703	47,2%
Uvoz u razdoblju	273	418.385.261	429.289.331	102,6	1.310.214.848	32,8%
Bruto invest. u dugotr. mat. i nemat. imovinu - uk	278	1.461.188.215	1.432.799.249	98,1	2.886.903.126	49,6%
Bruto investicije samo u novu dugotrajnu imovinu	284	458.771.173	732.417.267	159,6	1.094.156.713	66,9%

Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

ZAPOSLENOST I PLAĆE U ZADARSKOJ ŽUPANIJI

Podatke o zaposlenosti dobivamo iz više izvora i ovisno o izvoru obuhvat podataka je različit. Prilikom usporedbe ovih podataka najtočnije rezultate imamo ako uspoređujemo podatke istog obuhvata i iz istog izvora. Ponekad je ipak potrebno usporediti i podatke iz različitih izvora, obuhvat nije u tom slučaju identičan, ali i ovakvi rezultati mogu biti indikativni i pomoći sagledavanju problematike zaposlenosti, iako nisu potpuno u skladu s pravilima statističke obrade podataka. Zaposlenost, kao i nezaposlenost stanovništva u Hrvatskoj prate četiri institucije:

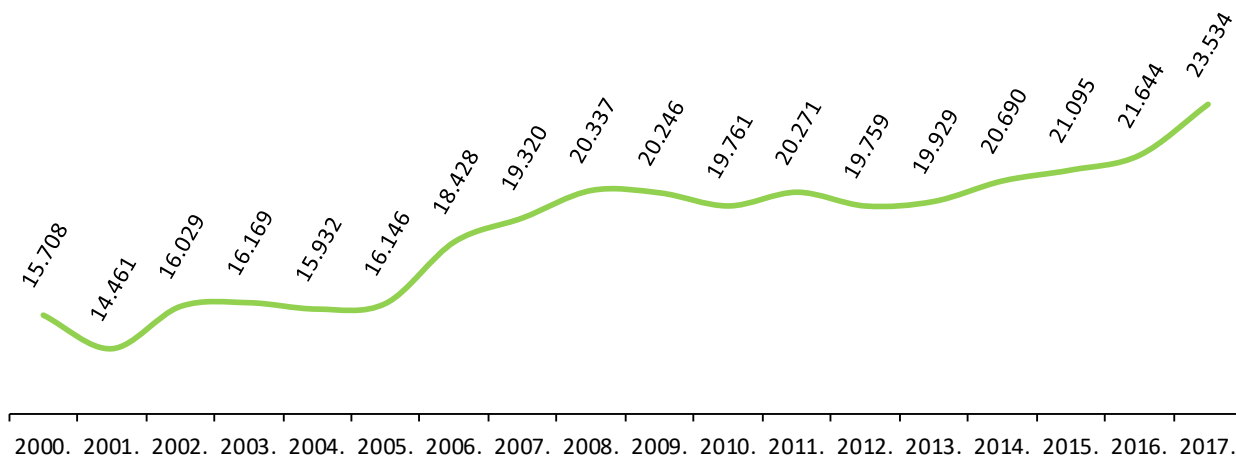
- nama najvažniji su podaci iz financijskih izvještaja poduzetnika – obveznika plaćanja poreza na dobit, predanih FINA-i. Kretanje broja zaposlenih u gospodarskim subjektima ovisno je o poslovnim rezultatima i indikator je poslovne uspješnosti tog istog gospodarstva. Nedostatak ovih podataka je da su njime obuhvaćeni podaci samo onih poduzetnika koji su izvješća predali, a ne predaju ih svi. Ovi podaci odnose se samo na zaposlene u pravnim osobama iz područja gospodarstva, bez sektora bankarstva i osiguranja. Kriterij je sjedište pravne osobe, a ne prebivalište zaposlenika. Najčešće se koriste podaci o prosječnom broju zaposlenih mjerivo satima rada. Precizno su usporedivi samo podaci izvještajnog razdoblja (godine) s podacima iz prethodnog razdoblja iz tih

istih izvještaja. Vremenski sljedovi ne donose preciznu usporedbu, jer niti u jednom izvještajnom razdoblju izvještaje ne predaju svi poduzetnici.

- Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (HZMO) vodi evidenciju o svojim osiguranicima i to za kategorije: radnika kod pravnih osoba, radnika kod fizičkih osoba, obrtnike, poljoprivrednike, samostalne profesionalne djelatnosti, zaposlene kod međunarodnih organizacija, s produženim osiguranjem i ostale. Kriterij je prebivalište osiguranika (zaposlenika), a iz kategorije radnici kod pravnih osoba nisu izdvojeni radnici u gospodarstvu kao posebna kategorija, pa su ovi podaci teško usporedivi s podacima FINA-e. Podaci se vode sa stanjem na kraju svakog tromjesečja i stupanj točnosti usporedbe podataka (krajem istog tromjesečja) je jako visok.

- Državni zavod za statistiku (DZS) vodi evidenciju o zaposlenima prema područjima djelatnosti i po županijama sa stanjem 31. ožujka svake godine. Obuhvaćeni su podaci o zaposlenima samo u pravnim osobama prikupljeni izvještajem RAD-1G i procjenom broja zaposlenih u pravnim osobama koje imaju manje od 10 zaposlenih. Vremenski sljedovi ovih podataka su statistički ispravni, a usporedba ovih s podacima iz druga dva izvora može biti samo indikativna.

PROSJEČAN BROJ ZAPOSLENIH (MJERENO SATIMA RADA) GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE

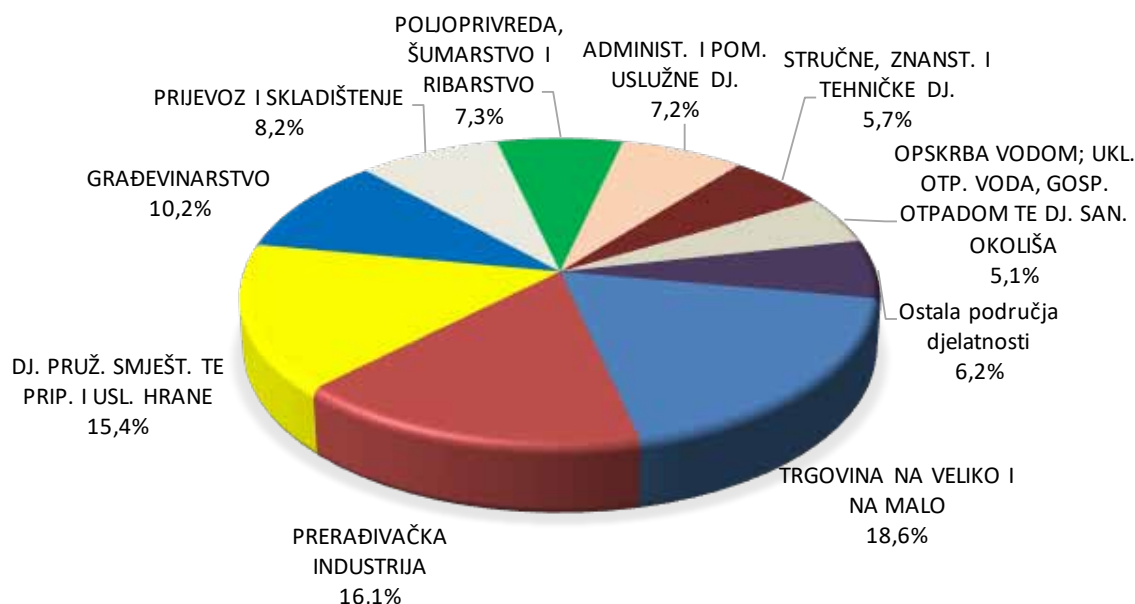
Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

- Hrvatski zavod za zapošljavanje registrira nezaposlene osobe koje su prijavljene na Zavodu. Evidencija se vodi na mjesečnoj bazi i vrlo je detaljna: prema prebivalištu, prema spolu, prema stručnoj spremi, prema godinama starosti itd. Jedina mana je da evidencijom nisu obuhvaćane nezaposlene osobe koje su propustile registrirati se na Zavodu ili su to pravo izgubile, a da se nisu zaposlile.

Održavanje visokog stupnja zaposlenost i u kriznim vremenima odlika je gospodarstva Zadarske županije i to smo u našim

analizama više puta naglasili. Unatoč velikim poslovnim problemima u kriznom razdoblju, gospodarstvenici-poslodavci zadržali su približno isti broj zaposlenika. Relativno male oscilacije broja zaposlenih, manje su nego na državnoj razini i značajno manje nego u sektoru obrtništva, na što poslodavci u gospodarstvu mogu biti ponosni. Povećanjem prihoda u zadnjim godinama, povećava se i broj zaposlenih, razina zaposlenosti iz 2008. godine nadmašena je u 2014. godini, a u 2017. došli smo do sada najvećeg broja od 23.534 zaposlenika u gospodarstvu Zadarske županije.

STRUKTURA BROJA ZAPOSLENIH U GOSPODARSTVU ZADARSKE ŽUPANIJE U 2017. GODINI

Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

Na temelju podataka o prosječnom broju zaposlenih i troškovima za neto plaće i nadnice, došli smo i do izračuna prosječne neto isplaćene mjesečne plaće u gospodarstvu Zadarske županije. Ona je u 2017. godini iznosila 4.907,81 kunu i bila je nominalno veća za 0,9% u odnosu na prosječnu plaću isplaćenu u 2016. godini. Velike su razlike u visini isplaćene plaće po pojedinim područjima djelatnosti i kreću se od 3.624,74 kuna u Ostalim uslužnim djelatnostima do 8.931,86 kune u Prijevozu i skladištenju. Ove godine plaće su rasle

u gotovo svim područjima djelatnosti. Smanjenje prosječne plaće, relativno veliko, od 9,6% dogodilo se u području s najvišim plaćama – Prijevozu i skladištenju, kao i u Administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima (-7,2%). Blago smanjenje plaća zabilježeno je još i u Poslovanju nekretninama (-0,5%) i u Djelatnostima zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (-0,7%).

U povećanju broja zaposlenih od 9,6%, odnosno ukupno 2.057 zaposlenika sudjelovala su sva područja djelatnosti (uz

izuzetak Financijskih djelatnosti i djelatnosti osiguranja sa samo jednim zaposlenikom manje). Najviše novozaposlenih je u području Turizma i Administrativnim i pomoćnim

uslužnim djelatnostima. Veseli porast broja zaposlenih u Građevinarstvu i Prerađivačkoj industriji, ali i u svim ostalim područjima gdje je došlo do povećanja broja zaposlenih.

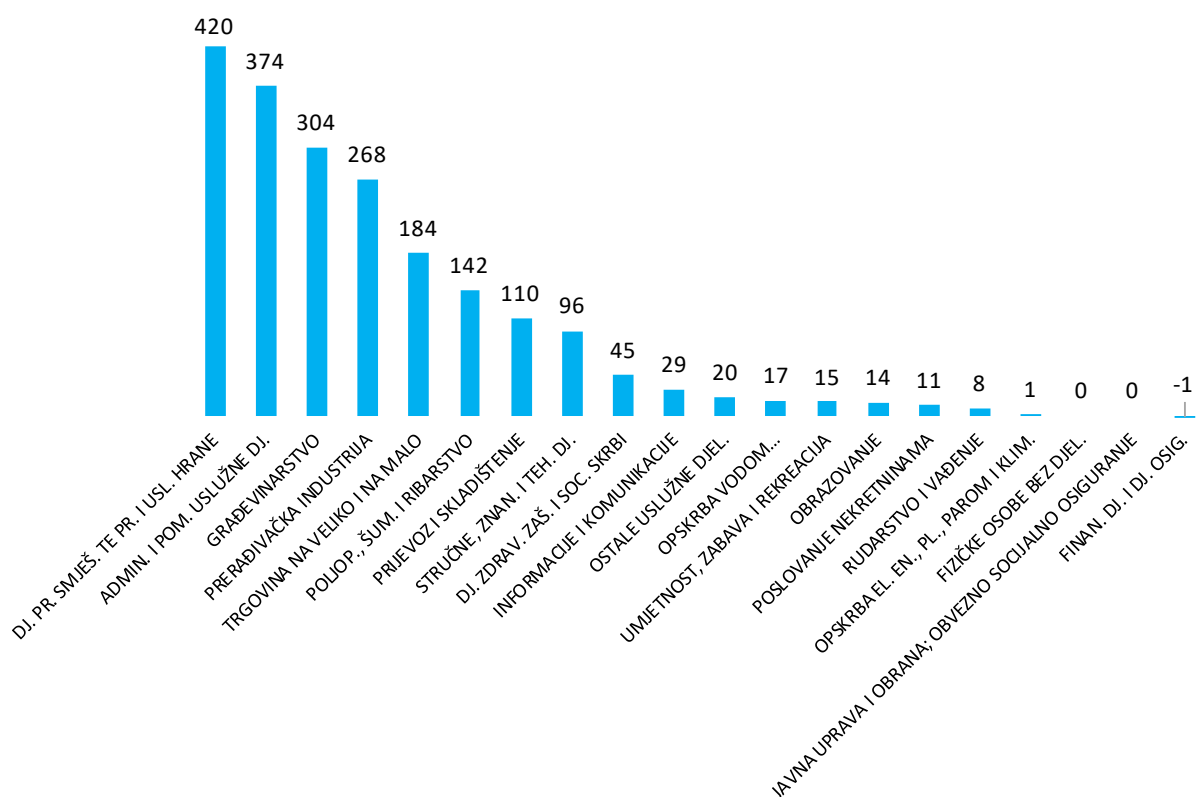
BROJ ZAPOSLENIH I PROSJEČNA PLAĆA (U KUNAMA) U GOSPODARSTVU ZADARSKE ŽUPANIJE U 2016. I 2017. GODINI – PO PODRUČJIMA DJELATNOSTI

Područje djelatnosti	Broj	Zaposleni na bazi sati		Indeks 17/16	Neto plaće i nadnice (AOP138)		Indeks 17/16	Prosječna mjesečna neto isplaćena plaća*		Indeks 17/16
		2016.	2017.		2016.	2017.		2016.	2017.	
H PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	211	1.827	1.937	106,0	216.731.899	207.612.221	95,8	9.885,60	8.931,86	90,4
K FIN. DJELATNOSTI I DJ. OSIGURANJA	8	19	18	94,7	1.507.517	1.538.405	102,0	6.611,92	7.122,25	107,7
R UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	65	199	214	107,5	13.423.492	17.416.857	129,7	5.621,23	6.782,27	120,7
D OPSKRBA EL. EN, PLINOM, PAROM I KLIMATIZ.	23	8	9	112,5	515.330	613.425	119,0	5.368,02	5.679,86	105,8
O JAVNA UPRAVA I OBRANA; OBVEZNO SOC. OS.	2	9	9	100,0	534.434	596.721	111,7	4.948,46	5.525,19	111,7
E OPSKRBA VODOM; UKLANJ. OTP. VODA, GOSP. OTPADOM TE DJ. SANAC. OKOLIŠA	42	1.180	1.197	101,4	72.013.979	76.057.475	105,6	5.085,73	5.295,01	104,1
A POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	168	1.566	1.708	109,1	94.855.836	106.768.087	112,6	5.047,67	5.209,22	103,2
M STRUČNE, ZNANSTVENE I TEH. DJ.	469	1.257	1.353	107,6	72.330.717	79.413.776	109,8	4.795,19	4.891,22	102,0
C PRERAĐIVAČKA IND.	414	3.524	3.792	107,6	189.259.698	214.651.830	113,4	4.475,49	4.717,21	105,4
L POSLOVANJE NEKRETNINAMA	210	186	197	105,9	10.248.639	10.802.464	105,4	4.591,68	4.569,57	99,5
I DJ. PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPR. I USLUŽ. HRANE	640	3.204	3.624	113,1	169.772.181	195.365.073	115,1	4.415,63	4.492,39	101,7
J INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	88	150	179	119,3	7.386.867	9.499.712	128,6	4.103,82	4.422,58	107,8
P OBRAZOVANJE	43	226	240	106,2	11.474.990	12.670.285	110,4	4.231,19	4.399,40	104,0
B RUDARSTVO I VAĐENJE	22	95	103	108,4	4.360.514	5.366.332	123,1	3.825,01	4.341,69	113,5
N ADMIN. I POMOĆNE USLUŽNE DJ.	387	1.311	1.685	128,5	72.670.633	86.689.102	119,3	4.619,29	4.287,29	92,8
G TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOT. VOZ. I MOTOC.	803	4.202	4.386	104,4	202.344.089	222.424.586	109,9	4.012,85	4.226,03	105,3
F GRAĐEVINARSTVO	533	2.099	2.403	114,5	96.379.308	116.489.393	120,9	3.826,40	4.039,72	105,6
Q DJ. ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOC. SKRBI	62	195	240	123,1	9.490.117	11.602.933	122,3	4.055,61	4.028,80	99,3
S OSTALE USLUŽNE DJ.	79	219	239	109,1	8.699.097	10.395.751	119,5	3.310,16	3.624,74	109,5
O FIZIČKE OSOBE BEZ DJELATNOSTI	4	1	1	100,0	29.952	31.450	105,0	2.496,00	2.620,83	105,0
UKUPNO	4.273	21.477	23.534	109,6	1.254.029.289	1.386.005.878	110,5	4.865,78	4.907,81	100,9

*Prosječna mjesečna isplaćena plaća dobivena je dijeljenjem neto plaća i nadnica s brojem zaposlenih i 12 mjeseci

Izvor: FINA, Obrada: HGK – ŽK Zadar

RAZLIKA U BROJU ZAPOSLENIH (MJERENO SATIMA RADA) U 2017. U ODNOSU NA 2016. GODINU PO PODRUČJIMA DJELATNOSTI GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE

Izvor: FINA; Obrada: HGK – ŽK Zadar

Sve dosad prezentirane podatke o broju zaposlenih samo u gospodarstvu (i to prema sjedištu poslodavca, a ne prema prebivalištu zaposlenika) nalazimo u izvješćima Financijske agencije. Podatke o ukupnoj zaposlenosti rezidenata nekog područja, u ovom slučaju stanovnika Zadarske županije, crpimo iz izvješća Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje o broju njihovih osiguranika (Statističke informacije HZMO donose stanje na kraju svakog tromjesečja).

Na slijedećim grafovima pratimo promjene u razini zaposlenosti na području Zadarske županije prema osnovama osiguranja. Uvažavajući sezonske oscilacije u Županiji, ovdje donosimo prikaz stanja broja zaposlenih krajem sva četiri tromjesečja, sezonske oscilacije najviše variraju između kraja prvog i drugog tromjesečja. Nažalost, ne možemo izdvojeno pratiti promjene u broju zaposlenih u gospodarstvu, jer se

radnici kod svih pravnih osoba evidentiraju u jedinstvenoj stavci (zelena krivulja u našim grafikonima). Smeđim krivuljama prikazani su kao zajednička kategorija obrtnici i radnici kod fizičkih osoba, a zaposlenici – osiguranici po svim ostalim osnovama osiguranja prikazani su crvenim krivuljama.

Ta zadnja kategorija – Ostali (Poljoprivrednici, Samostalne profesionalne djelatnosti, Zaposleni kod međunarodnih organizacija i u inozemstvu, te Produženo osiguranje), nije podložna velikim sezonskim oscilacijama, niti se značajno smanjivala kroz promatrano razdoblje, čak je i rasla tijekom kriznih godina.

Radnici kod pravnih osoba, dakle u gospodarstvu i javnom sektoru, svoj su broj, nakon izvansezonskog maksimuma (36.889 na dan 31. ožujka 2009.), uspjeli održati na relativno visokoj razini tijekom kriznog razdoblja. U zadnje tri godine taj

broj zaposlenih je premašen i novi rekord sa 42.355 zaposlenih u pravnim osobama imamo u ožujku 2018. godine. U ljetnoj sezoni, ponajviše zahvaljujući povećanju zaposlenosti u turističkom sektoru, praktično smanjenja broja zaposlenih u pravnim osobama nije bilo (uz izuzetak 2010. godine). Ova kategorija zaposlenika u 2018. godini došla je do novog maksimuma mjerenog krajem lipnja. A u nastavku ćemo vidjeti da je zaposlenost još viša u srpnju i kolovozu.

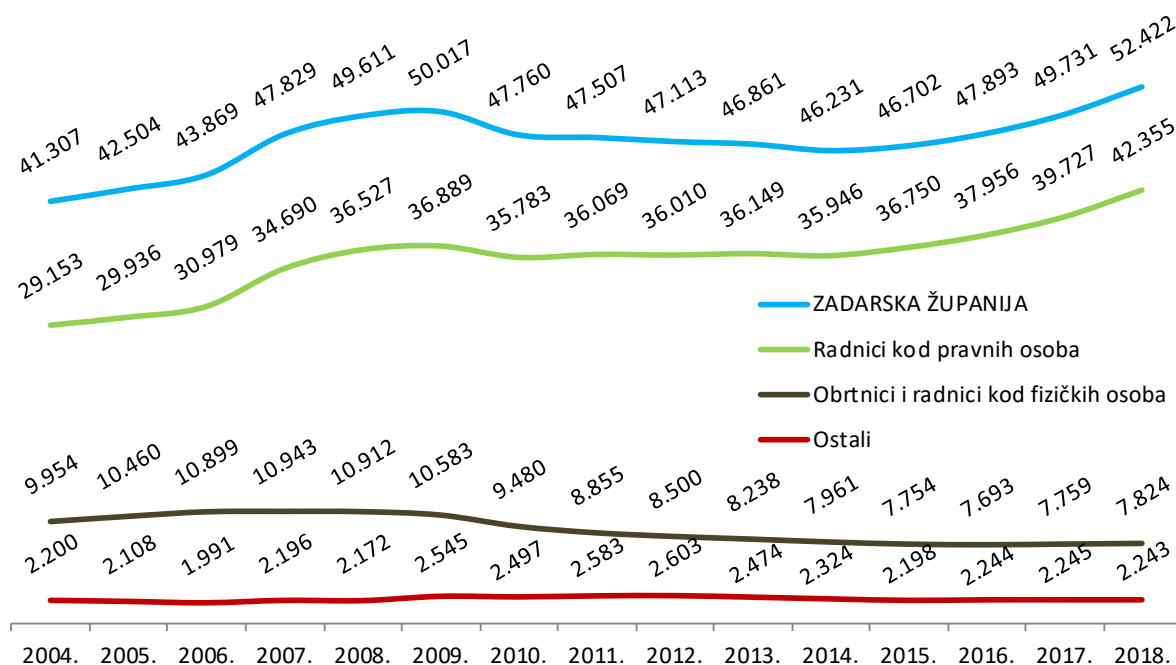
Kretanje zaposlenosti u obrtništvu nije imalo isti trend, od 2008. stalno pada, pad je blaži u sezoni, a izraženiji izvan sezone. Zaposleni s ovom osnovom osiguranja (obrotnici i radnici kod fizičkih osoba) svoj maksimum izvan sezone imali su 2007. godine (na dan 31. ožujka bilo ih je 10.943), da bi do 2015. godine njihov broj pao na svega 7.693 osiguranika. Blagi oporavak, odnosno 7.824 osiguranika u ovoj kategoriji imamo krajem

ožujka 2018. godine. Sezonsko zapošljavanje snažno je zastupljeno i kod ove kategorije osiguranika, pa se njihov broj krajem lipnja kreće od 11.856 u 2008. godini do 10.320 u 2018. godini.

Općenito možemo konstatirati da je sezonski rad sve više zastupljen u Zadarskoj županiji. (Sezonska) razlika između ukupnog broja zaposlenih krajem lipnja i ukupnog broja zaposlenih krajem ožujka 2004. godine bila je 2.343 zaposlenika, 2008. godine iznosila je okruglih 2.500 zaposlenika, a 2016. godine iznosila je čak 7.120 sezonskih zaposlenika, da bi (zbog porasta zaposlenosti izvan sezone zadnje dvije godine) 2018. godine iznosila 6.471.

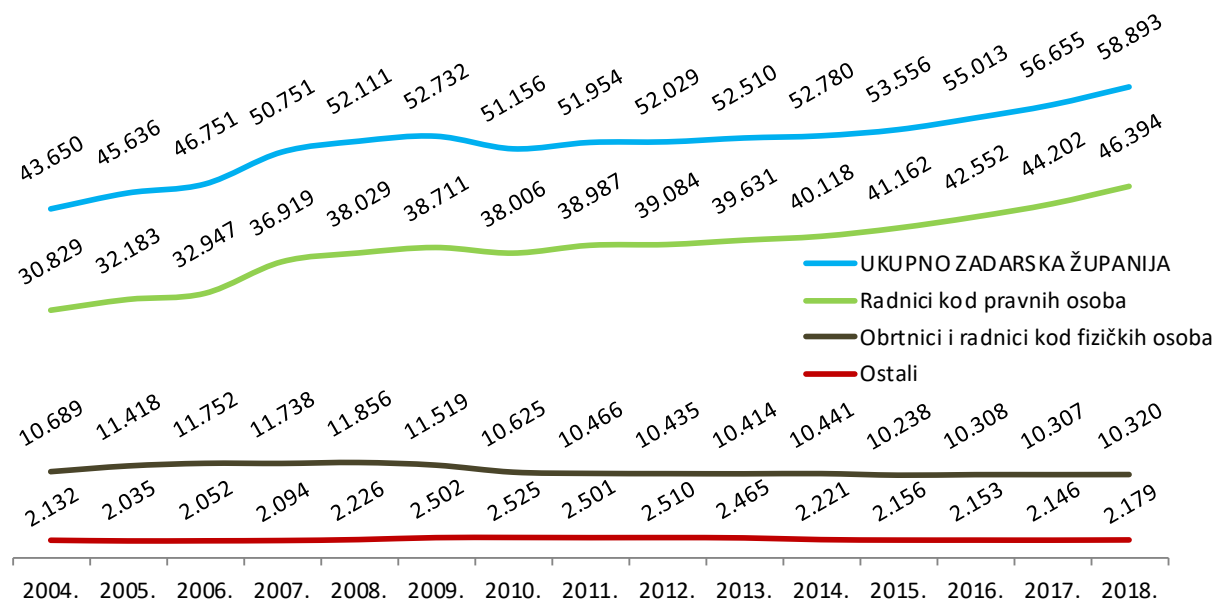
Razlike krajem srpnja (najviše razine zaposlenosti) i krajem siječnja (najniže razine zaposlenosti) zadnje tri godine još su veće.

BROJ ZAPOSLENIH (OSIGURANIKAH ZMO PREMA OSNOVAMA OSIGURANJA) U ZADARSKOJ ŽUPANIJU - STANJE 31. OŽUJKA

Izvor: Statističke informacije HZMO; Obrada HGK - ŽK Zadar

BROJ ZAPOSLENIH (OSIGURANIKA HZMO PREMA OSNOVAMA OSIGURANJA) U ZADARSKOJ ŽUPANIJI - STANJE 30. LIPNJA

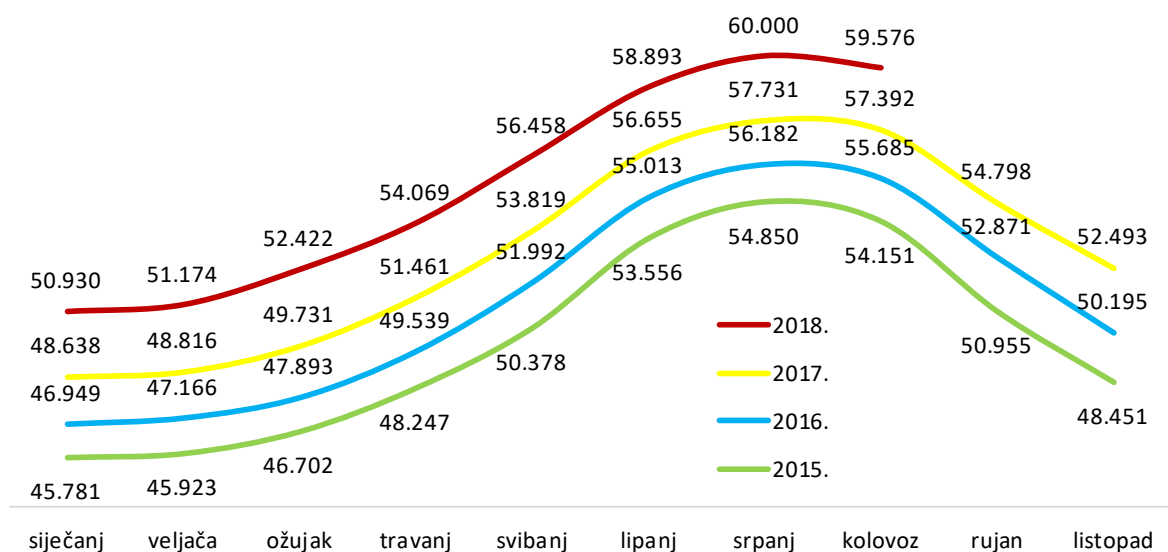

Izvor: Statističke informacije HZMO; Obrada HGK - ŽK Zadar

Dostupni su nam i mjesečni podaci za zadnje tri godine. I ovdje se zorno može pratiti kontinuiran rast u svim mjesecima. Krivulje, koje predstavljaju broj zaposlenih u Zadarskoj županiji u 2015., 2016., 2017. i 2018. godini nigdje se ne sijeku, dakle razina zaposlenosti u svakom pojedinom mjesecu veća je od razine zaposlenosti u istom

mjesecu prethodne godine. Izražen je velik 'trbuh' u ljetnoj sezoni i naglašena razlika u broju zaposlenih krajem srpnja u odnosu na kraj siječnja iste godine: u 2015. 'sezona' je bilo 9.069, u 2016. bilo ih je 9.233, u 2017. nešto manje 9.093, a u 2018. godini (zbog prije spomenutog porasta zaposlenosti i izvan sezone) 'samo' 7.963.

KRETANJE BROJA ZAPOSLENIH (OSIGURANIKA HZMO) U ZADARSKOJ ŽUPANIJI U RAZDOBLJU 2015.-2018. PO MJESECIMA

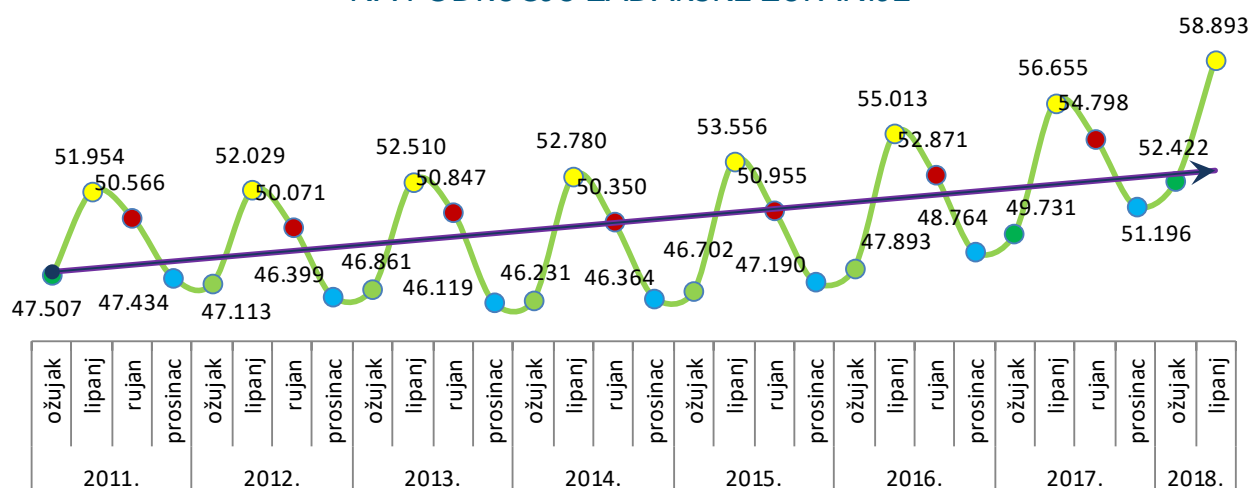

Izvor: HZMO; Obrada HGK - ŽK Zadar

Usporedba sa stanjem na državnoj razini predstavljena je na slijedećim grafikonima. Sinusoida sezonskih oscilacija izraženija je na županijskoj razini nego na državnoj. Dok je na županijskoj razini vidljiv pomak nabolje u gotovo svakom promatranom razdoblju, na državnoj razini tek se zadnje tri godine broj zaposlenih povećava u odnosu na isti

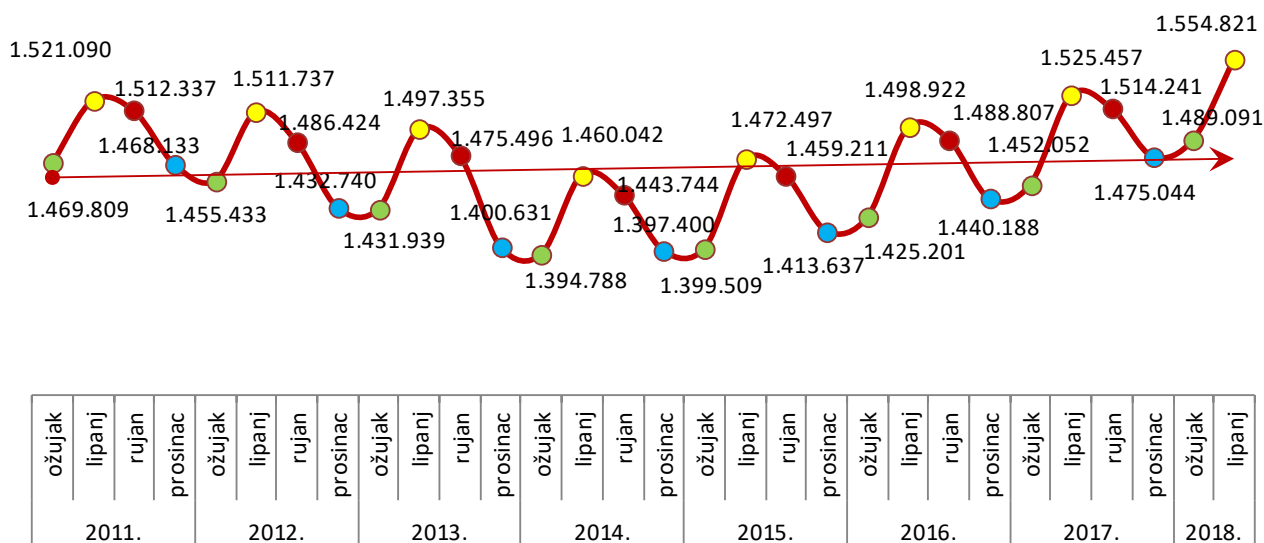
datum prethodne godine. Upravo stanje krajem lipnja (koje predstavlja povećanu zaposlenost i u srpnju i u kolovozu) održalo je pozitivnu crtu trenda u Zadarskoj županiji u razdoblju od 2011. do 2018. godine. Pored kontinuiranog sezonskog zapošljavanja zadnje dvije godine vidljiv je i zamjetan rast zaposlenosti izvan sezone.

KRETANJE BROJA ZAPOSLENIH (OSIGURANIKA HZMO) NA PODRUČJU ZADARSKE ŽUPANIJE

Izvor: Statističke informacije HZMO; Obrada HGK - ŽK Zadar

KRETANJE BROJA ZAPOSLENIH (OSIGURANIKA HZMO) NA PODRUČJU HRVATSKE

Izvor: Statističke informacije HZMO; Obrada HGK - ŽK Zadar

Razlike su još i veće ako promatramo promjene u broju zaposlenih na državnoj i županijskoj razini kroz duže razdoblje. U nastavku donosimo podatke o indeksima broja zaposlenih u Zadarskoj županiji i u cijeloj Republici Hrvatskoj i to izvan sezone i u turističkoj sezoni.

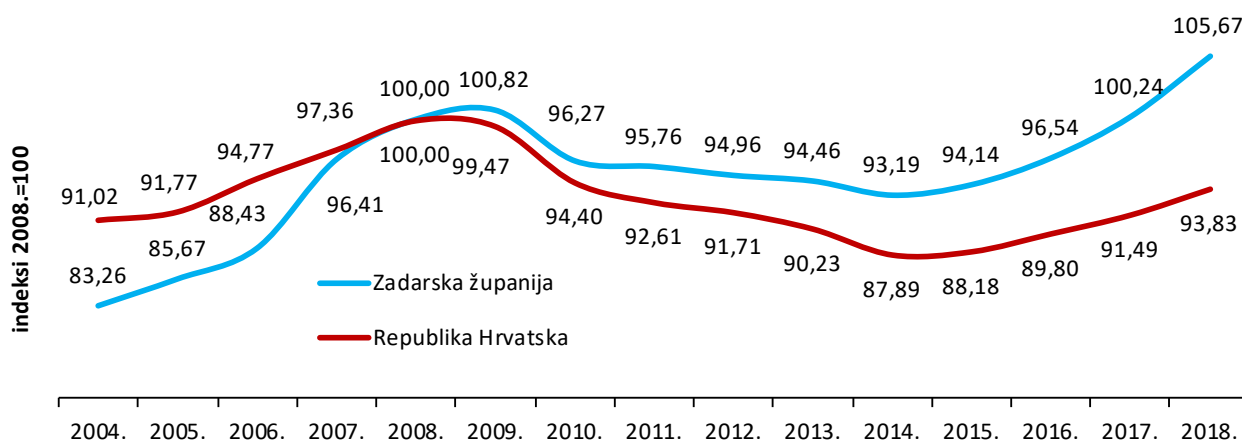
Za bazno razdoblje odabrana je godina 2008., odnosno stanja na kraju prvog i drugog tromjesečja te godine, kada je ostvarena najveća zaposlenost u Hrvatskoj do tada. Do tadašnjeg broja zaposlenih u Zadarskoj županiji došlo se puno bržim rastom nego na državnoj razini.

Nasuprot tome, gubitak radnih mjesta u kriznim godinama od 2009. do 2014., puno je sporiji u Zadarskoj županiji nego na državnoj razini. U razdoblju izvan turističke sezone, ovdje predstavljenim stanjem na kraju ožujka, broj zaposlenih u Zadarskoj županiji spustio se na najnižu razinu 2014. sa stanjem za 6,81% manjim u odnosu na 2008. godinu, dok je cijeloj Hrvatskoj te godine stanje za 12,11% manje u odnosu na baznu, 2008. godinu.

Oporavak slijedeće dvije godine vidljiv je i na županijskoj i na državnoj razini, ali na županijskoj se krajem ožujka 2018. razina zaposlenosti popela na 105,67% nekadašnje zaposlenosti iz 2008. godine, dok se na državnoj razini popela tek na 93,83%. Indeksi promjena broja zaposlenih sa stanjem krajem lipnja potvrđuju ove trendove na županijskoj i državnoj razini, ali i naglašavaju sezonski karakter zapošljavanja u Zadarskoj županiji, osobito snažan u kriznim godinama, razdoblja sve većeg oslanjanja na turizam i prateće djelatnosti.

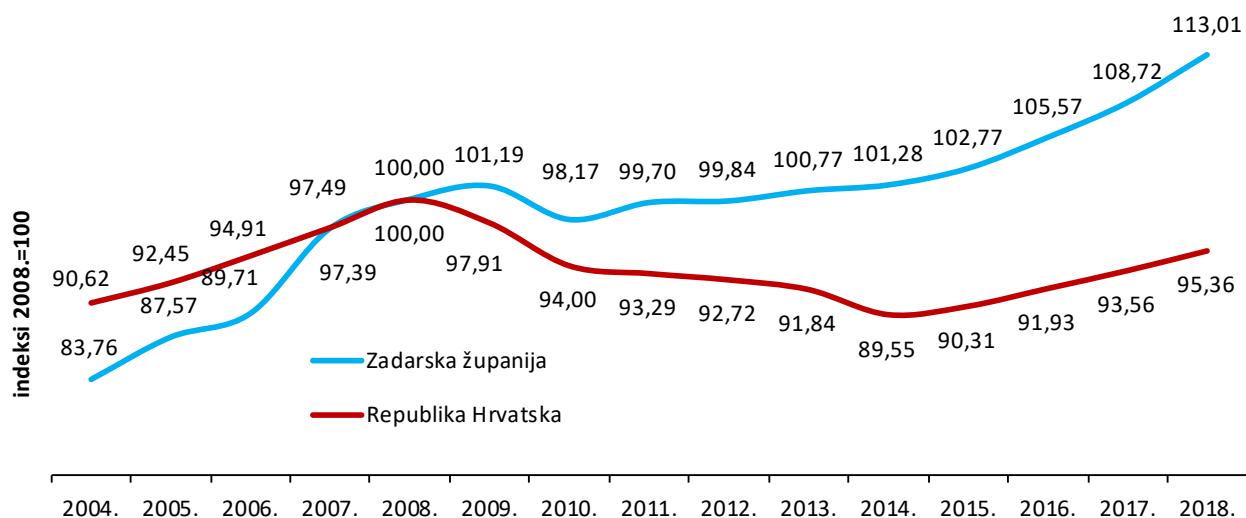
Rezultat kontinuiranog rasta je rekordna zaposlenost krajem lipnja 2018. godine, za 13,01% viša nego u isto doba 2008. godine. Na državnoj razini nema tako izražene sezonalnosti u zapošljavanju, indeksi promjene broja zaposlenih u sezoni tek su neznatno veći od indeksa promjene broja zaposlenih izvan sezone. Krajem lipnja 2018. godine u cijeloj državi imamo stanje zaposlenosti na razini od 95,36% zaposlenosti iz dosad najbolje 2008. godine.

PROMJENE BROJA ZAPOSLENIH (OSIGURANIKA HZMO) U ZADARSKOJ ŽUPANIJI I REPUBLICI HRVATSKOJ PO GODINAMA (STANJE 31. OŽUJKA)

Izvor: Statističke informacije HZMO; Obrada HGK - ŽK Zadar

PROMJENE BROJA ZAPOSLENIH (OSIGURANIKA HZMO) U ZADARSKOJ ŽUPANIJI I REPUBLICI HRVATSKOJ PO GODINAMA (STANJE 30. LIPNJA)

Izvor: Statističke informacije HZMO; Obrada HGK - ŽK Zadar

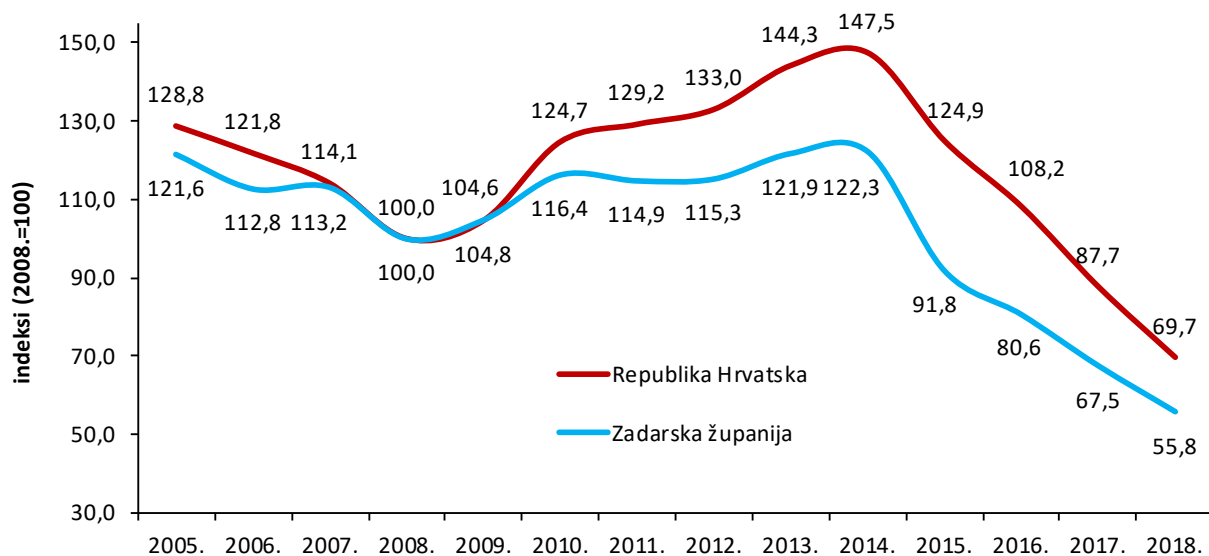
Za usporedbu odmah su prikazani i indeksi promjena broja nezaposlenih osoba na području Zadarske županije i na području cijele države i to na iste dane, 31. ožujka i 30. lipnja. Broj registriranih nezaposlenih osoba detaljno prati i mjesečno objavljuje njihovo stanje Hrvatski zavod za zapošljavanje.

Zahvaljujući relativno stabilnoj zaposlenosti u gospodarstvu Zadarske županije u kriznim godinama, povećanje broja nezaposlenih na županijskoj razini nije slijedilo iznimno nepovoljne trendove na državnoj razini. Broj registriranih nezaposlenih osoba u Zadarskoj županiji od 10.366 na kraju ožujka 2008. povećan je na 12.682 na kraju ožujka 2014. godine i od tada stalno pada. Na veliki pad broja nezaposlenih, pored povećanog zapošljavanja, utječu i drugi čimbenici, poglavito postroženi uvjeti HZZ-a za zadržavanje statusa registrirane nezaposlene osobe, ali i iseljavanje iz države. Kako bilo, kod usporedbe promjena stanje nezaposlenosti na razini Zadarske županije i razini cijele Hrvatske, opet je vidljiv brzi

rast nezaposlenosti nakon 2008. godine na državnoj razini i puno blaži na razini Zadarske županije. Na kraju ožujka 2014. godine u cijeloj Hrvatskoj nezaposlenost je došla na 147,5% stanja s kraja ožujka 2008. godine, dok je u Zadarskoj županiji došla na 122,3%. I nakon pada zadnje četiri godine, registrirana nezaposlenost u državi je na 69,7% stanja iz 2008. godine, a u Županiji na 55,8% stanja iz ožujka 2008. godine. Još veće razlike su zabilježene krajem lipnja, u 2018. godini broj nezaposlenih smanjen je na 62,3% broja nezaposlenih iz 2008. na razini države, odnosno na 41,9% broja nezaposlenih na razini Zadarske županije.

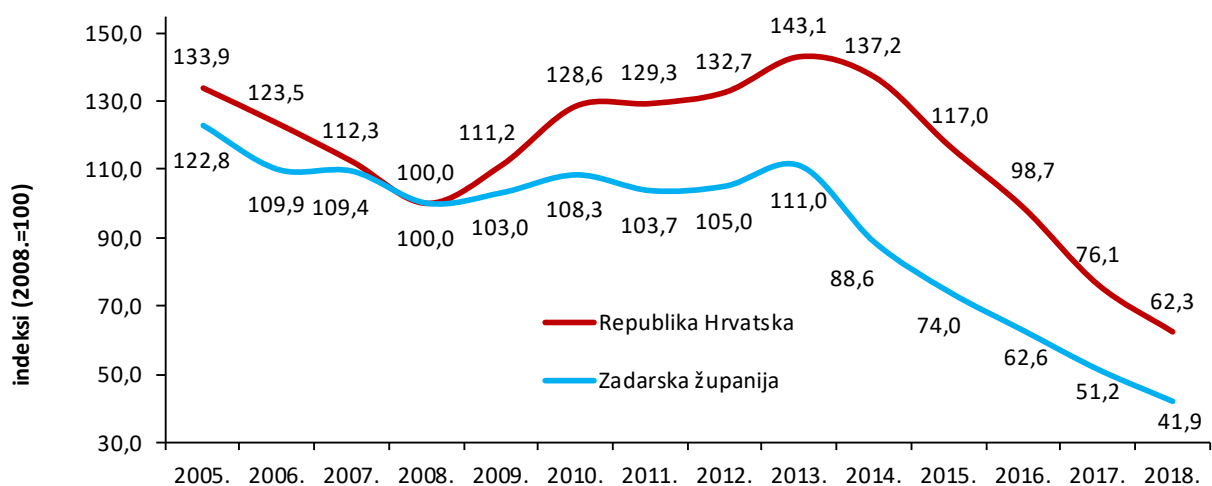
Promjene broja registriranih nezaposlenih osoba krajem lipnja još jednom potvrđuju zaključke donesene temeljem podataka Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, a to je da je sezonsko zapošljavanje u Zadarskoj županiji bitno ublažilo posljedice izazvane smanjenjem konjunktura i gubitaka radnih mjesta.

PROMJENE BROJA REGISTRIRANIH NEZAPOSLENIH OSOBA U ZADARSKOJ ŽUPANIJI I U REPUBLICI HRVATSKOJ PO GODINAMA (STANJE 31. OŽUJKA)

Izvor: Mjesečni statistički bilteni HZZ; Obrada: HGK - ŽK Zadar

PROMJENE BROJA REGISTRIRANIH NEZAPOSLENIH OSOBA U ZADARSKOJ ŽUPANIJI I U REPUBLICI HRVATSKOJ PO GODINAMA (STANJE 30. LIPNJA)

Izvor: Mjesečni statistički bilteni HZZ; Obrada: HGK - ŽK Zadar

VANJSKOTRGOVINSKA RAZMJENA ZADARSKE ŽUPANIJE

Vanjskotrgovinsku razmjenu gospodarstva, odnosno robni i nerobni izvoz i uvoz poduzetnika - obveznika poreza na dobit, bez banaka i bez osiguravajućih društava, pratimo iz njihovih godišnjih financijskih izvještaja. Poduzetnici u obrascu POD-DOP Financijskoj agenciji dostavljaju pored ostalog i podatke o vrijednosti godišnjeg prihoda od prodaje u inozemstvu – AOP oznaka 243 (za 2008. i 2009. – oznaka 233, od 2010. do 2015. – oznaka 257) i vrijednosti godišnjeg uvoza – AOP oznaka 273 (za 2008. i 2009. – oznaka 267, od 2010. do 2015. – oznaka 292).

Državni zavod za statistiku prati samo robni izvoz i uvoz na temelju podataka Carinske uprave o stvarnom prometu roba preko državne granice. Evidencija DZS-a ne uključuje uvoz i izvoz usluga, a izvoz usluga osobito je zastupljen u gospodarstvu Zadarske županije i u nekim godinama nadmašivao je robni izvoz.

U 2017. godini gospodarstvo Zadarske županije ostvarilo je prihode od prodaje u inozemstvu u visini 2.992,6 mil. kuna ili 1,1% više nego u 2016. godini. Istovremeno, gospodarstvo je izravno uvezlo 1.310,2 mil. kuna ili 12,6% više nego godinu prije. Odbijemo li od ukupnih prihoda od prodaje u inozemstvu iznos ostvarenog robnog izvoza

od 1.834,2 mil. kuna (vidi slijedeće poglavlje) doći ćemo do brojke od 1.158,4 milijuna kuna nerobnog izvoza, odnosno izvoza usluga.

Ovdje je važno napomenuti na metodološke nedostatke ovakvog računskog postupka. Naime, podaci o prihodima od prodaje u inozemstvu iz izvještaja FINA-e i podaci o robnom izvozu koje objavljuje DZS nisu iz istog statističkog izvora niti obuhvata. Poštujući statistička pravila takve podatke ne bi trebalo stavljati u međusobne relacije. Kako smatramo vrijednim iskazati činjenicu da je u Zadarskoj županiji izvoz usluga prilično velik, njegovu vrijednost ipak smo ovako prikazali. U nedostatku drugih izvora za praćenje izvoza usluga, to je jedini način izračuna.

Dakle, 38,7% vrijednosti izvoza otpada na izvoz usluga, a odnosi se najvećim dijelom na brodarske vozarine ostvarene na inozemnom tržištu Tankerske plovidbe d.d. i TNG d.d. te usluge turističkog sektora fakturirane inozemnim kupcima. Kako je iz tablice vidljivo, taj je postotak u pojedinim godinama bio veći. Smanjenje udjela nerobnog izvoza nije posljedica samo pada nerobnog izvoza, već značajnog povećanja robnog izvoza Zadarske županije (osobito sektora prerade metala i marikulture).

Stavke	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Ukupni prihodi (mil. kuna)	10.542,6	10.705,1	10.235,9	11.027,4	11.354,7	12.547,9	12.694,7	13.752,2
Prihodi od prodaje u inozemstvu (mil. kuna)	2.470,1	2.607,0	2.349,2	2.415,7	2.547,3	3.158,8	2.932,9	2.992,6
Udjel u ukupnim prihodima	23,4%	24,4%	23,0%	21,9%	22,4%	25,2%	23,1%	21,8%
Robni izvoz (mil. HRK)*	1.058,3	1.301,1	1.264,0	1.295,7	1.388,7	1.789,6	1.711,1	1.834,2
Nerobni izvoz - izvoz usluga (mil. HRK)**	1.411,8	1.305,9	1.085,2	1.120,0	1.158,6	1.369,2	1.221,8	1.158,4
Udjel izvoza usluga**	57,2%	50,1%	46,2%	46,4%	45,5%	43,3%	41,7%	38,7%

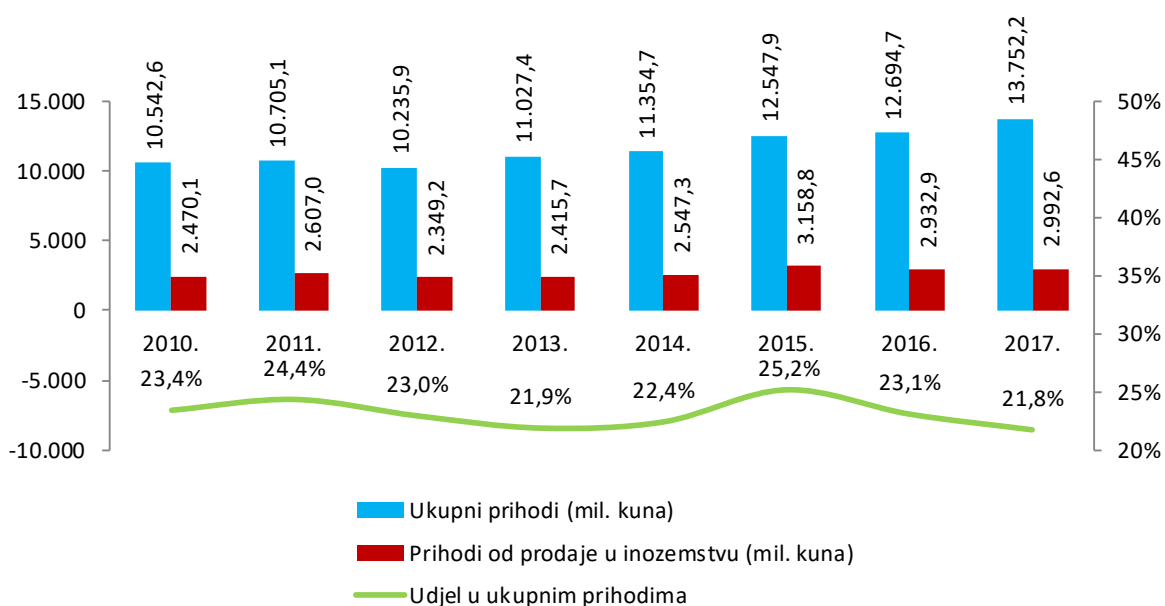
* podaci iz objava DZS

** razlika između prihoda od prodaje u inozemstvu (FINA) i robnog izvoza (DZS) - izračun HGK - ŽK Zadar
Izvor: FINA, DSZ; Obrada HGK - ŽK Zadar

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku Republike Hrvatske, u 2017. godini u Zadarskoj županiji izvezeno je robe u vrijednosti od 1,8 milijardi kuna (245,6 milijuna eura), a u 2016. 1,7 milijardi kuna (226,7 milijuna eura), što je za 123,1 milijun kuna (18,9 milijuna eura) više, a u postocima za 7,2 posto. Istodobno, vrijednost uvoza roba bila je 1,9 milijardi kuna (250,3 milijuna

eura), što je za 173,3 milijuna kuna (25,6 milijuna eura) više nego 2016. godine, kada je iznos bio 1,7 milijardi kuna (224,7 milijuna eura), u postocima za 10,2 posto. Udjel gospodarstva Zadarske županije u ukupnom u robnom izvozu Republike Hrvatske u 2017. godini bio je 1,8, a u uvozu 1,1 posto. Pokrivenost uvoza izvozom bila je 93,3 posto.

UKUPNI PRIHODI (AOP177) I PRIHODI OD PRODAJE U INOZEMSTVU (AOP243) GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE

Izvor: FINA; Obrada: HGK - ŽK Zadar

ROBNA RAZMJENA ZADARSKE ŽUPANIJE I UDIO U RH U 2016. i 2017. GODINI

u tisućama HRK

	IZVOZ		UVOZ	
	2016.	2017.	2016.	2017.
Zadarska županija	1.711.069	1.834.214	1.693.168	1.866.493
Republika Hrvatska	92.763.217	104.600.956	148.474.542	163.313.126
Udio u RH %	1,8	1,8	1,1	1,1

Izvor: Državni zavod za statistiku RH, obrada: HGK ŽK Zadar

u tisućama EUR

	IZVOZ		UVOZ	
	2016.	2017.	2016.	2017.
Zadarska županija	226.710	245.574	224.724	250.318
Republika Hrvatska	12.316.569	14.016.945	19.711.866	21.891.649
Udio u RH %	1,8	1,8	1,1	1,1

Izvor: Državni zavod za statistiku RH, obrada: HGK ŽK Zadar

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA DRŽAVNOG ZAVODA ZA STATISTIKU RH

Pridruživanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji, 1. srpnja 2013., statistički podaci o robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom dobivaju se iz dvaju različitih izvora: Intrastatova obrasca za statistiku

robne razmjene između zemalja članica EU-a i Jedinствene carinske deklaracije za statistiku robne razmjene sa zemljama nečlanicama EU-a (Extrastat).

IZVORI PODATAKA

Izvor podataka za statistiku robne razmjene s državama članicama EU-a jest Intrastatov obrazac kojim izvještajne jedinice izvješćuju o primicima i/ili otpremama na mjesečnoj osnovi, tj. u mjesecu u kojem roba fizički ulazi ili napušta teritorij Republike Hrvatske. Izvještajne jedinice jesu svi poslovni subjekti, obveznici poreza na dodanu vrijednost, čija vrijednost robne razmjene s državama članicama EU-a prelazi prag uključivanja određenoga za izvještajnu godinu. Radi potpunog usklađivanja s metodologijom i zakonodavstvom EU-a u podatke od 2013. uključena je vrijednost trgovine ispod praga uključivanja, procijenjena na osnovi podataka o isporukama i stjecanjima dobara u države članice / iz država članica EU-a, dobivenih od

Porezne uprave Republike Hrvatske.

Izvor podataka za statistiku robne razmjene s trećim zemljama, odnosno državama nečlanicama EU-a, jesu Jedinствene carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske dobiva od Carinske uprave Republike Hrvatske kontrolirane Jedinствene carinske deklaracije u obliku slogova.

Poštujući osnovne metodološke preporuke Statističkog ureda UN-a i Eurostata, Državni zavod za statistiku statistički obrađuje i objavljuje prikupljene podatke Intrastata i Extrastata kao jedinstveni podatak robne razmjene Republike Hrvatske s inozemstvom.

OBUHVAT I USPOREDIVOST

Statistika robne razmjene s inozemstvom obuhvaća svu robu koja se izvozi iz zemlje odnosno uvozi u zemlju. U podatke o robnoj razmjeni s inozemstvom uključeni su i izvoz i uvoz prema osnovi unutarnje i vanjske proizvodnje na bruto osnovi.

u kune i eure primjenom tekućih dnevnih tečajnih lista koje vrijede na dan carinjenja robe, a od 1. srpnja 2013. primjenom mjesečnih tečajnih lista određenih za izvještajni mjesec. Primjenjuje se srednji valutni tečaj Hrvatske narodne banke.

Statistička vrijednost robe jest vrijednost robe na hrvatskoj granici. Kod izvoza, odnosno otprema, vrijednosti su prikazane prema paritetu fob, a kod uvoza, odnosno primitaka, vrijednosti su prikazane prema paritetu cif.

Podaci po županijama dobiveni su na osnovi razvrstavanja poduzeća, koja su realizirala izvoz i uvoz, u županiju u kojoj su registrirana prema Statističkom poslovnom registru.

Iznosi u stranim valutama preračunani su

Izvor: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske

NAJZASTUPLJENIJA TRŽIŠTA U IZVOZU ZADARSKE ŽUPANIJE U 2016. i 2017.

		Vrijednos- ti izvoza u 2016. 000 HRK	Udio u izvozu županije 2016. %		Vrijednos- ti izvoza u 2017. 000 HRK	Udio u izvozu županije 2017. %
1.	Italija	332.603	19,4	Italija	367.849	20,1
2.	Njemačka	265.750	15,5	Slovenija	326.610	17,8
3.	Slovenija	249.140	14,6	Njemačka	256.683	14,0
4.	Japan	146.033	8,5	Japan	182.012	9,9
5.	Poljska	90.594	5,3	Francuska	107.881	5,9
6.	Francuska	72.854	4,3	Češka	74.194	4,0
7.	Švicarska	62.619	3,7	Poljska	71.559	3,9
8.	Austrija	60.917	3,6	Austrija	65.861	3,6
9.	Češka	60.115	3,5	Španjolska	53.425	2,9
10.	Španjolska	51.405	3,0	Srbija	45.317	2,5
11.	Srbija	50.332	2,9	Bosna i Hercegovina	40.922	2,2
12.	Bosna i Hercegovina	37.491	2,2	Mađarska	25.937	1,4
13.	Kanada	26.991	1,6	Švicarska	25.092	1,4
14.	Grčka	23.724	1,4	Kanada	24.558	1,3
15.	Mađarska	23.056	1,3	Rumunjska	23.215	1,3
16.	Ujedinjena Kraljevina	16.115	0,9	Ujedinjena Kraljevina	21.759	1,2
17.	Danska	14.973	0,9	Grčka	16.820	0,9
18.	Belgija	13.886	0,8	Danska	15.135	0,8
19.	Koreja, Republika	13.530	0,8	Belgija	11.827	0,6
20.	Rusija	11.774	0,7	Albanija	9.562	0,5
21.	Albanija	11.016	0,6	Kina	8.955	0,5
22.	Kina	9.479	0,6	Crna Gora	8.627	0,5
23.	Rumunjska	8.939	0,5	Rusija	8.388	0,5
24.	SAD	8.737	0,5	Nizozemska	4.726	0,3
25.	Meksiko	8.052	0,5	SAD	4.290	0,2
26.	Crna Gora	6.467	0,4	Bugarska	4.269	0,2
27.	Nizozemska	4.882	0,3	Portugal	4.066	0,2
28.	Australija	4.192	0,2	Ukrajina	3.307	0,2
29.	Lihtenštajn	2.743	0,2	Australija	3.185	0,2
30.	Bugarska	2.539	0,1	Makedonija	1.962	0,1
	UKUPNO	1.711.069	100,0	UKUPNO	1.834.214	100,0

Izvor: Državni zavod za statistiku RH, obrada: HGK ŽK Zadar

U razdoblju od siječnja do prosinca 2017. godine najznačajnije zemlje izvoza Zadarske županije bile su Italija (20,1% udjela u izvozu županije), Slovenija (17,8%), Njemačka (14,0%) i Japan (9,9% udjela u izvozu županije). Na te zemlje otpada 61,8 posto od ukupnog izvoza roba u Zadarskoj županiji.

Italija je i najznačajnije uvozno tržište Zadarske županije (29,4% udjela u ukupnom uvozu), a slijede je još neke europske zemlje: Njemačka (17,8%), Slovenija (10,2%), Francuska (7,7% udjela u uvozu županije) i druge. Te države čine 65 posto ukupnog uvoza županije.

DRŽAVE IZ KOJIH JE ZADARSKA ŽUPANIJA NAJVIŠE UVOZILA U 2016. I 2017. GODINI

		Vrijednos- ti uvoza u 2016. 000 HRK	Udio u uvozu županije 2016. %		Vrijednos- ti uvoza u 2017. 000 HRK	Udio u uvozu županije 2017. %
1.	Italija	478.736	28,3	Italija	548.832	29,4
2.	Njemačka	314.765	18,6	Njemačka	331.762	17,8
3.	Slovenija	174.923	10,3	Slovenija	189.852	10,2
4.	Francuska	109.749	6,5	Francuska	143.634	7,7
5.	Grčka	83.014	4,9	Španjolska	97.724	5,2
6.	Austrija	74.445	4,4	Austrija	73.432	3,9
7.	Španjolska	70.220	4,1	Mađarska	61.285	3,3
8.	Belgija	56.948	3,4	Belgija	55.319	3,0
9.	Nizozemska	39.842	2,4	Nizozemska	48.416	2,6
10.	Poljska	39.352	2,3	Grčka	39.602	2,1
11.	Češka	27.749	1,6	Češka	38.774	2,1
12.	Srbija	26.971	1,6	Poljska	35.100	1,9
13.	Bosna i Hercegovina	22.098	1,3	Srbija	28.730	1,5
14.	Kina	20.995	1,2	Bosna i Hercegovina	28.474	1,5
15.	Švedska	20.920	1,2	Kina	19.351	1,0
	UKUPNO	1.693.168	100,0	UKUPNO	1.866.493	100,0

Izvor: Državni zavod za statistiku RH, obrada: HGK ŽK Zadar

STRUKTURA IZVOZA ZADARSKE ŽUPANIJE PO DJELATNOSTIMA U 2017. GODINI

IZVOZ			
	NKD 2007. područje	tis. kn	udio %
C	Prerađivačka industrija	143.443.107	64,4
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	60.048.912	31,8
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	5.318.030	1,8
B	Rudarstvo i vađenje	3.335.790	0,6
F	Građevinarstvo	1.538.341	0,5
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	709.395	0,4
H	Prijevoz i skladištenje	698.369	0,2
L	Poslovanje nekretninama	593.979	0,1
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	153.363	0,1
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	73.751	0,1
J	Informacije i komunikacije	64.884	0,0
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	17.478	0,0

Izvor: Državni zavod za statistiku RH, obrada: HGK ŽK Zadar

STRUKTURA UVOZA ZADARSKE ŽUPANIJE PO DJELATNOSTIMA U 2017. GODINI

UVOZ			
	NKD 2007. područje	tis. kn	udio %
C	Prerađivačka industrija	877.796	47,0
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	390.225	20,9
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	361.587	19,4
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	110.386	5,9
H	Prijevoz i skladištenje	30.632	1,6
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	25.437	1,4
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	24.629	1,3
B	Rudarstvo i vađenje	15.907	0,9
L	Poslovanje nekretninama	11.716	0,6
F	Građevinarstvo	8.663	0,5
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	4.444	0,2
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	3.445	0,2
S	Ostale uslužne djelatnosti	821	0,0
J	Informacije i komunikacije	603	0,0
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	137	0,0
P	Obrazovanje	65	0,0

Izvor: Državni zavod za statistiku RH, obrada: HGK ŽK Zadar

U strukturi ukupnoga robnog izvoza Zadarske županije u 2017. godini na prvom mjestu nalazi se Prerađivačka industrija (64,4% od ukupnog izvoza), a na drugom je Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (31,8%).

Te dvije djelatnosti imaju 96,1 posto udjela u ukupnom robnom izvozu Zadarske županije u prošloj godini.

U uvozu roba Zadarske županije u tom razdoblju prva tri mjesta zauzimaju djelatnosti Prerađivačka industrija (s udjelom od 47,0% u ukupnom uvozu), Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (20,9%) te Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala (19,4% udjela u ukupnom uvozu). Na njih otpada 87,3% od ukupnog robnog uvoza Zadarske županije u 2017. godini.

POLJOPRIVREDA, RIBARSTVO I PREHRAMBENA INDUSTRIJA

Ribarstvo u 2018. godini obilježavaju događaji koji su u direktnoj vezi s prethodnim trendovima u plivaričarskom ribolovu. Najnovije studije i procjene STECF-a i GFCM-a ukazuju na prelov stokova sitne plave ribe u zonama GSA 17 i GSA 18 (Jadransko more). Tako je u 2018. STECF napravio procjenu različitih scenarija ribolova u Jadranu kako bi se ribari što bolje mogli pripremiti na različite mogućnosti. Također su poduzete aktivnosti oko procjene stokova sitne plave ribe u Mediteranu što je osnova za dobro upravljanje. Ujedno, potrebno je spomenuti da je RH već smanjila količinu

ulova za 25% u posljednje tri godine te su gotovo sve unutrašnje ribolovne zone zatvorene za velike brodove. Isto tako prema Mediteranskoj uredbi na snazi su ograničenja o maksimalnom broju ulovnih dana za srdelu i inćuna. U 2018. je povećana kvota za izlov tune čime se nastavlja trend povećanja kvote. U 2018. ukupna kvota iznosi 779,84 t, od čega 698,8 t otpada na gospodarski ribolov i 60 t na udičarske alate. Maksimalni dozvoljeni prilov je 10 t. I u 2018. kvota je povećana za preko 100 t što je posljedica oporavka stoka plavoperajne tune i novih procjena ICCAT-a o stanju stoka.

RIBOLOVNA FLOTA U 2017. U USPOREDBI S 2015. I 2016.

	Broj plovila			Ukupni GT			Ukupni kW		
	2015.	2016.	2017.	2015.	2016.	2017.	2015.	2016.	2017.
RH	4.039	3.134	3.149	40.000	35.152	34.004	310.000	271.115	266.422
Zadarska županija	565	461	460	24.463	10.412	10.137	173.144	56.044	55.037
Udio (%)	14,0	14,7	14,6	61,0	29,6	29,8	56,0	20,7	20,7

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva; Obrada: HGK - ŽK Zadar

Iz gornje tablice usporedbom podataka za 2015., 2016. i 2017. vidljivo je smanjenje broja plovila koja sudjeluju u ribolovu, smanjenje ukupnog GT kao i značajno smanjenje ukupnih kW u 2016. u odnosu na 2015. U

2017. broj plovila ukupni GT i ukupni KW nisu značajnije odstupali od 2016. Pad ovih pokazatelja u 2016. prema 2015. godini vjerojatno je povezan sa programom izlaska brodova iz ribolova.

STRUKTURA RIBARSKIH PLOVILA U REPUBLICI HRVATSKOJ I ZADARSKOJ ŽUPANIJI PO DULJINI U 2015., 2016. I 2017. GODINI

Godina	Područje	dužine (m)				
		do 12	12-18	18-24	preko 24	Ukupno
2015.	Republika Hrvatska	3.263	531	124	121	4.039
	Zadarska županija	388	87	45	45	565
2016.	Republika Hrvatska	2.626	320	94	94	3.134
	Zadarska županija	356	36	30	39	461
2017.	Republika Hrvatska	2.685	287	84	93	3.149
	Zadarska županija	361	33	27	39	460

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva; Obrada: HGK - ŽK Zadar

U Zadarskoj županiji ukupno broj ribarskih brodova u 2017. je isti. U 2017. broj plovila u svim kategorijama se nije značajno

mijenjao. Veliki pad zabilježen je u 2016. što je posljedica programa izlaska brodova iz ribolova koji je proveden u 2014. i 2015.

BROJ PLOVILA PREMA VRSTI RIBOLOVNOG ALATA U REPUBLICI HRVATSKOJ I ZADARSKOJ ŽUPANIJI U 2015., 2016. I 2017. GODINI

Plovila prema vrsti ribolovnog alata	Republika Hrvatska			Zadarska županija			Udio (%) ZŽ u RH		
	2015.	2016.	2017.	2015.	2016.	2017.	2015.	2016.	2017.
Plivaričari	214	219	176	75	72	63	35	32,9	35,8
Kočari	547	433	376	102	52	45	19	12,0	12
Višenamjenska plovila	3.278	2.482	2.597	388	337	352	12	13,6	13,5
Ukupno	4.039	3.134	3.149	565	461	460	14	14,7	14,6

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva; Obrada: HGK - ŽK Zadar

U 2017. u Zadarskoj županiji imamo smanjenje broja plivarica, koća i povećanje broja višenamjenskih plovila. Udjeli Zadarske županije u svim alatima (plivarica, koća i

višenamjenska) praktički su nepromijenjeni, što indicira stabilnost i adekvatnost postojećeg broja plovila. Vidljiv je mali porast višenamjenskih plovila u Zadarskoj županiji.

IZABRANE STAVKE BILANCE DJELATNOSTI A 01 BILJNA I STOČARSKA PROIZVODNJA ZA 2017.

Bilanca	AOP	2016.	2017.	Indeks
Ukupno aktiva	065	448.460.340	476.003.064	106,1
Kapital i rezerve	067	195.788.517	197.625.950	100,9
Dugoročne obveze	095	137.947.564	144.452.396	104,7
Kratkoročne obveze	107	105.278.151	116.745.862	110,9
Zaposleni djelatnosti A 01:		324	336	103,7
Broj poduzeća djelatnosti A 01 koja su predala financijska izvješća: 86				

Izvor: Fina; Obrada: HGK - ŽK Zadar

Pregledom osnovnih stavki bilance djelatnosti A 01 (Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima) za 2017. vidljiv je porast ukupne aktive (i pasive) za 6,1% i povećanje stavke kapitala i rezervi za 0,9%. Dugoročne obaveze povećane su za 4,7% a kratkoročne obaveze povećane su

za 10,9%. Broj zaposlenih u ovoj djelatnosti porastao je za 3,7%. Općenito, vidljiv je mali pomak na bolje u ukupnoj aktivni i broju zaposlenih dok rast dugoročnih i kratkoročnih obaveza ukazuju na pogoršani novčani tok ove djelatnosti.

IZABRANE STAVKE RAČUNA DOBITI I GUBITKA DJELATNOSTI A 01 BILJNA I STOČARSKA PROIZVODNJA ZA 2017.

Račun dobiti i gubitka	AOP	2016.	2017.	Indeks
Troškovi osoblja	137	24.985.703	25.470.052	101,9
Neto plaće i nadnice	138	15.837.388	16.979.714	107,2
Ukupni prihodi	177	172.935.352	154.094.794	89,1
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	179	2.568.772	1.288.342	50,2
Dobit razdoblja	184	4.893.651	4.171.873	85,3
Gubitak razdoblja	185	3.444.155	3.512.178	102,0
Zaposleni djelatnosti A 01:		324	336	103,7
Broj poduzeća djelatnosti A 01 koja su predala financijska izvješća: 86				

Izvor: Fina; Obrada: HGK - ŽK Zadar

OSTALI PODACI

	AOP	2016.	2017.	Indeks
Investicije u dug. mat. i nemat. imovinu	278	31.380.044	31.158.734	99,3
Uvoz	273	2.078.638	7.547.782	363,1
Prihod od prodaje u inozemstvu	243	2.149.147	2.430.663	113,1

Izvor: Fina; Obrada: HGK - ŽK Zadar

Pregledom stavki Računa dobiti i gubitka za 2017. g. vidljivo je da su troškovi osoblja rasi za 1,9% dok su neto plaće i nadnice rasle za 7,2%. Ukupni prihodi su pali u odnosu na lanjsku godinu (indeks 89,1). Dobit razdoblja je smanjena za 14,7% dok je gubitak ove

djelatnosti povećan za 2% u odnosu na 2016. Investicije u dugotrajnu materijalnu i nematerijalnu imovinu su ostale iste dok je uvoz značajno porastao (indeks 363,1). Stavka prihod od prodaje u inozemstvu također bilježi porast od 13,1%.

IZABRANE STAVKE BILANCE DJELATNOSTI A 03 (RIBARSTVO) ZA 2017.

Bilanca	AOP	2016.	2017.	Indeks
Ukupno aktiva	065	1.981.693.765	2.066.069.259	104,3
Kapital i rezerve	067	571.717.130	585.037.182	102,3
Dugoročne obveze	095	436.005.730	411.840.991	94,5
Kratkoročne obveze	107	925.201.465	1.008.538.833	109,0
Zaposleni djelatnosti A 03:		1.233	1.362	110,5
Broj poduzeća djelatnosti A 03 koja su predala financijska izvješća: 79				

Izvor: Fina; Obrada: HGK - ŽK Zadar

Promatrajući stavke bilance u ovoj djelatnosti vidljivo je povećanje ukupne aktive za 4,3%, stavke Kapital i rezerve za 2,3%, smanjenja stavke dugoročnih obaveza za 5,5% i povećanja kratkoročnih obaveza za 9,0%.

Broj zaposlenih u ovoj djelatnosti povećan je za 10,5%. Pozitivno je povećanje ukupne aktive, kapitala, broja zaposlenih i smanjenje dugoročnih obaveza.

IZABRANE STAVKE RAČUNA DOBITI I GUBITKA
DJELATNOSTI A 03 (RIBARSTVO) ZA 2017.

Račun dobiti i gubitka	AOP	2016.	2017.	Indeks
Troškovi osoblja	137	129.526.195	144.324.431	111,4
Neto plaće i nadnice	138	78.783.407	89.442.402	113,5
Ukupni prihodi	177	1.048.994.485	1.015.877.596	96,8
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	179	71.365.640	75.508.790	105,8
Dobit razdoblja	184	65.494.950	79.253.915	121,0
Gubitak razdoblja	185	3.699.659	12.687.216	342,9
Zaposleni djelatnosti A 03:		1.233	1.362	110,5
Broj poduzeća djelatnosti A 03 koja su predala financijska izvješća: 79				

Izvor: Fina; Obrada: HGK - ŽK Zadar

OSTALI PODACI

	AOP	2016.	2017.	Indeks
Investicije u dug. mat. i nemat. imovinu	278	197.737.055	120.338.798	60,9
Uvoz	273	284.261.615	305.217.277	107,4
Prihod od prodaje u inozemstvu	243	571.677.221	513.973.206	89,9

Izvor: Fina; Obrada: HGK - ŽK Zadar

Pregledom stavki računa dobiti i gubitka djelatnosti A03 vidljiv je porast stavke troškovi osoblja (11,4%) i neto plaće i nadnice (13,4%) te pad ukupnog prihoda za 3,2%. Posebno je uočljiv porast Gubitka razdoblja za 342,9%, dok je dobit rasla svega 21%. Porast broja zaposlenih iznosi 10,5%. Daljnjim pregledom

ostalnih stavki vidljiv je pad investicija u 2017. za 39,1% što odgovara manjem obimu investicija nakon intenzivnih ulaganja u prethodnim godinama. Porast uvoza u 2017. iznosi 7,4% dok je prihod od prodaje u inozemstvu pao za 9,1%.

IZABRANE STAVKE BILANCE DJELATNOSTI C 10 (PROIZVODNJA PREHRAMBENIH PROIZVODA) ZA 2017.

Bilanca	AOP	2016.	2017.	Indeks
Ukupno aktiva	065	615.977.976	657.459.114	106,7
Kapital i rezerve	067	154.988.750	148.181.829	95,6
Dugoročne obveze	095	276.329.659	309.063.204	111,8
Kratkoročne obveze	107	162.405.637	178.607.850	110,0
Zaposleni djelatnosti C10:		1.040	1.044	100,4
Broj poduzeća djelatnosti C10 koja su predala financijska izvješća: 113				

Izvor: Fina; Obrada: HGK - ŽK Zadar

U 2017. u ovoj djelatnosti vidljivo je da je aktiva povećana za 6,7% (indeks 106,7), kapital i rezerve smanjenje su za 4,4% (indeks 95,6), dugoročne obaveze bilježe porast od

11,8% dok kratkoročne bilježe rast od 10%. U promatranom razdoblju od 34,2%. Isto tako u promatranom razdoblju, broj zaposlenih je ostao isti.

IZABRANE STAVKE RAČUNA DOBITI I GUBITKA DJELATNOSTI C 10 (PROIZVODNJA PREHRAMBENIH PROIZVODA) ZA 2017.

Račun dobiti i gubitka	AOP	2016.	2017.	Indeks
Troškovi osoblja	137	74.919.786	75.619.617	100,9
Neto plaće i nadnice	138	48.686.340	49.635.488	101,9
Ukupni prihodi	177	452.514.041	461.320.122	101,9
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	179	19.686.984	16.440.412	83,5
Dobit razdoblja	184	20.411.179	21.255.729	104,1
Gubitak razdoblja	185	5.192.539	9.141.317	176,0
Zaposleni djelatnosti C 10:		1.040	1.044	100,4
Broj poduzeća djelatnosti C 10 koja su predala financijska izvješća: 113				

Izvor: Fina; Obrada: HGK - ŽK Zadar

OSTALI PODACI

	AOP	2016.	2017.	Indeks
Investicije u dug. mat. i nemat. imovinu	278	51.284.310	74.267.970	144,8
Uvoz	273	12.511.441	3.081.480	24,6
Prihod od prodaje u inozemstvu	243	69.950.076	63.159.247	90,3

Izvor: Fina; Obrada: HGK - ŽK Zadar

U djelatnosti C 10 iz računa dobiti i gubitka vidljivo je da su troškovi osoblja, neto plaće i nadnice i ukupni prihodi neznatno rasli, dok je stavka gubitak razdoblja zabilježila veliki porast (indeks 176). Broj zaposlenih u

djelatnosti C 10 nije se značajnije mijenjao. Investicije u dugotrajnu imovinu porasle su za 44,8%, uvoz ove djelatnosti je drastično pao (indeks 24,6), a prihod od prodaje u inozemstvu pao je za 9,7% (indeks 90,3).

IZABRANE STAVKE BILANCE DJELATNOSTI C 11 (PROIZVODNJA PIĆA) ZA 2017.

Bilanca	AOP	2016.	2017.	Indeks
Ukupno aktiva	065	301.398.368	334.746.239	111,1
Kapital i rezerve	067	-93.654.468	-40.714.508	43,5
Dugoročne obveze	095	165.184.991	222.217.724	134,5
Kratkoročne obveze	107	229.822.877	141.230.009	61,5
Zaposleni djelatnosti C11:		189	201	106,3
Broj poduzeća djelatnosti C 11 koja su predala financijska izvješća: 16				

Izvor: Fina; Obrada: HGK - ŽK Zadar

U djelatnosti C 11 iz bilance možemo vidjeti povećanje ukupne aktive za 11,1%. Na stavki kapitala i rezervi vidljivo je veliko smanjenje dugova (sa -93,7 mil. kn na -40,7

mil kn) što je značajno popravilo ovu stavku. Dugoročne obaveze su se povećale za 34,5% a kratkoročne su smanjene za 39,5%. Broj zaposlenih povećan je za 6,3% (indeks 106,3).

IZABRANE STAVKE RAČUNA DOBITI I GUBITKA
DJELATNOSTI C 11 (PROIZVODNJA PIĆA) ZA 2017.

Račun dobiti i gubitka	AOP	2016.	2017.	Indeks
Troškovi osoblja	137	16.068.090	19.157.195	119,2
Neto plaće i nadnice	138	10.491.903	12.913.729	123,1
Ukupni prihodi	177	161.127.610	209.206.127	129,8
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	179	-843.900	24.391.102	-
Dobit razdoblja	184	8.039.841	24.365.943	303,1
Gubitak razdoblja	185	8.948.121	61.871	0,7
Zaposleni djelatnosti C 11:		189	201	106,3
Broj poduzeća djelatnosti C 11 koja su predala financijska izvješća: 16				

Izvor: Fina; Obrada: HGK - ŽK Zadar

OSTALI PODACI

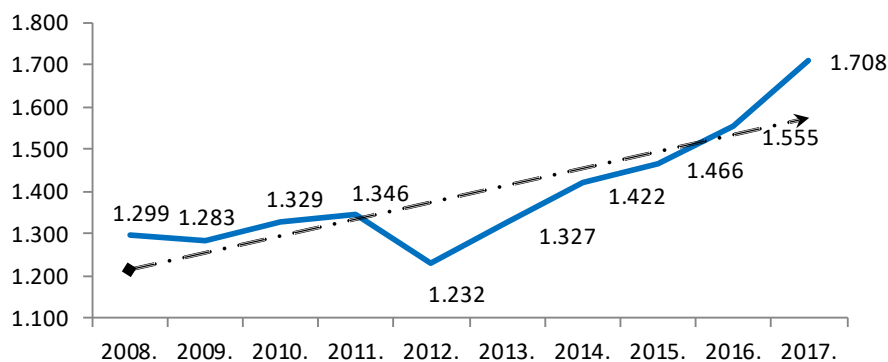
	AOP	2016.	2017.	Indeks
Investicije u dug. mat. i nemat. imovinu	278	78.285.684	4.280.626	5,5
Prihod od prodaje u inozemstvu	243	25.027.327	27.276.016	109,0

Izvor: Fina; Obrada: HGK - ŽK Zadar

Djelatnost C 11 bilježi rast stavke troškova osoblja za 19,2%, rast plaća i nadnica za 23,1% te rast ukupnih prihoda za 29,8%. Posebno se može primijetiti da je i u 2017. ipak iskazana dobit u ovoj djelatnosti te je od gubitka 843.900 kn u 2016. u 2017.

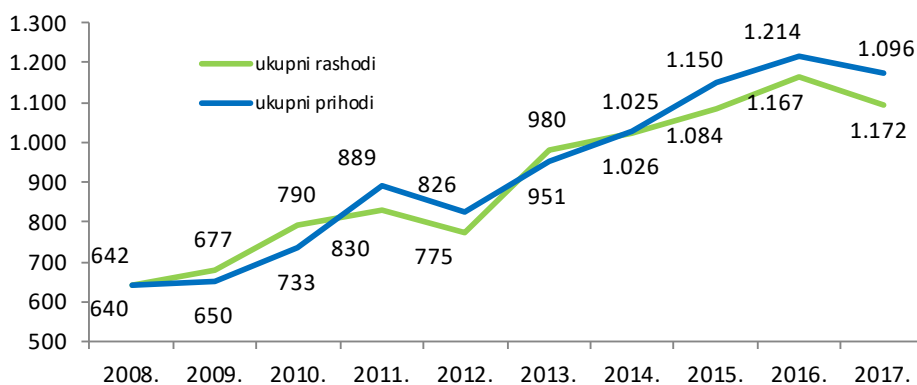
zabilježen dobitak od 24,4 mil kn. Dobit je povećana tri puta (indeks 303,1) a gubitak razdoblja je gotovo sveden na nulu (indeks 0,7). Investicije u dugotrajnu imovinu su značajno smanjene dok je prihod od prodaje u inozemstvu porastao za 9%.

PROSJEČAN BROJ ZAPOSLENIH U DJELATNOSTI A) POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO U RAZDOBLJU 2008.- 2017. (U SATIMA RADA)

Izvor: Fina; Obrada: HGK - ŽK Zadar

UKUPNI PRIHODI I RASHODI U DJELATNOSTI A) POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO (U MILIJUNIMA KUNA)

Izvor: Fina; Obrada: HGK - ŽK Zadar

Promatrajući graf ukupnih prihoda u djelatnosti A u 2017. vidljivo je blago smanjenje ukupnih prihoda u odnosu na 2016. Ipak ostaje trend većih ukupnih prihoda od ukupnih rashoda koji je započet 2014. godine.

U 2014. ukupni prihodi i rashodi su bili gotovo isti, a u 2013. su rashodi premašili prihode ove djelatnosti. U 2012. i 2011. ukupni prihodi su opet bili veći od ukupnih rashoda, dok su rashodi premašivali prihode u 2009. i 2010.

INDUSTRIJA

REZULTATI INDUSTRIJE U 2017. GODINI

Nacionalna klasifikaciji djelatnosti (NKD 2007.) u industrijski sektor smješta područja djelatnosti: B - Rudarstvo i vađenje, C - Prerađivačka djelatnost, D - Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija, bez posljednje skupine 35.3 Opskrba parom i klimatizacija. Ovaj sektor gospodarstva imao je uspješnu 2017. godinu. Nakon blagog pada zaposlenosti i prihoda u prethodnoj godini, broj zaposlenih povećan je za 7,6%, a ukupni prihodi za 6,4%. Rashodi su sporije rasli, za 3,1% u odnosu na 2016. godinu, pa je i dobit bila veća.

Prerađivačka industrija, po svim kriterijima najznačajniji dio sektora industrije, važan je segment i ukupnog gospodarstva Zadarske županije. Iza Trgovine druga je po ukupnom prihodu i po broju zaposlenih. Nakon više godina smanjenog poslovanja uz iskazivanje agregiranog gubitka i smanjenja radnih mjesta, u 2015. godini prestigla je vrijednosti ukupnih prihoda iz 2008. godine i to uz ostvarenje agregirane dobiti. Taj je trend zadržan i slijedeće dvije godine. U 2017. u odnosu na prethodnu godinu Prerađivačka industrija imala je 7,6% više zaposlenih, 9,6% veću aktivu, 32,2% veći kapital, 5,4% veće ukupne prihode i 80,1% veću agregiranu

dobit prije oporezivanja. Prihodi od prodaje u inozemstvu bili su 4,0% posto veći, a bruto investicije u dugotrajnu imovinu povećane su za 24,8%.

Rudarstvo i vađenje, nakon niza teških godina i kontinuiranog smanjenja broja zaposlenih, prihoda te izostanka dobiti, u 2017. godini bilježi pozitivne pomake. Broj zaposlenih bio je za 8,4% veći nego godinu prije, ukupni prihodi povećani su za 39,6%, ali je konsolidirana dobit branše izmakla i ove godine. Područje D – Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija ima mali udjel u zapošljavanju sa svega devet zaposlenih, ali ukupni promet od 119,8 mil. kuna nije zanemariv.

Godišnji financijski izvještaj poduzetnika za 2017. predalo je ukupno 459 gospodarstvenika iz Sektora industrije: 414 iz Prerađivačke industrije, 22 iz Rudarstva i vađenja, te 23 iz područja Opskrba električnom energijom i plinom. Slijedeća tablica daje više podataka o zaposlenima, prihodima i rashodima u pojedinim odjeljcima Prerađivačke industrije, odnos prema drugim područjima Industrijskog sektora i odnos prema rezultatima ukupnog gospodarstva.

**BROJ ZAPOSLENIH, PRIHODI I RASHODI INDUSTRIJSKOG SEKTORA GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE –
PO ODJELJCIMA DJELATNOSTI**

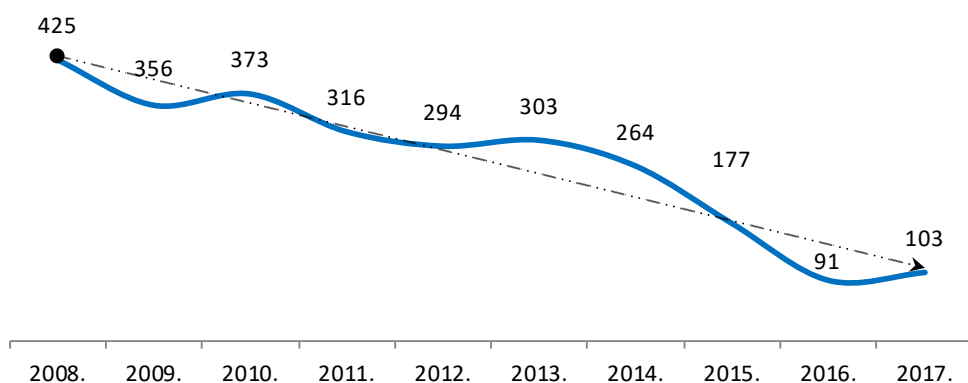
Područje / odjeljak djelatnosti	Broj izvještaja	Zaposleni na bazi sati rada		Indeks	Ukupni prihodi (kune)		Struktura * UP 2017.	Uku- pni prihodi povećanje / smanjenje (kune)	Ukupni rashodi (kune)		Indeks
		2016.	2017.		2016.	2017.			2016.	2017.	
B RUDARSTVO I VAĐENJE	22	95	103	108,4	32.544.086	45.418.275	139,6	12.874.189	34.297.752	47.210.839	137,6
C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	414	3.524	3.792	107,6	2.624.213.625	2.766.965.272	105,4	142.751.647	2.539.077.051	2.613.640.618	102,9
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	113	1.040	1.044	100,4	452.514.041	461.320.122	101,9	8.806.081	432.827.057	444.879.710	102,8
C11 Proizvodnja pića	16	189	201	106,3	161.127.610	209.206.127	129,8	48.078.517	161.971.510	184.815.025	114,1
C13 Proizvodnja tekstila	14	158	176	111,4	82.397.185	69.215.768	84,0	-13.181.417	76.021.628	66.788.396	87,9
C14 Proizvodnja odjeće	8	7	10	142,9	3.418.918	3.920.484	114,7	501.566	3.469.802	3.958.009	114,1
C16 Prerada drva i proiz. od drva i pluta, osim namještaja; proiz. pr. od slame i plet. mat.	23	57	64	112,3	15.719.958	17.580.846	111,8	1.860.888	15.626.622	17.736.400	113,5
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	2	18	17	94,4	10.946.279	10.495.777	95,9	-450.502	9.236.277	9.324.464	101,0
C18 Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	14	15	23	153,3	3.385.656	4.585.035	135,4	1.199.379	7.695.321	5.707.129	74,2
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proiz.	2	16	15	93,8	21.421.243	21.532.945	100,5	111.702	16.503.545	16.120.629	97,7
C20 Proizvodnja kemikalija i kemijskih proiz.	5	16	23	143,8	8.983.883	8.837.522	98,4	-146.361	8.763.193	8.418.938	96,1
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	26	167	173	103,6	86.868.534	98.025.779	112,8	11.157.245	91.364.010	100.682.328	110,2
C23 Proizvodnja ostalih nemet. mineralnih pr.	25	239	231	96,7	194.574.133	268.154.479	137,8	73.580.346	197.543.611	249.171.470	126,1
C24 Proizvodnja metala	5	899	1.062	118,1	1.212.669.152	1.187.850.811	98,0	-24.818.341	1.153.934.084	1.116.302.380	96,7
C25 Proiz. gotovih met. proiz., osim str. i opr.	32	99	101	102,0	46.667.153	43.873.001	94,0	-2.794.152	42.508.028	40.920.603	96,3
C26 Proizvodnja računala te elektr. i optičkih pr.	12	38	43	113,2	25.208.367	25.636.182	101,7	427.815	22.935.419	23.406.809	102,1
C27 Proizvodnja električne opreme	7	119	134	112,6	77.863.176	88.000.786	113,0	10.137.610	67.996.393	75.177.022	110,6
C28 Proizvodnja strojeva i uređaja, d. n.	13	124	124	100,0	31.259.983	65.993.160	211,1	34.733.177	42.226.636	72.131.444	170,8
C29 Proizvodnja mot. vozila, prikolica i poluprik.	3	0	4		0	1		1	0	293.943	
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	12	49	46	93,9	13.861.773	14.025.564	101,2	163.791	13.649.652	13.774.736	100,9
C31 Proizvodnja namještaja	21	121	125	103,3	119.400.672	110.948.225	92,9	-8.452.447	121.885.274	109.478.404	89,8
C32 Ostala prerađivačka industrija	7	18	18	100,0	2.175.460	2.519.833	115,8	344.373	2.220.779	2.528.871	113,9
C33 Popravak i instaliranje strojeva i opreme	54	135	158	117,0	53.750.449	55.242.825	102,8	1.492.376	50.698.210	52.023.908	102,6
D OPSKRBA EL. EN., PLINOM, PAROM I KLIMAT.	23	8	9	112,5	99.903.759	119.770.964	119,9	19.867.205	91.297.174	85.971.511	94,2
SEKTOR INDUSTRIJE - UKUPNO	459	3.627	3.904	107,6	2.756.661.470	2.932.154.511	106,4	175.493.041	2.664.671.977	2.746.822.968	103,1
CJELOKUPNO GOSPODARSTVO	4.273	21.477	23.534	109,6	12.688.644.911	13.752.195.279	108,4	1.063.550.368	12.061.824.645	12.953.311.508	107,4

* Vrijednost UP odjeljaka Prerađivačke industrije prikazana je u strukturi UP Prerađivačke industrije Izvor: FINA; Obrada HGK – ŽK Zadar

Područje djelatnosti B-Rudarstvo i vađenje teško se nosi s padom konjunktura u kriznom razdoblju. Kako je iz grafikona vidljivo broj zaposlenih pao je sa 425 u 2008. na samo 91 u 2016. godini, a ukupni prihodi su sa 329,1 mil. kuna smanjeni na 32,2 mil. kuna uz negativan omjer prihoda i rashoda zadnjih

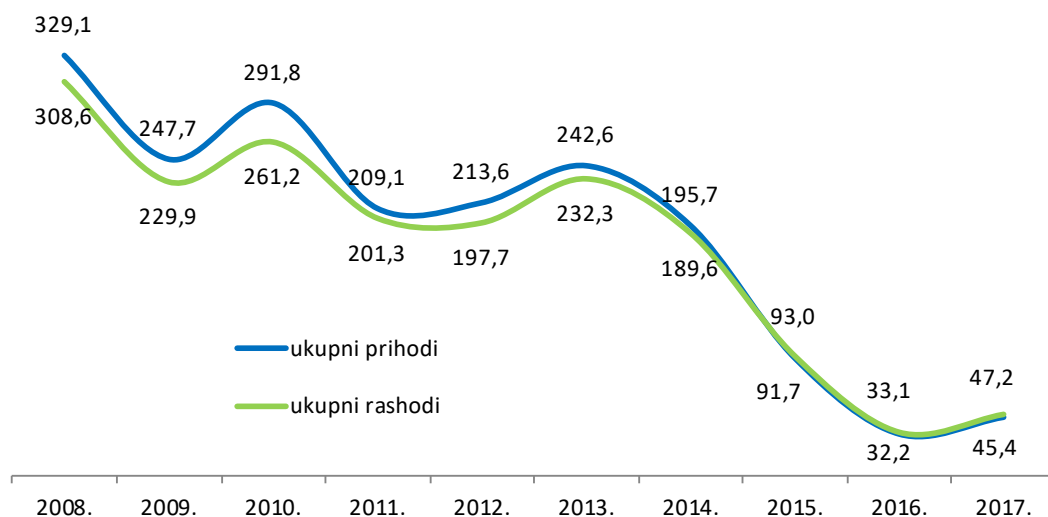
nekoliko godina. U 2017. godini vidljiv je pomak nabolje, u odnosu na prethodnu godinu broj zaposlenih povećan je za 8,4%, ukupni prihodi za čak 39,6%. Omjer prihoda i rashoda i dalje je negativan, tako da su rezultati iz 2010. ili 2008. godine nedostižni sigurno još nekoliko godina.

BROJ ZAPOSLENIH U RUDARSTVU GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE (MJEREN SATIMA RADA)

Izvor: FINA; Obrada HGK - ŽK Zadar

UKUPNI PRIHODI I RASHODI U RUDARSTVU GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE (U MILIJUNIMA KUNA)

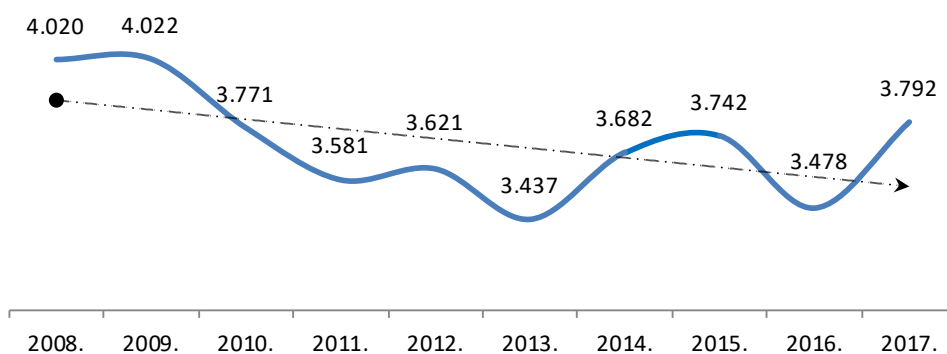

Izvor: FINA; Obrada HGK - ŽK Zadar

Prerađivačka industrija je najvažniji segment sektora industrije, a po ostvarenim prihodima i broju zaposlenih niz godina je na drugom mjestu u gospodarstvu Zadarske županije, odmah iza Trgovine. Krizne godine ograničile su potražnju, poglavito na domaćem tržištu. Smanjena je proizvodna aktivnost, što je rezultiralo smanjenjem ukupnih prihoda, ali uz nedovoljno smanjenje ukupnih rashoda, jer je proizvodnja vezana uz velika kapitalna ulaganja u postrojenja i opremu, kreditna zaduženja i optimalizaciju troškova vezanu uz punu proizvodnju. Zbog svega toga agregirani podaci poslovanja Prerađivačke industrije iskazuju gubitke kroz niz godina, ali ne i u posljednje tri godine. Značajan rast ukupnih prihoda od 2013. godine doveo je

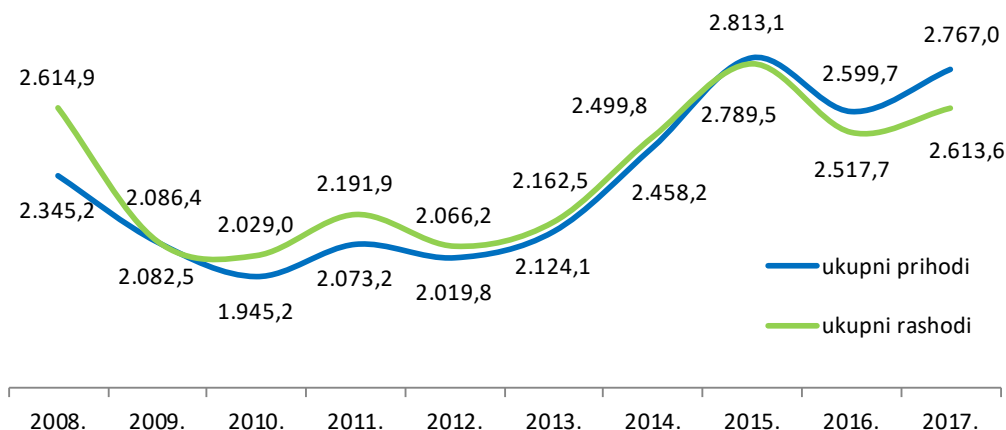
rekordnih prihoda u 2015. godini od 2.813,1 mil. kuna i to uz ostvarenje agregirane dobiti prije oporezivanja od 23,6 mil. kuna. Nakon blagog pada u 2016. godini, rezultati u 2017. najbolji su u zadnjih deset godina. Dosad najveći broj poduzetnika, njih 414 predalo je godišnje izvještaje s podacima od ukupno 3.792 zaposlena (7,6% više nego u 2016. godini), 2.767,0 mil. kuna ukupnih prihoda (5,4% više nego prethodne godine i uz blaži rast ukupnih rashoda), 3.111,3 mil. kuna aktive (9,6% više), 768,7 mil. kuna kapitala (32,2% više), 153,3 mil. kuna agregirane dobiti prije oporezivanja (80,1% više), 1.188,0 mil. kuna prihoda od prodaje u inozemstvu (4,0% više), 395,6 mil. kuna bruto investicija u dugotrajnu imovinu (8,5% više)...

BROJ ZAPOSLENIH U PRERAĐIVAČKOJ INDUSTRIJI GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE (MJEREN SATIMA RADA)

Izvor: FINA; Obrada HGK - ŽK Zadar

UKUPNI PRIHODI I RASHODI U PRERAĐIVAČKOJ INDUSTRIJI GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE (U MILIJUNIMA KUNA)

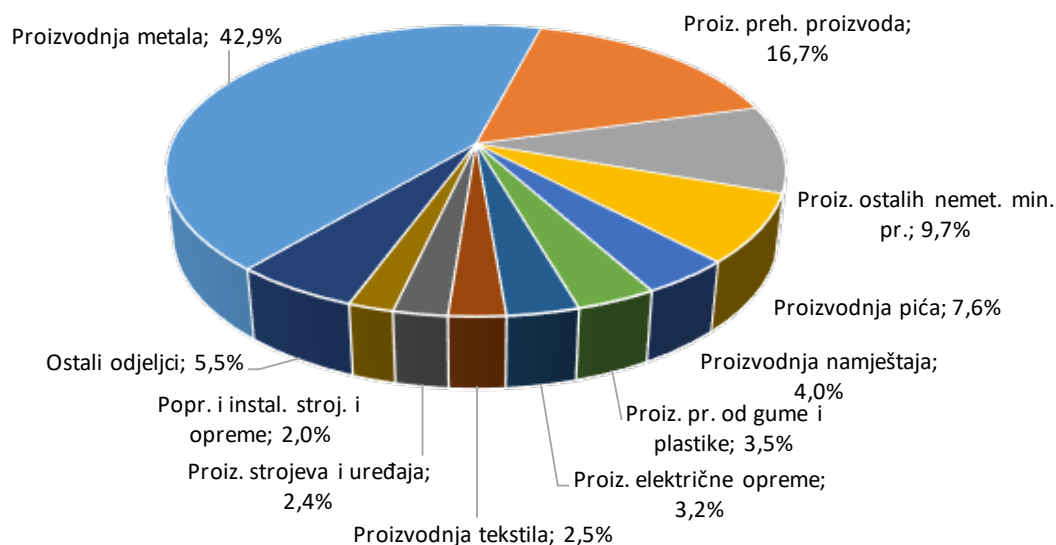
Izvor: FINA; Obrada HGK - ŽK Zadar

U okviru Prerađivačke industrije sve je značajniji rast odjeljka djelatnosti Proizvodnja metala. Ovdje je zabilježeno povećanje broja zaposlenih od 18,1%, ukupni prihodi smanjeni su za 2,0%, međutim i takvi predstavljaju skoro 43% ukupnih prihoda Prerađivačke industrije. Istovremeno ukupni rashodi smanjeni su za 3,3%, pa je konsolidirana dobit prije oporezivanja u iznosu od 71,5 mil. kuna za 21,8% viša nego prethodne godine. Ovaj odsjek djelatnosti najviše je i investirao u okviru cjelokupne Prerađivačke djelatnosti i to 211,9 mil. kuna ili 109,6% više nego u 2016. godini. Proizvodnja prehrambenih proizvoda sa 1.044 zaposlena ostala je na razini iz 2016. godine, imala je rast prihoda za 2,9% i smanjenje konsolidirane dobiti prije oporezivanja za 16,5%. Svi ostali odjeljci ostvarili su znatno manje prihode. U strukturi ukupnih prihoda, nakon Proizvodnje metala (42,9%) i Proizvodnje prehrambenih proizvoda (16,7%), slijede Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda sa 9,7%, Proizvodnja pića sa 7,6%, Proizvodnja namještaja sa 4,0% itd. U strukturi zaposlenih u Prerađivačkoj industriji, njih ukupno 3.792, situacija je nešto drugačija: najveći udjel, 981 zaposlenog ili 28,2% ima radno intenzivnija Proizvodnja prehrambenih proizvoda, koja u zaposlenosti Prerađivačke industrije sudjeluje

s 27,5%, a kapitalno intenzivnija Proizvodnja metala sa 28,0%. Ostali odjeljci zapošljavaju pojedinačno znatno manje, sukladno svojoj snazi: Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda 6,1%, Proizvodnja pića 5,3%...

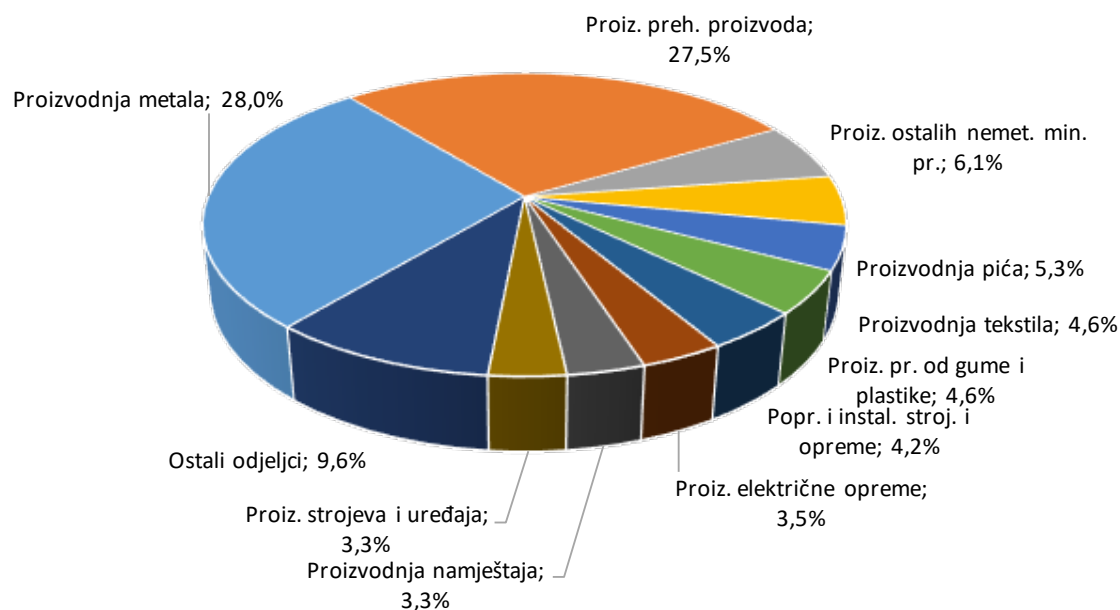
Najznačajniji predstavnici Proizvodnje metala su Aluflexpack novi d.o.o. Murvica i LTH Metalni lijev d.o.o. Benkovac. Orijentacija na izvoz aluminijskih folija i aluminijskih odljevaka ovim je proizvođačima omogućila opstanak u kriznim godinama te rast i razvoj zadnjih godina. Proizvodnju prehrambenih proizvoda čine brojni proizvođači proizvoda na bazi sirovina iz mora i zadarskog zaleđa. Neki od značajnijih koji su predali izvještaj za 2017. godinu: Tvornica kruha Zadar d.d. Zadar, Sirana Gligora d.o.o. Kolan, Pag 91 d.o.o. Pag, Arbacommerce d.o.o. Zadar, Mardešić d.o.o. Sali. Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda imala je 239 zaposlenih i 268,2 mil. kuna ukupnog prometa. Značajniji predstavnici odjeljka su Maraš d.o.o. Vrsi, Lignum d.o.o. Poličnik, Mineral IGM d.o.o. Zapužane. Proizvodnja pića imala je prosječno 201 zaposlenog i ukupne prihod od 209,2 mil. kuna. Najznačajniji predstavnici Proizvodnje pića su Maraska d.d. Zadar i Cedar d.o.o. Obrovac.

STRUKTURA UKUPNIH PRIHODA PRERAĐIVAČKE INDUSTRIJE GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE U 2017. GODINI – PO ODJELJCIMA DJELATNOSTI

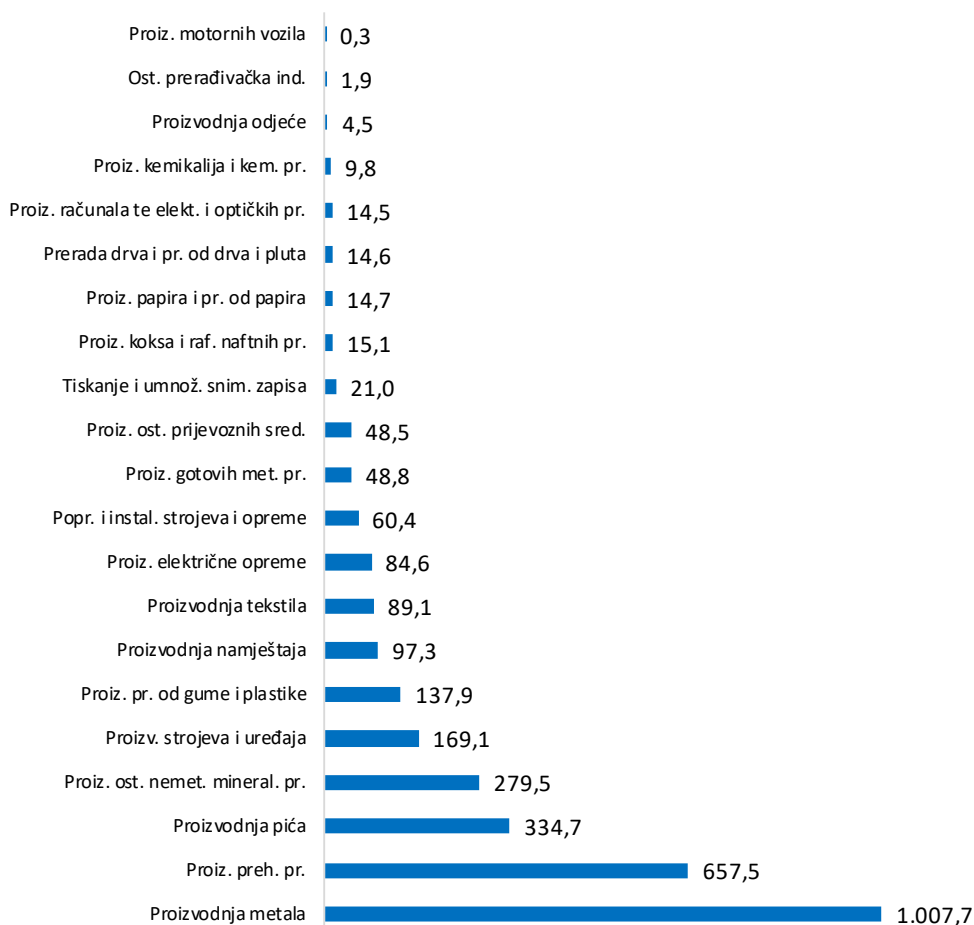
Izvor: FINA; Obrada HGK - ŽK Zadar

STRUKTURA BROJA ZAPOSLENIH U PRERAĐIVAČKOJ INDUSTRIJI GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE U 2017. – PO ODJELJCIMA DJELATNOSTI

Izvor: FINA; Obrada HGK - ŽK Zadar

VISINA AKTIVE/PASIVE ODJELJAKA DJELATNOSTI PRERAĐIVAČKE INDUSTRIJE GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE NA KRAJU 2017. GODINE (U MIL. KN)

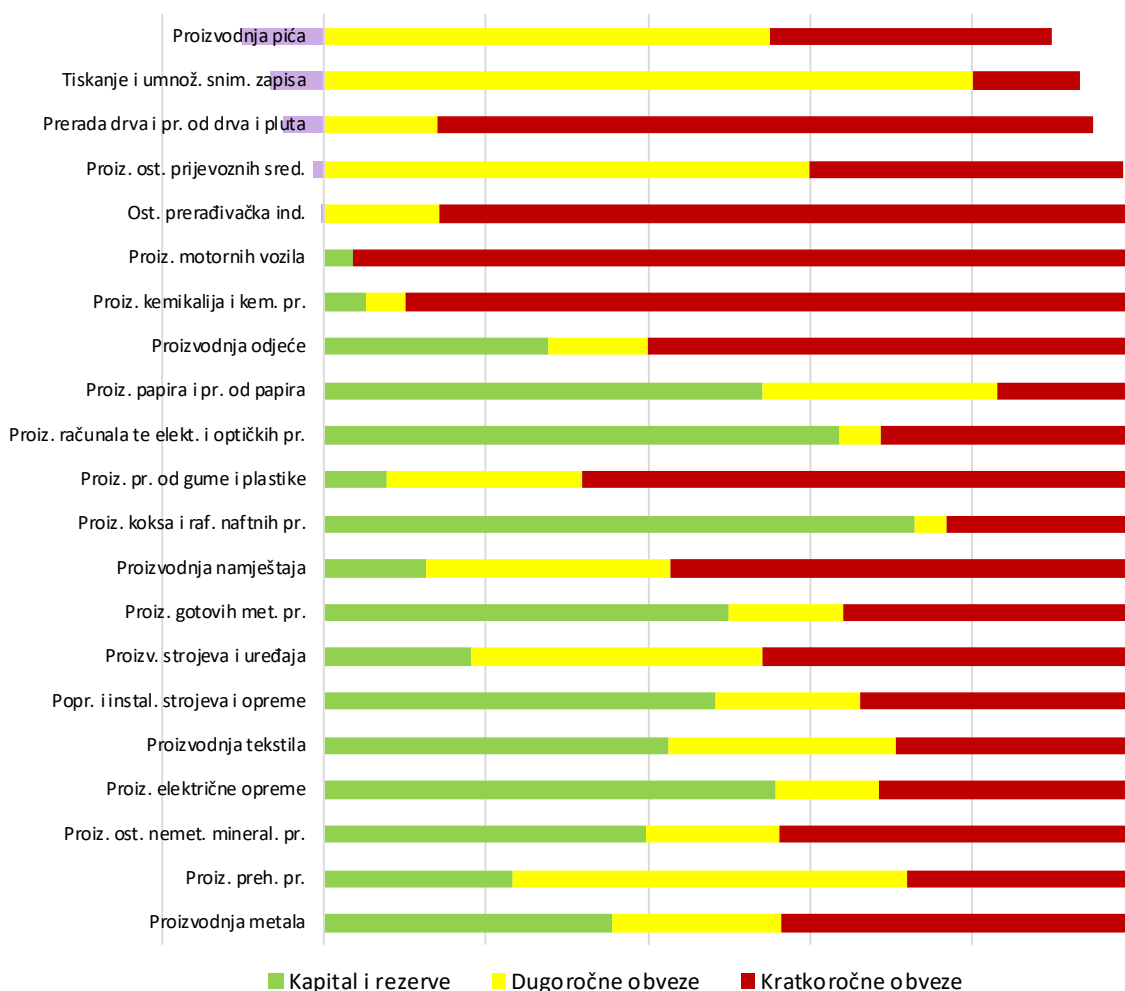
Izvor: FINA; Obrada HGK - ŽK Zadar

Na grafikonu vidimo kolika je vrijednost aktive pojedinih odjeljaka Prerađivačke industrije. Od ukupno 3,11 milijardi vrijednosti aktive cjelokupne Prerađivačke industrije Zadarske županije, najviše, 1,0 milijarda kuna otpada na Proizvodnju metala. Sa 657,5 mil. kuna slijedi Proizvodnja prehrambenih proizvoda, pa Proizvodnja pića s 334,7 mil. kuna itd.

U strukturi izvora sredstava, prikazanoj na slijedećem grafikonu, vidljive su velike razlike

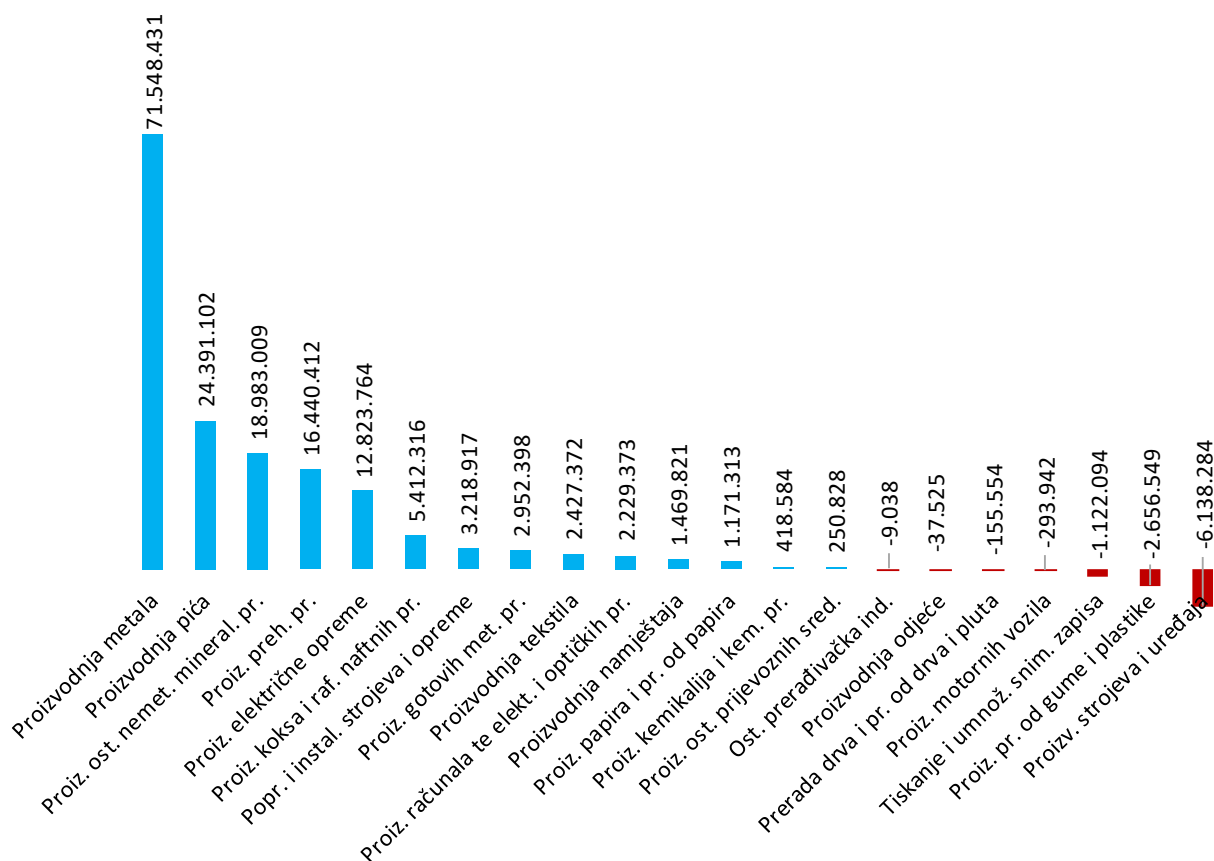
među pojedinim odjeljcima djelatnosti. Zbog preglednosti izostavljene su brojke, no jasno su vidljive razlike između odjeljaka čija je imovina pokrivena većinom vlastitim sredstvima (zelena boja) i odjeljaka koji su visoko zaduženi (žuta boja – dugoročne obveze ili crvena boja – kratkoročne obveze). Ljubičastom bojom označen je agregirani iznos Kapitala i rezervi u nekoliko odjeljaka koji nisu uspjeli održati njegov pozitivan predznak.

STRUKTURA IZVORA SREDSTAVA U PASIVI ODJELJAKA DJELATNOSTI PRERAĐIVAČKE INDUSTRIJE GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE NA KRAJU 2017. GODINE

Izvor: FINA; Obrada HGK - ŽK Zadar

OSTVARENA DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (AOP 179) PRERAĐIVAČKE INDUSTRIJE GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE U 2017. (u kn)

Izvor: FINA; Obrada HGK - ŽK Zadar

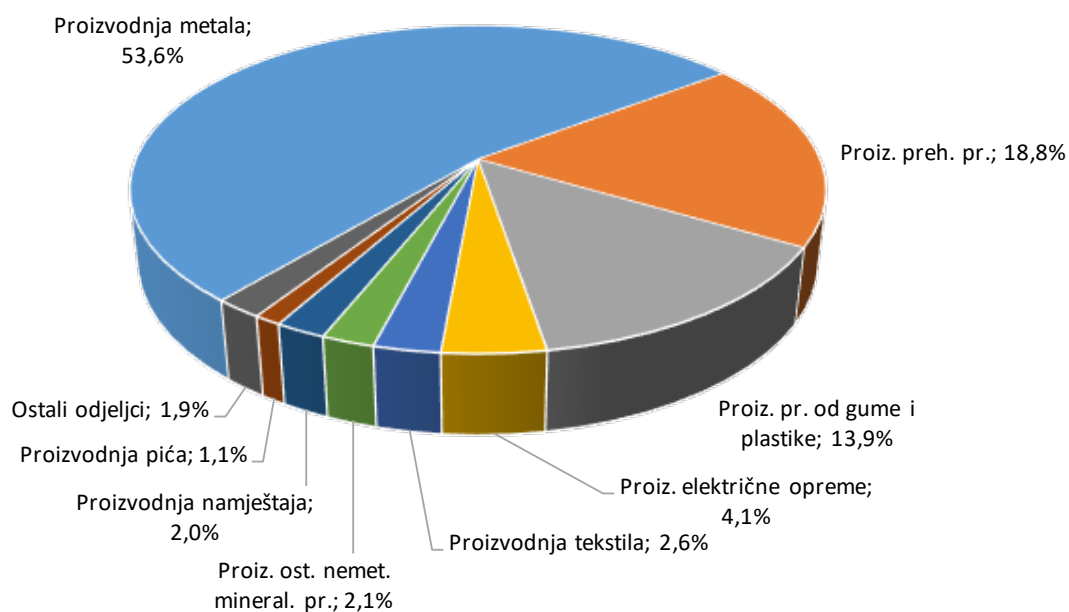
Gornji grafikon daje nam pregled ostvarene bruto dobiti po pojedinim odjeljima Prerađivačke industrije. Već smo naveli da je ukupna bruto dobit (AOP 179) u 2017. iznosila 153,3 mil. kuna i da je bila 80,1% viša nego prethodne godine. Gotovo polovicu te dobiti, 71,5 mil. kuna ostvarila je Proizvodnja metala, a značajan doprinos dali su još odjelci Proizvodnja pića (24,4 mil. kuna), Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda (19,0 mil. kuna), Proizvodnja prehrambenih proizvoda (16,4 mil. kuna) i Proizvodnja električne opreme (12,8 mil. kuna). Relativno mali gubitak iskazan je u samo nekoliko odjeljaka, prednjače Proizvodnja strojeva i uređaja (6,1 mil. kuna gubitka) i Proizvodnja proizvoda od gume i plastike (2,7 mil. kuna).

Dajemo i kratak osvrt na visinu i strukturu investicija u Prerađivačkoj industriji. U 2017. godini evidentirano je 395,6 milijuna kuna

Bruto investicije u dugotrajnu materijalnu i nematerijalnu imovinu – ukupno (nova stavka AOP 278 u izvještajima od 2016. godine). Koliko su od tog iznosa investirali pojedini odjelci vidimo na grafikonu strukture bruto investicija u Prerađivačkoj industriji. Najviše je, 53,6%, investirano u Proizvodnji metala, slijede Proizvodnja prehrambenih proizvoda s 18,8%, Proizvodnja proizvoda od gume i plastike s 13,9%, itd.

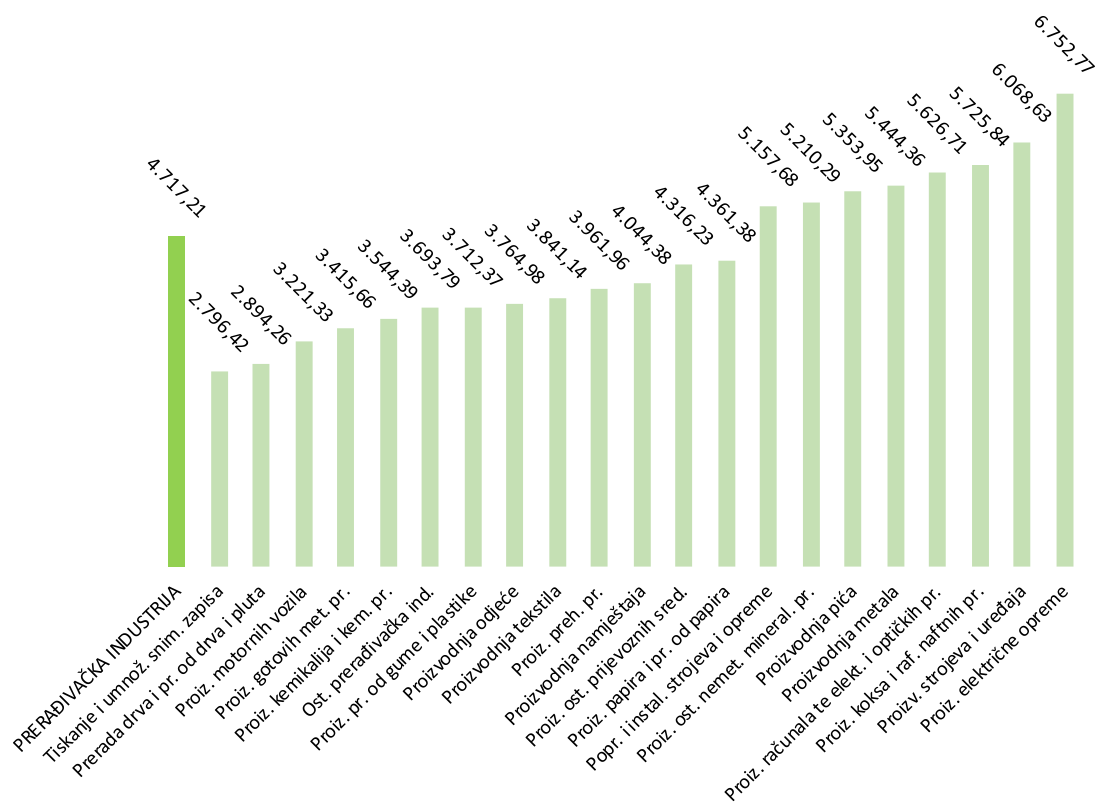
Analizu poslovanja Prerađivačke industrije u 2017. godini završavamo s pregledom isplaćenih plaća u pojedinim odjeljima. Prosječna visina mjesečne neto isplaćene plaće na razini Prerađivačke industrije bila je 4.717 kuna, a po odjeljima ona znatno varira od 2.796 kuna isplaćenih u Tiskanju i umnožavanju snimljenih zapisa do najviše u iznosu od 6.752 kune isplaćene u odjeljku Proizvodnja električne opreme.

STRUKTURA BRUTO INVESTICIJA U DUGOTRAJNU IMOVINU PRERAĐIVAČKE INDUSTRIJE GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE U 2017. GODINI – PO ODJELJCIMA DJELATNOSTI

Izvor: FINA; Obrada HGK - ŽK Zadar

PROSJEČNA MJESEČNA NETO ISPLAĆENA PLAĆA U 2017. GODINI PO ODJELJCIMA PRERAĐIVAČKE INDUSTRIJE GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE

Izvor: FINA; Obrada HGK - ŽK Zadar

GRADITELJSTVO

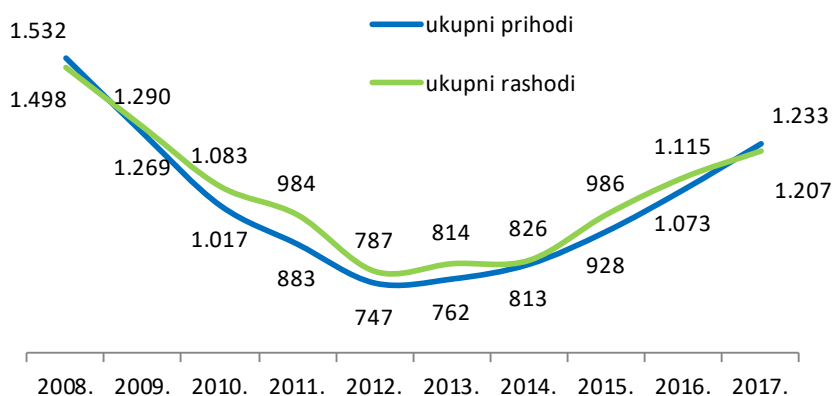
Analiza glavnih statističkih pokazatelja kretanja u građevinarstvu na državnoj razini pokazala je da su u prošloj godini, kao i u predhodne dvije, nakon duboke i dugotrajne krize zabilježeni pozitivni pomaci. Oporavak građevinarstva ohrabruje zbog njegova značaja u gospodarskoj strukturi zemlje, a posebno zbog snažnog multiplikativnog učinka koji ova djelatnost ima na velik dio drugih proizvodnih i uslužnih djelatnosti. Povoljno je što su i podaci koji nagovještaju buduću građevinsku aktivnost optimistični jer snažno raste broj izdanih građevinskih dozvola i vrijednost novih narudžbi. Stoga očekujemo nastavak uzlazne faze gospodarskog ciklusa, što će uz postojanje raspoloživih sredstava fondova EU, poduprijeti realizaciju investicijskih programa i daljnji oporavak građevinskog sektora u Hrvatskoj.

Županijsko graditeljstvo i graditeljstvo na razini države pokazuje znakove oporavka,

što potvrđuju statistički pokazatelji. Valja znati da je graditeljstvo djelatnost u čijoj se domeni ne događaju skokovite promjene na bolje već je potreban dugi niz godina da se oporavi, jednom kada je u situaciji kao što je dosadašnja.

Županijsko graditeljstvo u 2017. godini povećalo je prihode i rashode i osobito zaposlenost u odnosu na prethodne dvije godine. Plaće su i dalje niže od prosjeka u gospodarstvu, a udio graditeljstva u strukturi prihoda županijskog gospodarstva je među najnižim od početka krize. Najave o većem broju izdanih dokumenata za građenje u 2018. godini, kao i najavljeni projekti u stanogradnji, turizmu i prerađivačkoj industriji te projekti financirani iz sredstava EU, bude realna očekivanja da će se županijsko graditeljstvo postupno oporavljati. Akutni problem sektora je naglašeni nedostatak radne snage u svih profila i stupnjeva obrazovanja.

UKUPNI PRIHODI I RASHODI U GRAĐEVINARSTVU GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE (U MILIJUNIMA KUNA) 2008. - 2017.

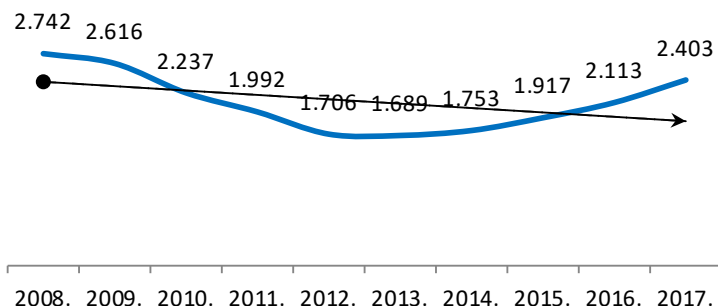

Izvor: FINA; Obrada HGK - ŽK Zadar

U poslovnoj 2017. godini 533 poduzeća iz djelatnosti građevinarstva predala su GFI, što je za 39 tvrtki više nego u prethodnoj godini kada je broj predanih godišnjih financijskih izvješća iznosio 494 (ne nužno istih poslovnih subjekata), što čini 3,8% aktivnih tvrtki u graditeljstvu RH. Od tog broja mikro

poduzetnika je njih 93%, malih 6% te srednjih 1%. Područje djelatnosti Građevinarstvo ostvarilo je ukupni prihod od 1,23 milijarde kuna, dok su istovremeno rashodi županijskog građevinarstva iznosili 1,21 milijarde kuna. Broj zaposlenih radnika u županijskom građevinarstvu u 2017. godini ipak je

BROJ ZAPOSLENIH U GRAĐEVINARSTVU GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE (MJEREN SATIMA RADA) 2008.-2017.

Izvor: FINA; Obrada HGK - ŽK Zadar

značajno porastao i iznosio je prosječno 2.403 zaposlenika, što je više nego prethodne godine ali još uvijek za 339 radnika manje nego u pred kriznoj 2008. godini, kada je to područje djelatnosti imalo 2.742 zaposlena. Ipak, ovo je najmanja razlika u broju zaposlenih radnika u graditeljstvu od te godine. Broj zaposlenih u građevinarstvu činio je 10,2% ukupno zaposlenih u gospodarstvu Zadarske županije u 2017. godini i 4% zaposlenih u graditeljstvu Republike Hrvatske. Prosječna neto plaća isplaćena u djelatnosti graditeljstva u Zadarskoj županiji u 2017. godini iznosila je 4.039 kn i bila je za 213 kn viša nego u prethodnoj godini te niža

za 868 kn od prosječne plaće isplaćene u gospodarstvu Županije, koja iznosi 4.907 kn.

Graditeljstvo je 2008. godine sudjelovalo sa 12,7% u ostvarenju ukupnih prihoda županijskog gospodarstva. Taj se udjel 2017. godine smanjio na 9,0%, što je ipak povećanje udjela od pola posto u odnosu na 2016. godinu.

Najznačajnije tvrtke u graditeljstvu županije su Sarađen d.o.o., Ceste Zadarske županije d.o.o., Vodoinstalacija d.o.o., Lavčević Zadar d.o.o. i Konektor d.o.o.

PRIKAZ ZAPRIMLJENIH I RIJEŠENIH AKATA ZA GRAĐENJE U ZADARSKOJ ŽUPANIJI U 2016., 2017. I 2018. GODINI

Prema podacima Upravnog odjela za provedbu dokumenata prostornog uređenja i gradnje Zadarske županije u 2016. godini zaprimljeno je 848 zahtjeva za građevinsku dozvolu, a riješeno je 686, sve prema Zakonu o gradnji. Riješeno je još 17 zahtjeva kojima se odobrava gradnja prema prijašnjim zakonima i 98 rješenja o uvjetima gradnje, dakle akata kojima se dozvoljava gradnja. Ukupno je ovaj županijski upravni odjel u 2016. godini usvojio ukupno 802 akta kojima

se odobrava gradnja.

U 2017. godini zaprimljeno je 1.059 zahtjeva za građevinsku dozvolu, a riješeno 828, dok je do 12. rujna 2018. godine zaprimljeno 698 zahtjeva za građevinskom dozvolom, a riješeno je 625 zahtjeva.

Do rujna tekuće 2018. godine zaprimljeno je 230 zahtjeva za izdavanjem akata za gradnju.

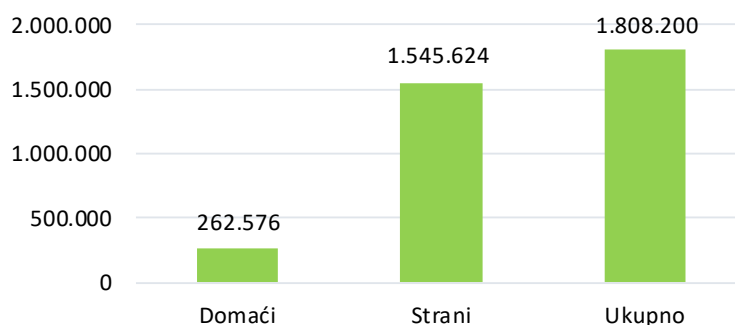
TURIZAM

TURISTIČKI DOLASCI I NOĆENJA U 2017. GODINI

Prema podacima Turističke zajednice Zadarske županije u 2017. godini u Zadarskoj županiji ostvareno je ukupno 1.808.200 turističkih dolazaka ili 11% više dolazaka nego 2016. godine, te ukupno 13.698.888 noćenja ili 18% više nego prethodne godine. Od toga su domaći turisti ostvarili 8% više dolazaka i 36% više noćenja, a strani turisti 12% više

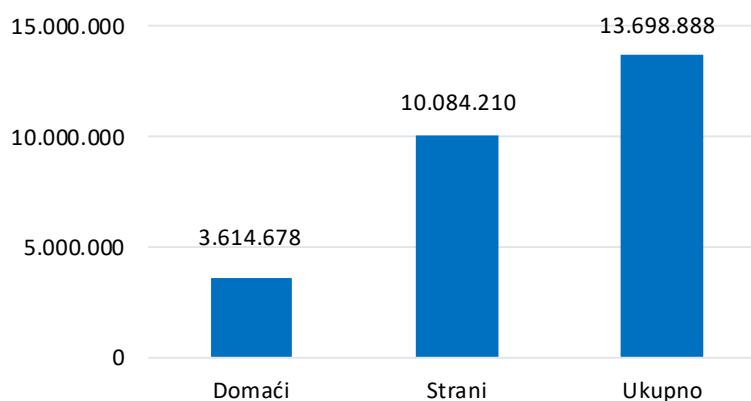
dolazaka i 13% više noćenja. Potrebno je napomenuti kako se korišteni podaci Turističke zajednice Zadarske županije, koji uključuju podatke iz nautike i nekomercijalnog smještaja te se razlikuju od podataka Državnog zavoda za statistiku čije su brojke dolazaka i noćenja nešto manje.

BROJ TURISTIČKIH DOLAZAKA U 2017.

Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; Obrada: HGK Županijska komora Zadar – Odsjek za turizam

BROJ NOĆENJA U 2017.

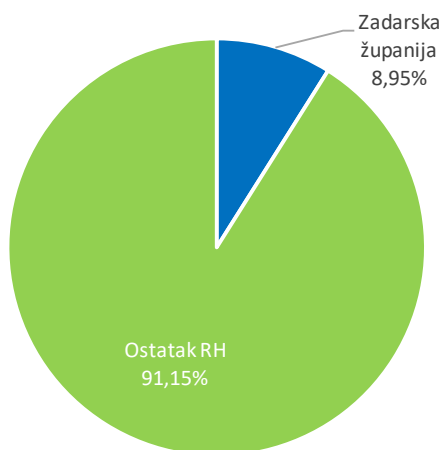
Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; Obrada: HGK Županijska komora Zadar – Odsjek za turizam

ZADARSKA ŽUPANIJA I REPUBLIKA HRVATSKA

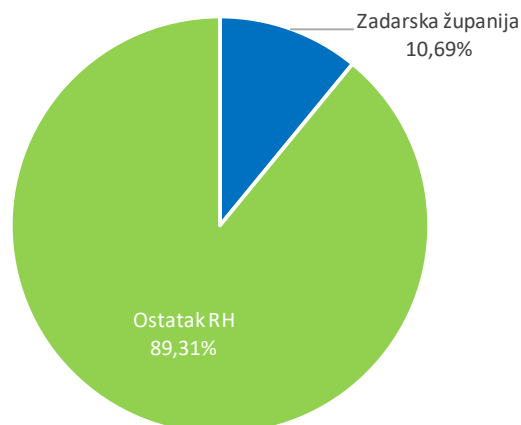
Prema podacima Državnog zavoda za statistiku u 2017. godini Zadarska županija

bilježi 8,95% svih dolazaka u Republiku Hrvatsku te 10,69% svih noćenja

UDIO TURISTIČKIH DOLAZAKA U ZADARSKOJ ŽUPANIJI U ODNOSU NA RH

UDIO NOĆENJA U ZADARSKOJ ŽUPANIJI U ODNOSU NA RH

Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; Obrada: HGK Županijska komora Zadar – Odsjek za turizam

DOLASCI I NOĆENJA PO MJESECIMA

Što se tiče ostvarenja turističkog prometa po mjesecima i dalje je izražena velika sezonalnost, a najveći se promet i dalje ostvaruje u srpnju i kolovozu, u kojima se zajedno ostvaruje 59,58% ukupnih dolazaka, te 68,16% ukupnih noćenja na području Zadarske županije. Mjeseci ožujak, travanj, svibanj i lipanj su podložni rasporedu uskršnjih

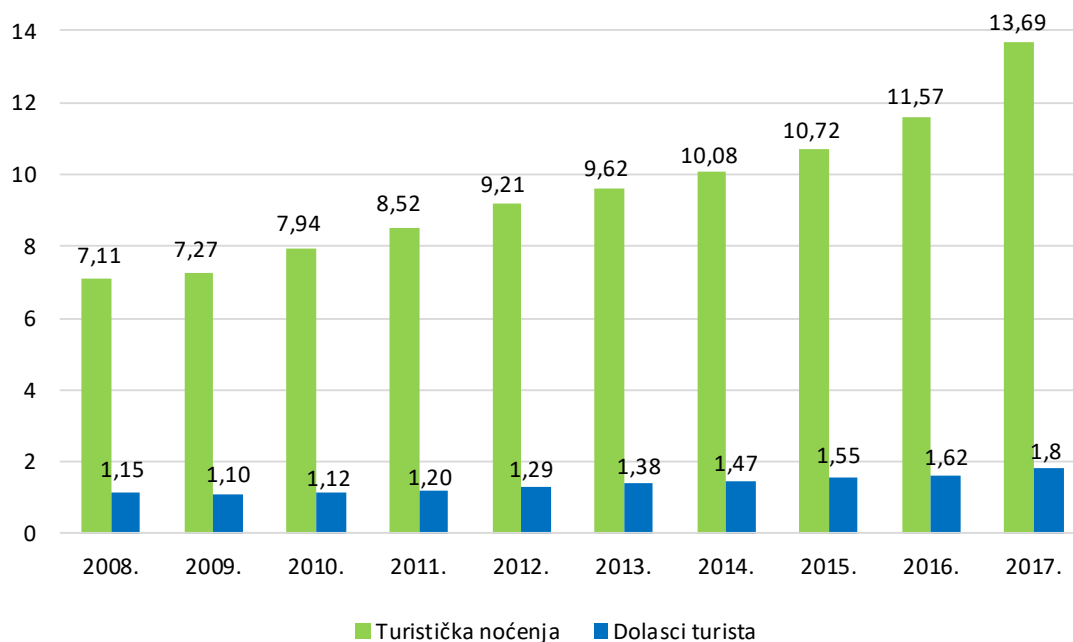
blagdana, Tijelova i Duhova. Od siječnja do travnja te od listopada do prosinca turistički promet je ipak zanemariv, budući da većina hotela ne radi, kampovi su zatvoreni, poslovna putovanja i kongresi svedeni na minimum, a Zračna luka Zadar je tad povezana samo sa Zagrebom.

TREND TURISTIČKIH DOLAZAKA I NOĆENJA OD 2008. DO 2017. GODINE

Broj dolazaka turista od 2008. do 2017. godine povećao se za 659.213, što je povećanje od 57,37%, dok stopa rasta dolazaka u 2017. u odnosu na prethodnu godinu iznosi 11%. U istom razdoblju broj se noćenja povećao za 6.862.849, odnosno 96,58%. Stopa rasta noćenja u 2017. iznosi

18% u odnosu na prethodnu godinu te je ostala ista kao i godinu prije. Potrebno je napomenuti kako se analiza dolazaka i noćenja za 2015., 2016. i 2017. godinu temelji na podacima iz sustava eVisitor.

TREND DOLAZAKA I NOĆENJA OD 2008. DO 2017. GODINE (U MILIJUNIMA)

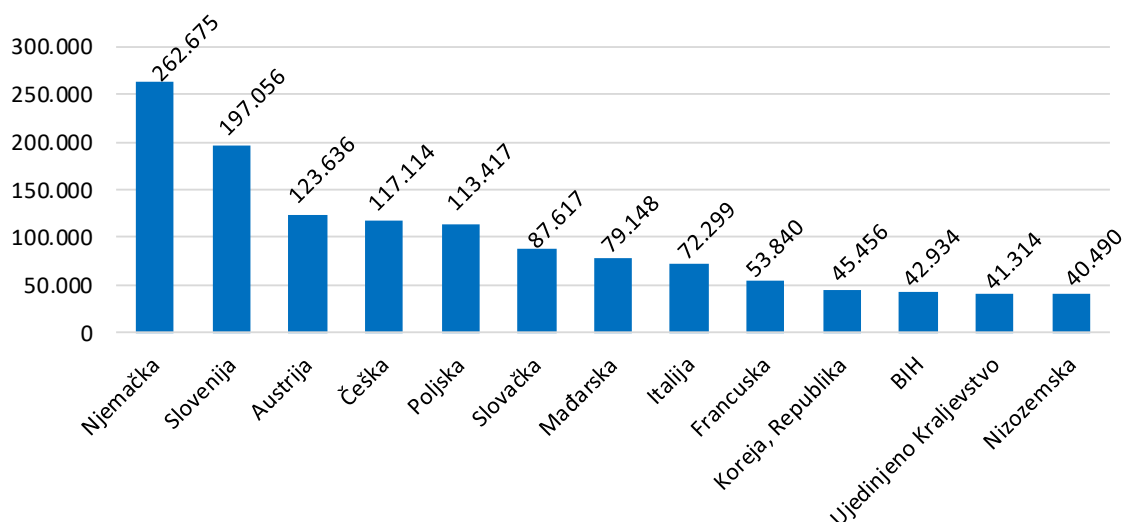

Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; Obrada: HGK Županijska komora Zadar – Odsjek za turizam

U ukupnom broju dolazaka, strani gosti čine 85,48% svih dolazaka, dok 14,52% čine domaći dolasci.

U 2017. godini najviše dolazaka bilježi se iz Njemačke, 262.675 dolazaka, zatim iz Slovenije, Austrije, Češke, Poljske, Slovačke i Mađarske.

DOLASCI PO ZEMLJAMA

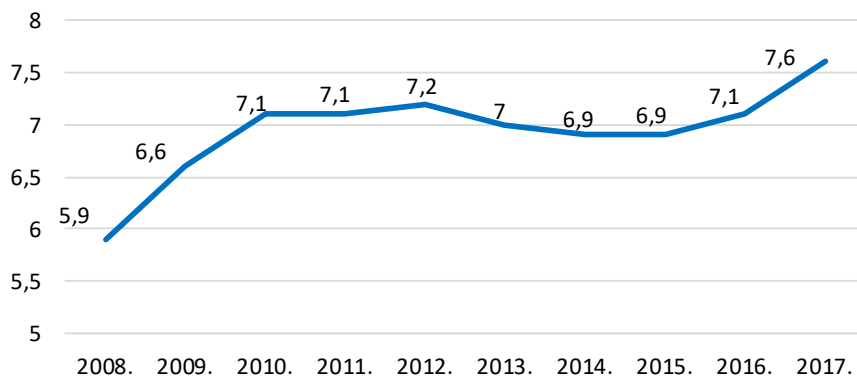

Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; Obrada: HGK Županijska komora Zadar – Odsjek za turizam

U Zadarskoj županiji turisti su u 2017. godini prosječno boravili 7,6 dana, što je blago povećanje u odnosu na 2016. godinu kada

su u prosjeku boravili 7,1 dana. Slijedi prikaz trenda duljine boravka od 2008. do 2017. godine.

DULJINA BORAVKA GOSTIJU (U DANIMA)

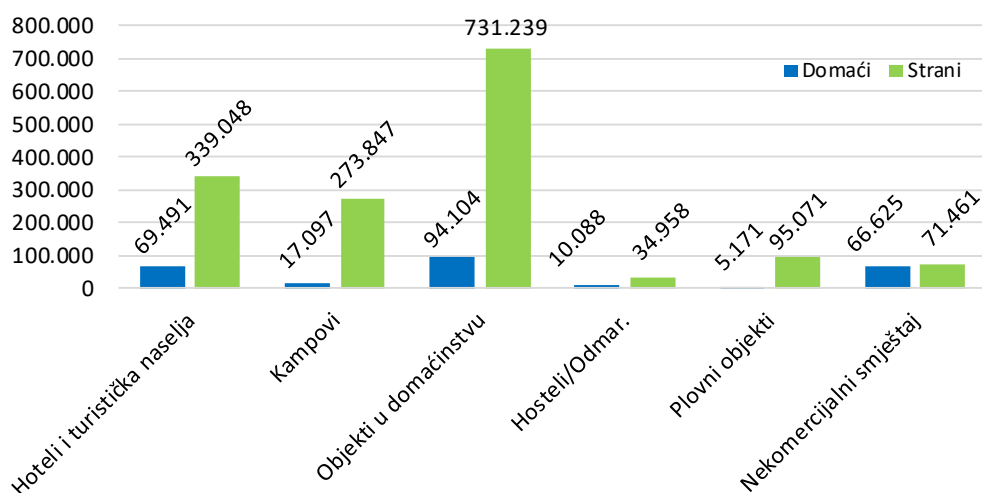

Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; Obrada: HGK Županijska komora Zadar – Odsjek za turizam

U grafu ispod je prikazano učešće pojedinih vrsta smještaja u ukupnom broju dolazaka. Najveći postotak 45,64% ostvaruje se u privatnom smještaju, slijede hoteli i turistička naselja sa 25,59%, kampovi 16,09%, nekomercijalni smještaj 7,64%, plovni objekti

5,54% i hosteli/odmarališta 2,49%. Ovi podaci su odraz broja kreveta u pojedinim vrstama smještaja te dolazi do izražaja velika zastupljenost objekata u domaćinstvu u ukupnom kapacitetu.

DOLASCI TURISTA PO VRSTAMA SMJEŠTAJA

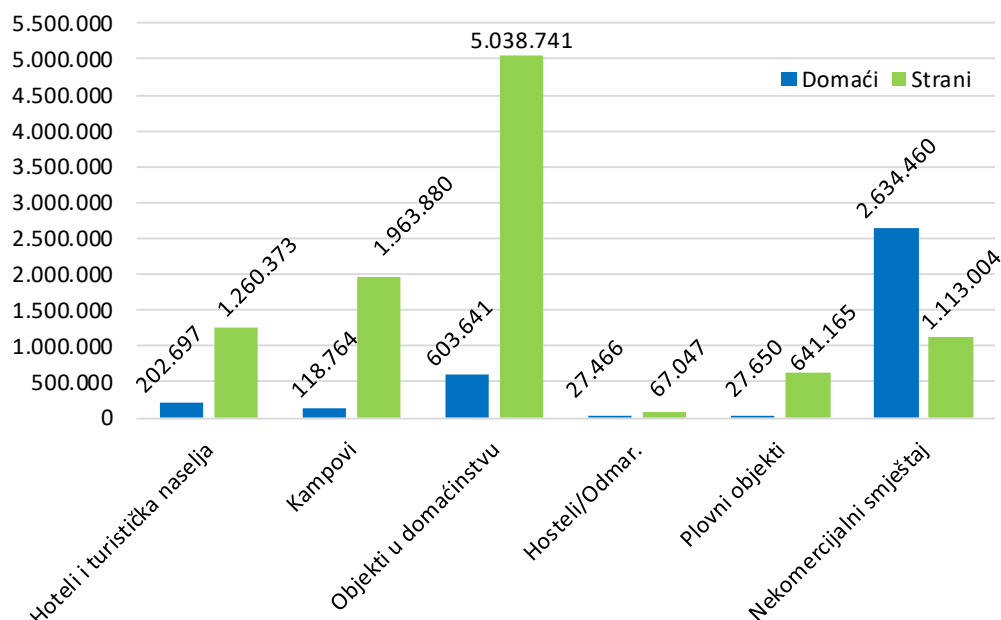

Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; Obrada: HGK Županijska komora Zadar – Odsjek za turizam

Idući graf prikazuje učešće pojedinih vrsta smještaja u ukupnom broju noćenja. Najveći postotak 41,19% ostvaruje se u privatnom smještaju, slijedi nekomercijalni smještaj

27,36%, kampovi 15,20%, hoteli i turistička naselja 10,68%, plovni objekti 4,88% i hosteli/odmarališta 0,69%.

NOĆENJA PO VRSTAMA SMJEŠTAJA

Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; Obrada: HGK Županijska komora Zadar – Odsjek za turizam

U strukturi smještajnih kapaciteta u Zadarskoj županiji od ukupnog broja kreveta u 2017. godini najveći udio otpada na privatni smještaj, čak 55,93%, dok se na drugom mjestu nalaze kampovi sa 19%. Ukupan broj

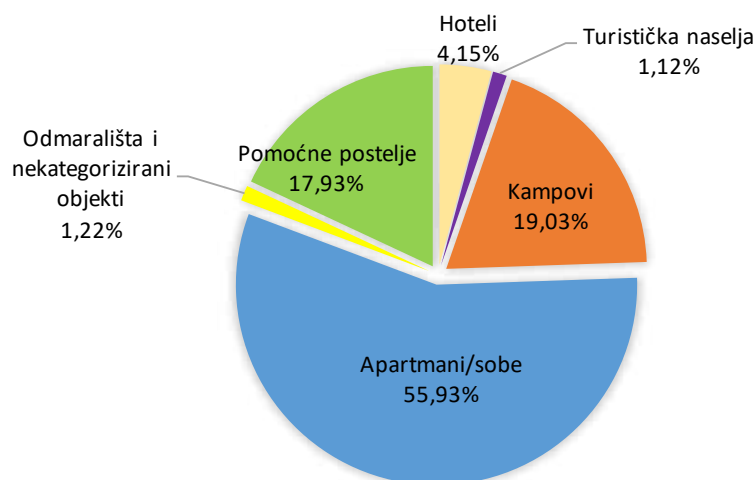
kreveta se u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu povećao za 13,76%, a gledajući samo broj kreveta u obiteljskom smještaju za 10,49%.

STRUKTURA SMJEŠTAJNIH KAPACITETA

Vrste smještajnih kapaciteta	Broj objekata		Broj kreveta		Indeks broja kreveta
	2016.	2017.	2016.	2017.	2017/2016
Hoteli	55	55	7.148	7.040	98,49
Turistička naselja	4	5	1.372	1.906	138,92
Kampovi	268	322	26.951	32.288	119,80
Apartmani/sobe	30.269	33.028	85.865	94.870	110,49
Odmarališta i nekategorizirani objekti	36	39	2.097	2.072	98,81
Pomoćne postelje			25.683	30.409	118,40
Ukupno	30.632	33.474	149.116	169.635	113,76

Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; Obrada: HGK Županijska komora Zadar – Odsjek za turizam

UDIO SMJEŠTAJNIH KAPACITETA PREMA BROJU KREVETA U 2017. GODINI

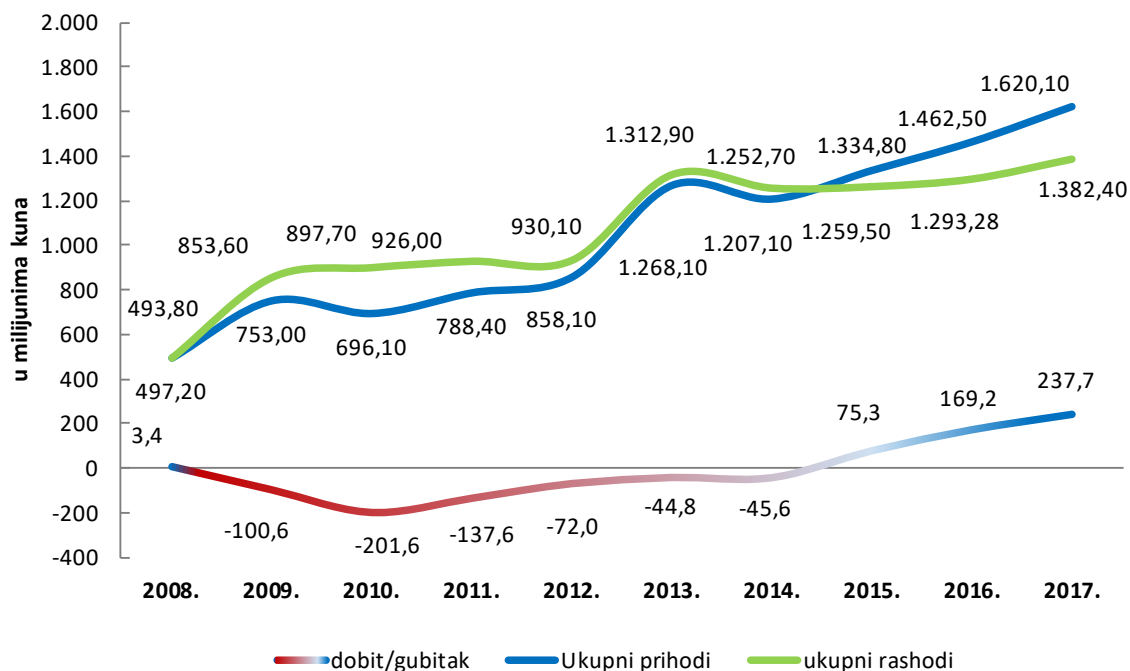
Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; Obrada: HGK Županijska komora Zadar – Odsjek za turizam

FINANCIJSKI POKAZATELJI U 2017. GODINI

U 2017. godini djelatnost I-Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane bilježi rast ukupnih prihoda od 10,8% i ukupnih rashoda od 9%. U strukturi ukupnih prihoda gospodarstva Zadarske županije

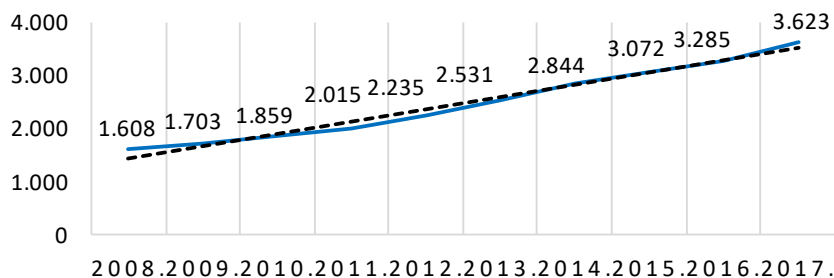
navedena djelatnost zauzima udio od 11,7%. Drugu godinu zaredom ostvarena je dobit koja je u 2017. godini iznosila 237,7 milijuna kuna.

TREND UKUPNIH PRIHODA I RASHODA U DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE 2008.-2017.

Izvor: FINA; Obrada: HGK Županijska komora Zadar – Odsjek za turizam

BROJ ZAPOSLENIH U DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE

Izvor: FINA; Obrada: HGK Županijska komora Zadar – Odsjek za turizam

INVESTICIJE U TURIZMU U 2017. GODINI

Prema podacima FINA-e, u 2017. godini ukupna vrijednost bruto investicija u novu dugotrajnu materijalnu i nematerijalnu imovinu za djelatnost I-Djelatnost pružanja

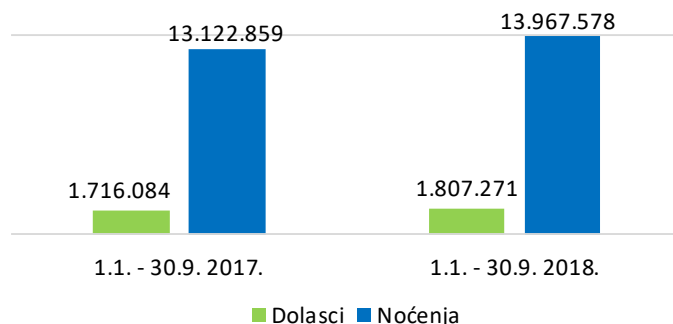
smještaja te pripreme i usluživanja hrane u Zadarskoj županiji iznosila je 417.095.897 kuna, što je za 4.9% više nego u prethodnoj godini.

DOLASCI I NOĆENJA OD SIJEČNJA DO RUJNA 2018. GODINE

Prema dostupnim podacima za 2018. godinu u Zadarskoj županiji je u prvih devet mjeseci zabilježeno 1.807.271 dolazaka, što je povećanje od 5,31% u odnosu na

isto razdoblje prethodne godine. Noćenja su u tom razdoblju još značajnije porasla, realizirano ih je 13.967.578, odnosno 6,44% više.

USPOREDBA DOLAZAKA I NOĆENJA OD SIJEČNJA DO RUJNA 2017. I 2018. GODINE

Izvor: eVisitor; Obrada: HGK Županijska komora Zadar – Odsjek za turizam

TRGOVINA

Godišnji financijski izvještaj poduzetnika za 2017. predalo je ukupno 803 gospodarstvenika iz sektora trgovine. Razvojem drugih područja djelatnosti zadnjih desetak godina, značaj sektora trgovine je smanjen, međutim taj sektor, odnosno područje djelatnosti Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala, kako je nazvan u Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD 2007) i dalje je najznačajnija

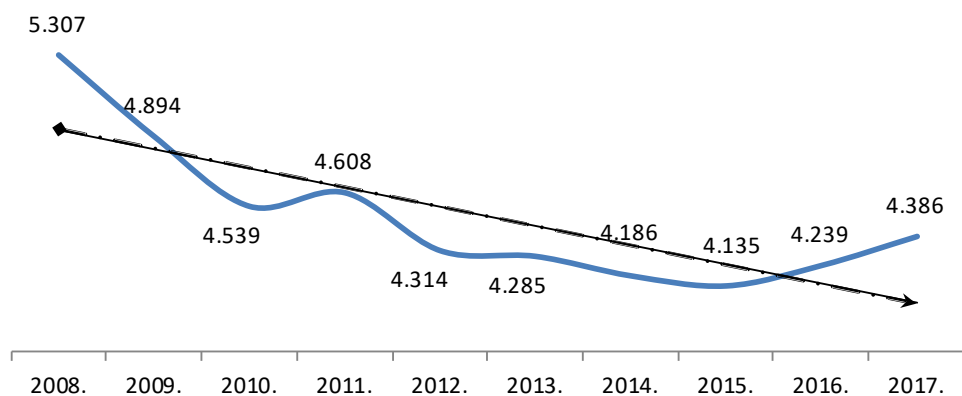
komponenta gospodarstva Zadarske županije po broju zaposlenih i visini prihoda. U 2017. godini imalo je udjel od 24,2% ukupnih prihoda, 18,6% zaposlenih i 10,1% vrijednosti aktive cjelokupnog gospodarstva. Zabilježen je rast u odnosu na prethodnu godinu gotovo svih važnijih pokazatelja uspješnosti, tek su bruto investicije u dugotrajnu imovinu smanjene za 28,5%.

FINANCIJSKI POKAZATELJI TRGOVINE NA VELIKO I NA MALO GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE U 2017. GODINI

Odabrane stavke godišnjih izvještaja poduzetnika	2016.	2017.	Indeks 2017/16
Broj zaposlenih (na bazi sati rada)	4.202	4.386	104,4
Aktiva	2.679.454.497	2.775.228.664	103,6
Neto plaće i nadnice	202.344.089	222.424.586	109,9
Prosječna neto isplaćena plaća	4.013	4.226	105,3
Ukupni prihodi	2.970.339.978	3.327.548.375	112,0
Ukupni rashodi	2.889.155.988	3.207.304.505	111,0
Dobit/gubitak prije oporezivanja	81.183.990	120.243.870	148,1
Bruto investicije u dugotrajnu imovinu	151.242.356	108.155.167	71,5

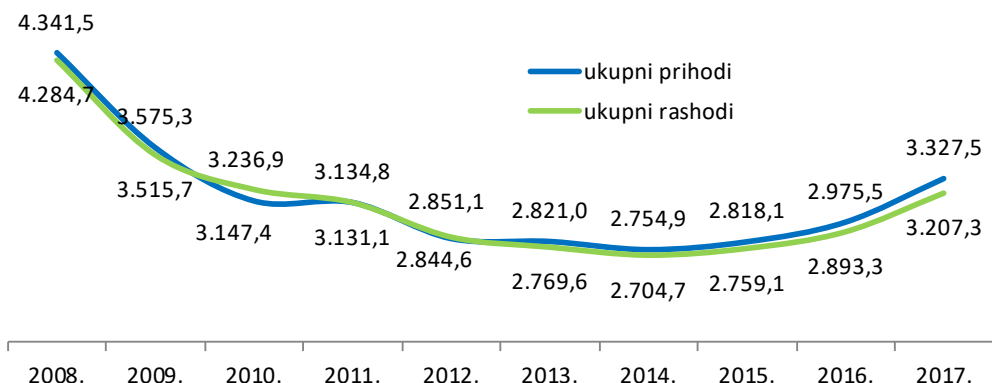
Izvor: FINA; Obrada HGK – ŽK Zadar

PROSJEČAN BROJ ZAPOSLENIH U TRGOVINI GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE (MJEREN SATIMA RADA)

Izvor: FINA; Obrada HGK – ŽK Zadar

UKUPNI PRIHODI I RASHODI U TRGOVINI GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE (U MILIJUNIMA KUNA)

Izvor: FINA; Obrada HGK – ŽK Zadar

Za razliku od većine drugih područja djelatnosti, sektor trgovine lakše se prilagođava promjenama na tržištu. U razdoblju gospodarske krize nakon 2008. godine bilo je potrebno smanjenjem troškova odgovoriti na smanjene prihode. Dok je, primjerice u industriji pozitivan financijski rezultat vezan uz visoku iskoristivost proizvodnih kapaciteta, ili u turizmu uz visoku popunjenost smještajnih i ugostiteljskih kapaciteta, glavni troškovi u trgovini su troškovi nabave trgovačke robe, a oni se automatski smanjuju smanjenjem potražnje, odnosno prodaje trgovačke robe.

Zato je i Trgovina na veliko i na malo gospodarstva Zadarske županije uspjela kroz krizno razdoblje smanjene potražnje održati pozitivan financijski rezultat u

svom poslovanju. Agregirani gubitak prije oporezivanja, relativno malen, iskazan je samo u dvije od prethodnih deset godina, a zadnjih pet godina ostvarena bruto dobit kontinuirano se povećava i u 2017. iznosila je 120,2 mil. kuna.

Naravno da krizu prati i smanjen broj zaposlenih, a ovaj sektor više nego većinu ostalih. U prve dvije godine smanjen je broj zaposlenih sa 5.307 na 4.539. Do 2015. broj zaposlenih pao je na 4.135, a otada raste prateći i rast ukupnih prihoda i ostvarene dobiti.

Najznačajniji predstavnici ove branše u Zadarskoj županiji su Bakmaz d.o.o. Zadar, Sonik d.o.o. Zadar, Bure d.o.o. Biograd na moru i Intermod d.o.o. Zadar.

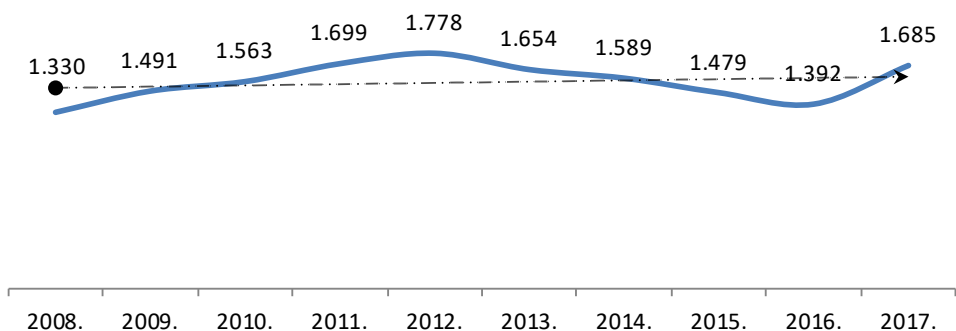
ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI

Godišnji financijski izvještaj poduzetnika za 2017. predalo je ukupno 387 gospodarstvenika iz područja Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti. Imali su 1.658 zaposlenih ili 28,5% više nego prethodne godine, ostvarili su 815,3 mil. kuna ukupnih prihoda (22,5% više) uz bruto dobit od 10,0 mil. kuna ili 246,9% više nego u 2017. godini.

Ovo područje djelatnosti iz godine u godinu uzima sve veći udjel u strukturi ukupnih prihoda i broja zaposlenih u gospodarstvu Zadarske županije. Sastoji se od raznovolikih

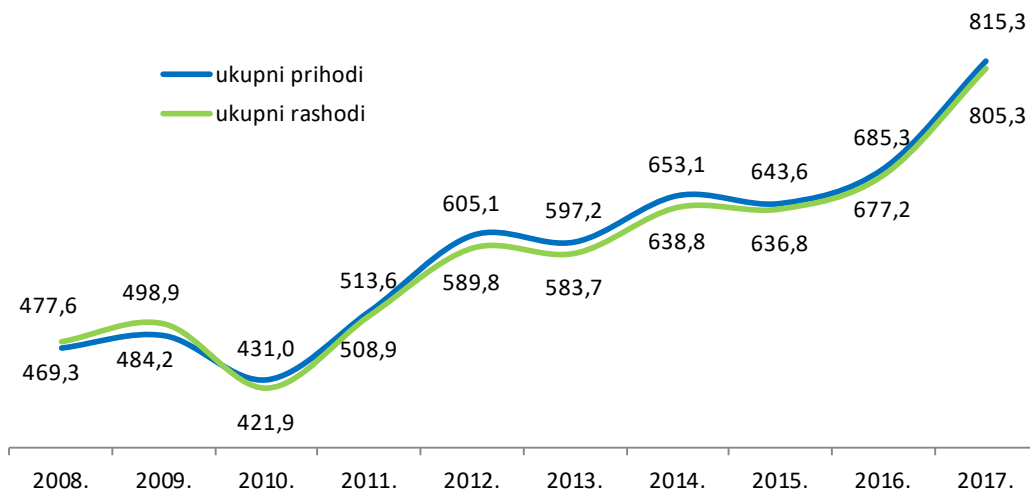
djelatnosti od iznajmljivanja vozila, plovila i opreme, preko djelatnosti agencija za zapošljavanje, putničkih agencija, zaštitarskih usluga i usluga upravljanja zgradama, pa do čišćenja, održavanja krajolika, administrativnih i drugih usluga. Najznačajniji poslodavci iz ovog područja djelatnosti su Negotium usluge d.o.o. Zadar, Mediteran security d.o.o. Zadar i Nasadi d.o.o. Zadar, dok su najviše ukupne prihode u 2017. godini ostvarili Angelina tours d.o.o. Biograd na moru, Brala d.o.o. Posedarje i Pitter putnička agencija d.o.o. Tkon.

BROJ ZAPOSLENIH U ADMINISTRATIVNIM I POMOĆNIM USLUŽNIM DJELATNOSTIMA GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE (MJEREN SATIMA RADA)

Izvor: FINA; Obrada HGK – ŽK Zadar

UKUPNI PRIHODI I RASHODI U ADMINISTRATIVNIM I POMOĆNIM USLUŽNIM DJELATNOSTIMA GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE (U MILIJUNIMA KUNA)

Izvor: FINA; Obrada HGK – ŽK Zadar

PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE

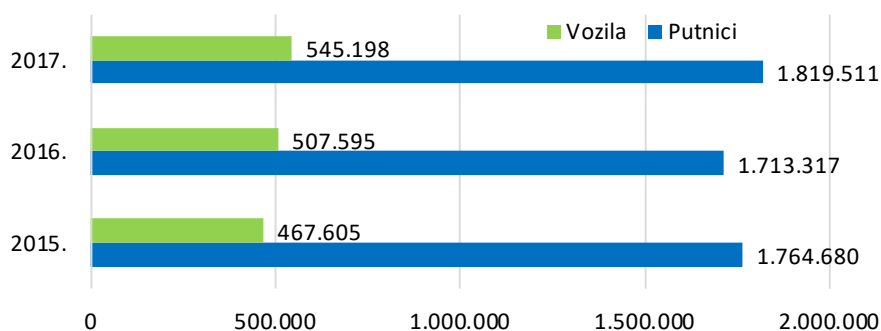
POMORSKI PUTNIČKI PROMET

Značajnom povećanju prometa u 2017. godini doprinosi događaj premještanja trajektnih linija u luku Gaženica i uvođenja dodatne brodske linije Zadar Preko (koja prometuje iz stare gradske luke). Slijedom toga domaći promet putnika bilježi rast od 4,94%, dok je promet vozilima rastao za još značajnijih 7,97% u odnosu na 2016. godinu. Posebno dobar podatak da je rastao broj prevezenih vozila od 2013. do danas za više od 100.000 jedinica.

Druga najprometnija trajektna linija po broju putnika u Hrvatskoj je linija Preko – Ošljak – Zadar/Gaženica i obratno te preveze ukupno 1.072.959 putnika.

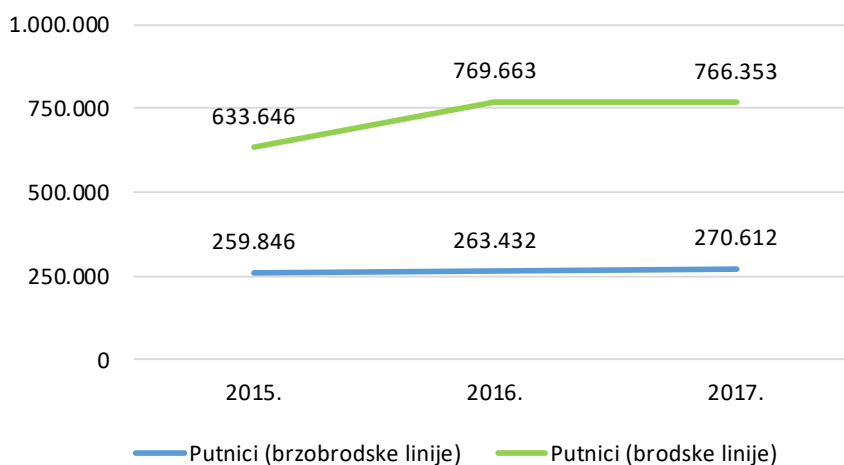
Na brodskim (klasičnim) linijama koje prometuju u Hrvatskoj najviše putnika prevezeno je na liniji Preko – Zadar i obratno brodarom Jadrolinija, odnosno prevezeno je ukupno 619.800 putnika.

PROMET PUTNIKA I VOZILA (TRAJEKTNE LINIJE) ZADARSKE ŽUPANIJE U RAZDOBLJU 2015. - 2017.

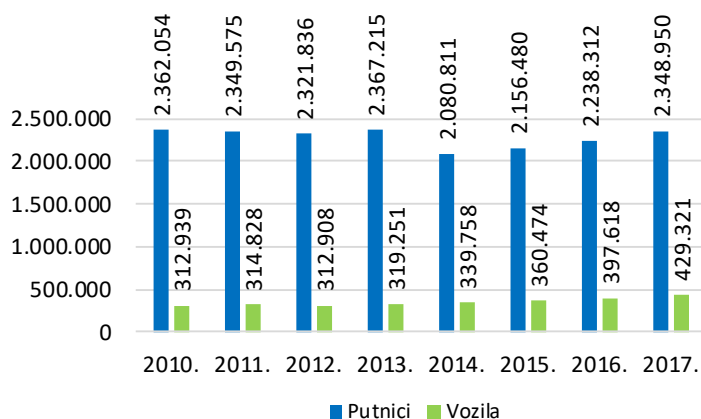
Izvor: AZOLPP; Obrada: HGK - ŽK Zadar

PROMET PUTNIKA BRODSKIM I BRZOBRODSKIM LINIJAMA ZADARSKE ŽUPANIJE U RAZDOBLJU 2015. -2017.

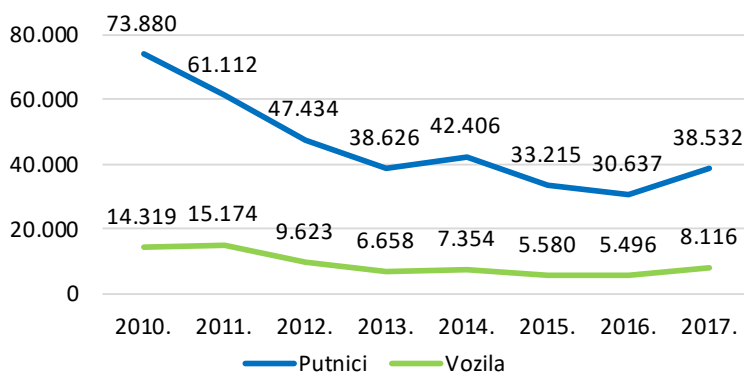
* U 2015. godini uvedena je brodska linija Zadar-Preko iz Gradske luke Zadar
Izvor: AZOLPP; Obrada: HGK - ŽK Zadar

DOMAĆI PROMET PUTNIKA I VOZILA OD 2010. DO 2017.

Izvor: Lučka uprava Zadar; Obrada: HGK ŽK Zadar

MEĐUNARODNI PROMET PUTNIKA I VOZILA OD 2010. - 2017.

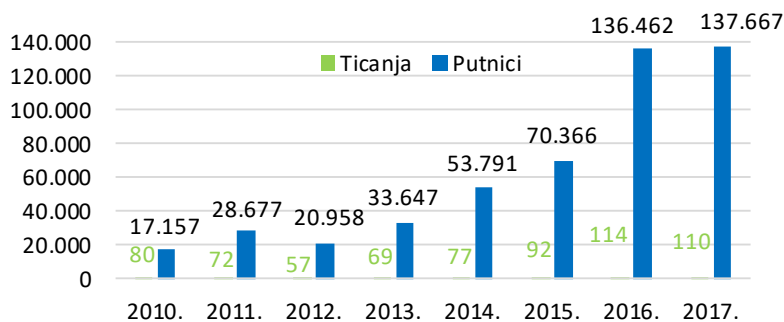

* - prva tri mjeseca 2010. godine linija Zadar-Ancona nije prometovala
Izvor: Lučka uprava Zadar; Obrada: HGK ŽK Zadar

Iz gornjeg grafa možemo zaključiti da je međunarodni linijski promet putnika veći za 25,8% u 2017. godini, dok je međunarodni linijski promet vozila veći za izvorsnih 47,7% u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu i to unatoč nikada kraćem periodu prometovanja.

Promet cruiserima već šestu godinu zaredom bilježi porast te je do kraja 2017. pristiglo 1% više putnika nego prethodne 2016. Relativno malen rast pritom se čini vrlo značajnim, jer su u isto vrijeme ostale jadranske luke bilježile minuse u ovom segmentu prometa.

TICANJA BRODOVA NA KRUŽNIM PUTOVANJIMA 2010. - 2017.

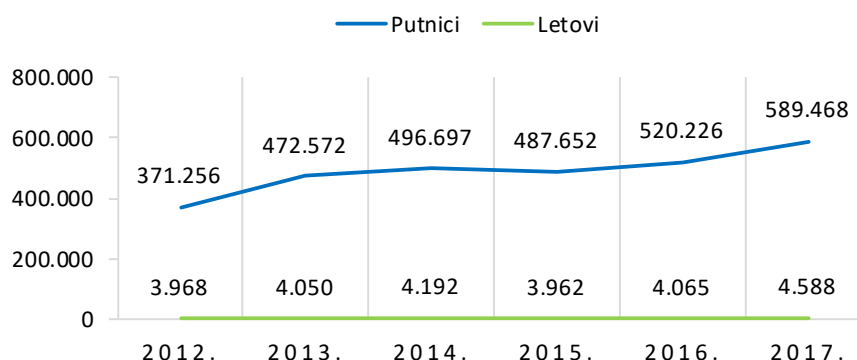
Izvor: Lučka uprava Zadar, Obrada: HGK ŽK Zadar

ZRAČNI PROMET

Zračna luka Zadar u 2017. godini ostvarila je rekordan promet od 589.468 putnika, što je za 13% više u odnosu na godinu prije. Na ovakav porast prometa najviše je utjecao dolazak kompanije EasyJet s dvije destinacije Milano i London, povećanje letova niskotarifnog operatera Eurowings te povećanje frekvencija letova Ryanair, naročito

u srcu sezone u mjesecu srpnju i kolovozu. Britanska aviokompanija EasyJet proglasila je Hrvatsku destinacijom godine, što su dodatno potvrdili tiskanjem srpanjskog izdanja inflight magazina kojeg su prvi put posvetili samo jednoj zemlji, našoj Hrvatskoj. Kompanija spaja Dubrovnik, Split, Pulu i Zadar s brojnim europskim gradovima.

PROMET ZRAČNE LUKE ZADAR

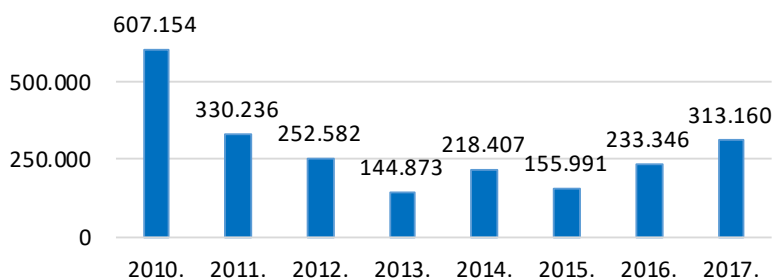
Izvor: Zračna luka Zadra; obrada: HGK ŽK Zadar

PROMET LUKE ZADAR

Nakon nekoliko godina na području teretne luke dogodilo se očekivano značajnije povećanje prometa tekućim teretima što je rezultat postignutog dogovora između tvrtki

Crodex i Tankerkomerc o najmu spremnika za tekuće terete. Sveukupno, u 2017. godini na području teretne luke zabilježeno je 34,2% prometa više u odnosu na 2016. godinu.

PROMET LUKE ZADAR (ROBA U TONAMA)

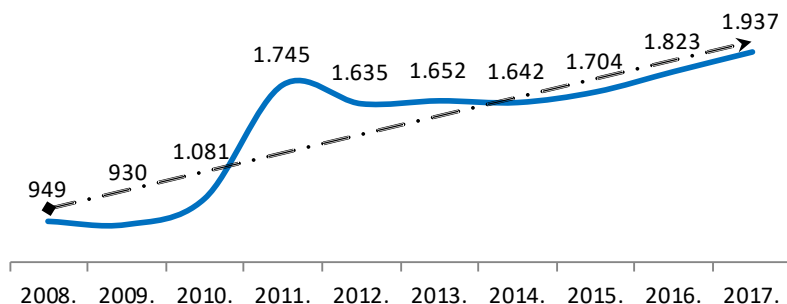
Izvor: Lučka uprava Zadar, obrada: HGK ŽK Zadar

FINANCIJSKI POKAZATELJI U 2017. GODINI

Financijski pokazatelji u 2017. godini u djelatnosti prijevoza i skladištenja pokazuju da su ukupni prihodi 1,8% manji u odnosu na 2016. godinu. Slijedi prikaz grafa o

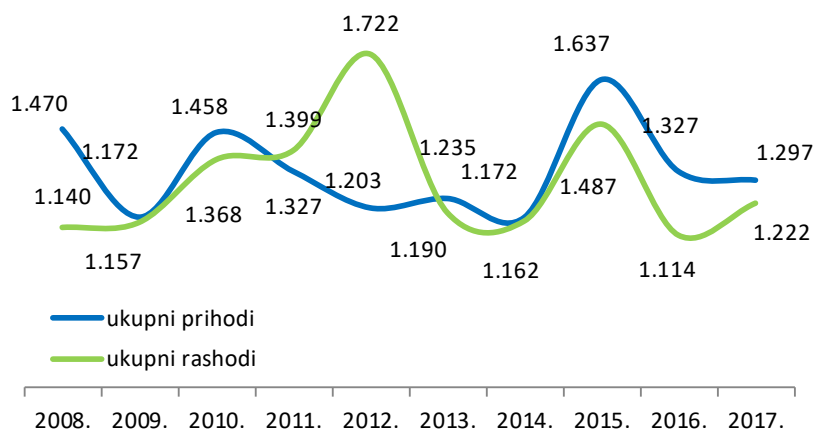
prosječnom broju zaposlenih u djelatnosti prijevoza i skladištenja u kojem se vidi tendencija rasta broja zaposlenih u ovoj djelatnosti.

PROSJEČAN BROJ ZAPOSLENIH U DJELATNOSTI PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE (MJEREN SATIMA RADA)

Izvor: FINA; Obrada HGK - ŽK Zadar

UKUPNI PRIHODI I RASHODI U DJELATNOSTI PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE (U MILIJUNIMA KUNA)

Izvor: FINA; Obrada HGK - ŽK Zadar

OTVORENA IZLOŽBA NAŠI MALI GUŠTI 2017.

Na Trgu pet bunara u Zadru, 18. prosinca, otvorena je izložba Naši mali gušti 2017. koja je trajala od 18. do 23. prosinca 2017. Izložbu je otvorio direktor ŽK Zadar Ikić, a svečanom otvorenju su prisustvovali ministar poljoprivrede Tolušić, župan Zadarske županije Longin i gradonačelnik Grada Zadra Dukić uz brojne druge uzvanike. Kao svake godine tako je i ovogodišnje otvorenje izložbe uvećao zbor Poljoprivredne, prehrambene i veterinarske škole Stanko Ožanić sa svojim prigodnim, veselim pjesmama Božićnog ugodaja.

Okupilo se 80 izlagača iz Zadarske i drugih županija, koji su ponudili svoje proizvode posjetiteljima sajma. Na izložbi se moglo kušati i kupiti razni prehrambeni proizvodi (med, sir, vino, maslinovo ulje, kolači, suhomesnati proizvodi...) te razni suveniri, rukotvorine i božićni pokloni. Izložba Naši mali gušti dio je programa Advent u Zadru.

ODRŽAN SEMINAR SMART TAHOGRAF 2019. PRIJETNJA ILI PRILIKA?

Sektor za promet i veze Hrvatske gospodarske komore i Županijska komora Zadar u suradnji s tvrtkom Tahograf d. o. o. i Ministarstvom mora, prometa i infrastrukture organizirali su seminar Smart tahograf 2019. – prijetnja ili prilika?, koji je 26. siječnja 2018. održan u Županijskoj komori Zadar. Predavanje je organizirano radi što bolje informiranosti i edukacije članica, povećanja konkurentnosti na tržištu EU te podizanja sigurnosti cestovnog prometa. Predavači su bili Ivan Kesić iz Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Uprave prometne inspekcije i Denis Špac iz tvrtke Tahograf d. o. o.

Predavači su predstavili prednosti digitalnih tahografa s aspekta vozača i poslodavaca s jedne i inspeksijskih službi s druge strane. Upotreba digitalnih tahografa osigurava veću sigurnost na cestama, bolju zaštitu vozača te suzbija nelojalnu konkurenciju. Nazočni su upoznati s obvezama vozača u korištenju tahografa te im je skrenuta pozornost na učestale pogreške. Istaknuto je da je cilj ove i sličnih edukacija za prijevoznike djelovati preventivno, a ne represivno te tako ukloniti najveće i najčešće probleme s kojima se prijevoznici susreću kako bi im se olakšalo poslovanje. Obveza uvođenja digitalnog tahografa predviđena je do 15. lipnja 2019. godine.

Na besplatnoj edukaciji sudjelovalo je 25 predstavnika tvrtki. Predavanje je ocijenjeno kao vrlo korisno za vozače i odgovorne osobe u tvrtkama.

SASTANAK U VEZI S DONOŠENJEM NOVE ODLUKE O ODREĐIVANJU I UREĐENJU PROMETA DOSTAVNIH VOZILA NA PODRUČJU PJEŠAČKE ZONE POLUOTOK

Radni sastanak predstavnika tvrtki iz više gospodarskih sektora s predstavnicima Gradske uprave Zadar održan je 31. siječnja 2018. u HGK – Županijskoj komori Zadar.

Tema je sastanka bila donošenje nove odluke o određivanju i uređenju prometa dostavnih vozila na području pješačke zone Poluotok.

Sastanak je otvorio direktor Županijske komore Zadar Denis Ikić. Pročelnik Upravnog odjela za EU poslove u Gradu Zadru Šime Erlić istaknuo je da je do izmjene postojeće odredbe došlo zbog niza razloga, a kao najvažniji se nameću kontinuirani godišnji porast broja pješaka na Poluotoku, osobito tijekom turističke sezone, uvrštenje zadarskih bedema na popis svjetske baštine UNESCO-a, što donosi određene nove obveze, te na temelju pozitivnih iskustva brojnih europskih gradova u rješavanju prometovanja kroz gradsku jezgru. Također je istaknuo da je dosadašnji problem bio u nadzoru provedbe postojeće odluke.

Pročelnik Upravnog odjela za komunalne djelatnosti i zaštitu okoliša u Gradu Zadru Robertino Dujela istaknuo je da se najbitnija promjena, koja nastupa novom odlukom, očituje u izmijenjeni satnice u kojoj je dopušteno prometovanje dostavnim vozilima te će se prema novoj odluci produžiti dopušteno vrijeme za prometovanje dostavnim vozilima. Za potrebe dostave izvan dopuštenog vremena osigurat će se prekrcajna mjesta za pretovar koja će biti posebno označena i smještena neposredno uz ulaze/izlaze u pješačku zonu Poluotok. Prekrcajna mjesta mogu koristiti isključivo vozila s odobrenjem tijela Gradske uprave nadležnog za poslove prometa. Nadzor nad provedbom ove odluke provodit će nadležna policijska uprava i prometno redarstvo Grada Zadra, svatko u okviru svojih ovlasti te uz pomoć videonadzora za kontrolu pristupnih lokacija pješačkoj zoni. Prisutni predstavnici gospodarskih subjekata pozdravili su donošenje nove odluke, a Gradska uprava Zadar dala im je 10 dana da se očituju o novoj odluci.

PREDAVANJE VELEPOSLANIKA REPUBLIKE INDIJE U ŽUPANIJSKOJ KOMORI ZADAR

Veleposlanik Republike Indije Sandeep Kumar održao je 2. veljače 2018. prezentaciju India Surging Ahead u Županijskoj komori Zadar. Veleposlanikov posjet ŽK Zadar bio je jedinstvena prilika za gospodarstvenike Zadarske županije, koji već imaju ili planiraju poslovne odnose s indijskim gospodarstvom u razmjeni roba i usluga, turističkom prometu ili investicijskim pothvatima da se upoznaju s gospodarstvom jedne od najbrže rastućih i najvećih ekonomija svijeta.

Prezentaciju je pratilo dvadesetak predstavnika gospodarstva i lokalnih institucija. Veleposlanik Kumar ih je detaljno informirao o svim segmentima indijskoga gospodarstva i o ekonomskim politikama koje se trenutno provode u Indiji. Nakon prezentacije dio sudionika uključio se u raspravu, a veleposlanik je preuzeo i dokumentaciju za nekoliko investicijskih projekata te ju je obećao proslijediti potencijalnim investitorima u Indiji. Tijekom trajanja prezentacije Veleposlanstvo Indije osiguralo je simultano prevodenje s engleskog jezika i prigodnu okrepu.

U ŽK ZADAR PREDSTAVLJENA STRATEGIJA UVOĐENJA EURA U HRVATSKOJ

„Hrvatska će uvođenjem eura ostvariti značajne i trajne koristi, koje su znatno veće od troškova uvođenja eura“, istaknuo je viceguverner Hrvatske narodne banke Michael Faulend na predstavljanju Strategije uvođenja eura u Hrvatskoj 5. veljače 2018. u ŽK Zadar.

Na predstavljanju Eurostrategije pred dvadesetak predstavnika izvoznika i banaka koje djeluju na području Zadarske županije viceguverner Faulend argumentirano je pobrojio i usporedio koristi i troškove uvođenja eura. Uklanjanje jedne od velikih ranjivosti hrvatskoga gospodarstva – valutnog rizika, smatra najvećom koristi za Hrvatsku s trajnim vremenskim učinkom. Nešto se manja korisnost, također s trajnim učinkom, očekuje kroz smanjenje kamatnih stopa, poticaj međunarodnoj razmjeni i ulaganjima, otklanjanje rizika valutne krize i druge učinke manje važnosti. S druge strane, većina troškova uvođenja eura odnosi se na institucionalne troškove, dok bi najveći troškovi za gospodarstvo trebali biti oni koji se odnose na prilagodbe u gotovinskom poslovanju i platnom prometu, odnosno na pravne, računovodstvene i informatičke pripreme za uvođenje eura.

Viceguverner Faulend upoznao je prisutne s procesom uvođenja eura te predstavio koristi i troškove, odnosno rizike koje taj proces donosi te potrebne aktivnosti Vlade RH i HNB-a u razdoblju pripreme i nakon uvođenja eura. Proces uvođenja eura trajat će godinama. Prvi je korak javna rasprava koja je u tijeku, a nakon toga ulazak u europski tečajni mehanizam, tzv. ERM II, nakon čega su potrebne najmanje 2-3 godine do samog uvođenja eura. Uvjeti na temelju kojih neka zemlja ulazi u tečajni mehanizam nisu definirani, već to ovisi o suglasnosti zemalja članica eurozone, međutim nakon ulaska u proceduru, jasno su definirani parametri koje zemlja kandidatkinja mora ispuniti do konačnog uvođenja eura. Nakon prezentacije viceguverner i suradnici sudjelovali su u raspravi s gospodarstvenicima o troškovima uvođenja eura, o mogućem povećanju maloprodajnih cijena, o učincima uvođenja eura u tzv. novim zemljama EU i drugim dvojabama.

„POKRENI DIGITALNU TRANSFORMACIJU SVOJEG POSLOVANJA“

Interaktivna radionica u sklopu programa Google Digitalna garaža, koji se provodi u partnerskoj suradnji Hrvatske gospodarske komore i Otvorenog učilišta Algebra, održana je po treći put 7. veljače 2018. u Županijskoj komori Zadar. Radionica se provodi radi povećanja korištenja digitalnih alata u funkciji iskoristivosti punog potencijala interneta u poslovanju malih i srednjih poduzetnika.

Na trosatnoj interaktivnoj radionici sudionicima su predstavljene digitalni alati koji poduzetnicima stoje na raspolaganju za povećanje konkurentnosti na tržištu.

Navedeno i pojašnjeno na radionici o digitalnom marketingu, oglašavanju i SEO optimizaciji web-stranica, Google AdWords oglašavanju, Google Analytics i brojnim društvenim mrežama tek je uvod u besplatnu online obuku i certifikaciju polaznika, koju Google provodi u Europi.

Radionicu je vodila Matea Brstilo iz Google Hrvatska.

OBVEZNICI PLAĆANJA NAKNADE ZA POSEBNE KATEGORIJE OTPADA

HGK – ŽK Zadar je u suradnji s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost organizirala edukativnu radionicu za obveznike plaćanja naknade za posebne kategorije otpada koja je 8. veljače 2018. održana u ŽK Zadar.

U Hrvatskoj je uspostavljen sustav za gospodarenje posebnim kategorijama otpada, kojim upravlja Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Predstavnici Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost Tatjana Stublić, Renata Pavković i Žarko Dukić sudionicima su predstavili obveze proizvođača, odnosno uvoznika koji zakonski (Zakon o održivom gospodarenju otpadom NN 94/13 i 73/17) podliježu plaćanju naknade za gospodarenje posebnim kategorijama otpada, način prijave i ispunjavanja tipskih obrazaca te označavanja ambalaže, odnosno proizvoda koji se stavljaju na tržište.

Predstavnik Carinskog ureda Zadar Trpimir Vulić osvrnuo se na provedbu nadzora carinskog inspektora na terenu te na propisane kazne za kršenje odredbi Zakona.

Na radionici je sudjelovalo 30-ak predstavnika tvrtki iz više gospodarskih sektora.

POČINJE PROVEDBA EU PROJEKTA BLUE BOOST ZA INOVATIVNI RAZVOJ PODUZETNIŠTVA POVEZANOG S MOREM

Počinje provedba projekta Blue Boost Županijske komore Zadar. Taj projekt financira EU iz programa Interreg Adrion 2014 – 2020, a predstavnici ŽK Zadar su u povodu početka projekta, kao i predstavnici ostala 33 usvojena projekta, bili u Bolonji na implementacijskom seminaru za vodeće partnere projekata održanom 14. veljače 2018. godine. Cilj je seminara bio informirati vodeće partnere o pravilima provedbe projekta, prihvatljivim troškovima, načinu izvještavanja, javnoj nabavi, promociji i komunikaciji, a zajedničko je tajništvo programa Adrion bilo organizator. Krajnji je cilj projekta Blue Boost, ukupno vrijednog 1.489.422 eura, ojačavanje inovacijskog kapaciteta mikro, malih i srednjih poduzeća iz tradicionalnih sektora povezanih s plavom ekonomijom, poput ribarstva, brodogradnje, marikulture ili turizma, ali i onih brzorastućih tržišnih niša poput zelene brodogradnje, plave tehnologije (akvakultura i biotehnologija), robotike, praćenja stanja mora i biosigurnosti.

Projekt je HGK – Županijska komora Zadar u ožujku 2017. godine prijavila na natječaj programa (pod prioritarnom osi 1. – inovativna i pametna regija, specifični cilj Podrška razvoju regionalnoga inovativnog sustava za Jadransko-jonsko područje). Provedba je započela u siječnju, kao jedan od 34 odobrena projekta na programu Adrion. Projektom Blue Boost jačat će se kapacitet tvrtki povezanih s plavim rastom, aktivnostima poput uspostavljanja transnacionalne inovacijske mreže znanstvenih, gospodarskih, poslovnih i organizacija nadležnih za plavu ekonomiju te organizacije treninga, seminara, transnacionalnih događaja i studijskih putovanja. U svakom od sedam projektnih područja dodjelit će se vaučeri ukupne vrijednosti 45 tisuća eura za najmanje pet tvrtki odabranih javnim natječajem. Odabrane tvrtke će uz pomoć stručnjaka, koji će se također odabrati

transnacionalnim natječajem, razviti inovativne aktivnosti/projekte u svom poslovanju pridonoseći pritom ciljevima Strategije EU za održiv rast u morskom i pomorskom sektoru – Plavi rast.

Uz glavnog partnera ŽK Zadar (Hrvatska), projektni su partneri na ovom projektu University Of Camerino (Italija), Thessaloniki Chamber Of Commerce And Industry (Grčka), Central European Initiative – Executive Secretariat (Italija), Albanian Development Fund (Albanija), Patras Science Park S.A. (Grčka) i Apulia Region (Italija).

PRVI HBOR-OV INFO DAN U ŽK ZADAR

Županijska komora Zadar i HBOR-ov Područni ured za Dalmaciju održali su 12. veljače 2018. prvi zadarski Infodan u ovoj godini.

Mira Krneta, voditeljica HBOR-ova Područnog ureda za Dalmaciju, u uvodnom je dijelu informirala poduzetnike o mjerama poticanja poduzetničke aktivnosti u 2018. godini u obliku nižih kamatnih stopa za dugoročna ulaganja, predfinanciranja ESI projekata u privatnom i javnom sektoru, financiranja ruralnog razvoja te financiranja ciljanih skupina poduzetnika početnika, mladih, žena i OPG-ova. Predstavila je i novi program ESIF krediti za energetska učinkovitost u zgradama javnog sektora te statističke podatke o kreditnoj aktivnosti HBOR-a u 2017. godini na razini Hrvatske, Dalmacije i Zadarske županije.

Od 19 sudionika Infodana, njih sedmero iskoristilo je prigodu za pojedinačno savjetovanje o vlastitim planiranim ulaganjima i mogućnostima korištenja sredstava HBOR-a za njihovo financiranje.

FESTIVAL VJENČANJA 2018.

Četvrtu godinu zaredom ŽK Zadar pružila je novčanu potporu trgovačkim društvima s područja Zadarske županije - izlagačima na Festivalu vjenčanja 2018. koji se održao u prostoru Arsenala u Zadru 3. i 4. ožujka. Otvarajući Festival, predsjednik organizatora, Udruženja obrtnika Zadar, Mladen Malta, istaknuo je u svom obraćanju posjetiteljima višegodišnji doprinos pokrovitelja, između ostaloga i ŽK Zadar, održavanju tog događaja. U dva dana sajma poduzetnici koji obavljaju razne djelatnosti u vezi s organizacijom vjenčanja nudili su zainteresiranim posjetiteljima svoje proizvode i usluge, a sajamski program obogatili su i popratni programi humanitarne modne revije i kušanja slastičarskih vjenčanih proizvoda.

ŠKRAPING 2018.

Zajednica pustolovnog turizma HGK i ŽK Zadar u sklopu 13. Međunarodne trekking utrke Škraping Tkon – Otok Pašman 2018, koja se održala 3. ožujka 2018. u Tkonu na Pašmanu, na zajedničkom su štandu organizirale predstavljanje ponude svojih članica. Predstavnici tvrtki Zadar Outdoor d. o. o. i Ilirija d. d. polaznicima utrke te posjetiteljima Sajma otočnih proizvoda, predstavili su svoje ponude aktivnih odmora i programe pustolovnog turizma. Na Sajmu otočnih proizvoda svoje su autohtone proizvode izlagali mali proizvođači s više od 40 otoka. Za sudjelovanje na ovogodišnjem Škrapingu prijavilo se oko 1500 natjecatelja iz 11 zemalja.

EDUKACIJA O FINANCIJSKOJ PISMENOSTI ZA MATURANTE

U sklopu obilježavanja Svjetskog i Europskog tjedna novca, radi podizanja razine financijske pismenosti, 14. ožujka 2018. je u ŽK Zadar održana edukacija za učenike završnih razreda srednjih škola.

Na predavanjima je bilo riječi o najvažnijim temama iz područja financijske pismenosti i upravljanja osobnim sredstvima. O značaju financijske pismenosti i ulozi regulatora Hrvatske agencije za nadzor financijskih institucija (HANFA) govorila je Aleksandra Bojanić iz te državne ustanove, o bankarskom poslovanju i upravljanju osobnim financijama govorila je Marina Škibola iz Hrvatske poštanske banke. Ulogu i značaj osiguravajućih društava predstavio je Nikola Kovačević iz GRAWE osiguranja, a o upravljanju investicijskim fondovima govorio je Marko Bogdan iz ICAM-a.

U prepunoj dvorani ŽK Zadar na edukaciji su sudjelovali učenici Poljoprivredne, prehrambene i veterinarske škole Stanka Ožanića, Strukovne škole Vice Vlatkovića, Tehničke škole, Prirodoslovno-grafičke škole te dviju gimnazija, Gimnazije Jurja Barakovića i Gimnazije Vladimira Nazora, neki od njih u pratnji profesora.

Predavanja su bila interaktivna, uz prigodne poklone najaktivnijim učenicima, što je izazvalo primjeren interes učenika za predstavljene teme i zadovoljstvo svih nazočnih organizacijom ovakve edukacije.

ODRŽAN 4. REGIONALNI FORUM OBITELJSKOG SMJEŠTAJA ZADARSKE ŽUPANIJE

Na četvrtom Forumu obiteljskog smještaja Zadarske županije koji se održao 14. ožujka 2018. u Kneževoj palači u Zadru okupilo se više od 140 pružatelja ugostiteljskih usluga smještaja u domaćinstvu. Događaj je u ime organizatora otvorio predsjednik Županijske komore Zadar Dario Jurin koji je izrazio zadovoljstvo iznimnom posjećenošću ovog i dosadašnjih Forumu. Naglasio je kako je prije samo četiri godine kada se održao prvi Forum obiteljskog smještaja u Zadarskoj županiji aktivno bilo oko 9 tisuća domaćinstava, dok danas ta brojka prelazi 14 tisuća. Postelja je tada bilo oko 76 tisuća, a danas gotovo 115 tisuća postelja, što čini 63 posto od ukupnog smještajnog kapaciteta Županije.

Barbara Kardum iz TZ Grada Zadra predstavila je besplatnu mobilnu aplikaciju Zadar Travel koja sadržava last minute ponudu privatnoga smještaja na području Grada, koja gostu omogućuje pretraživanje dostupnog privatnoga smještaja u njegovoj blizini te stupanje u kontakt s vlasnikom objekta izravno iz aplikacije putem telefonskog poziva ili elektronske pošte.

U ime Zadarske županije, pročelnik Upravnog odjela za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove Lovro Jurišić izvjestio je prisutne o detaljima Programa kreditiranja obiteljskog smještaja Welcome ukupnog kreditnog potencijala u iznosu od 10 milijuna kuna koji će biti na raspolaganju pružateljima ugostiteljskih usluga smještaja u domaćinstvu na području Zadarske županije kako bi unaprijedili usluge i podigli kvalitetu svojih smještajnih objekata. U okviru programa subvencionirat će se kamatne stope na kredite vlasnicima obiteljskog smještaja, a Javni poziv bit će objavljen već u travnju. Radi se o zajedničkom projektu Zadarske županije, TZ Zadarske županije i poslovnih banaka.

Središnji je dio programa bila panel-rasprava o aktualnim problemima ovog dijela turističkog sektora poput aktualnog nadzora Porezne uprave nad plaćanjem PDV-a na proviziju stranih agencija, rekatégorizacije i izmjene Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti. Panel je moderirao Đuro Tomljenović, a sudionici su bili Nedo Pinezić, predstavnik Zajednice obiteljskog turizma HGK, Klaudio Grdović, predsjednik zadarske sekcije Zajednice obiteljskog turizma HGK – Županijskoj komori Zadar, turistički inspektor Edi Kevo i Željka Becić, ovlaštena porezna savjetnica.

Održana su i predavanja o mogućnostima financiranja iz EU i nacionalnih fondova, suradnji putničkih agencija i iznajmljivača, digitalnim i marketinškim alatima te povoljnim turističkim kreditima. Iznimna posjećenost događaja dokaz je velikog interesa iznajmljivača, ali i onih koji se ubuduće namjeravaju baviti obiteljskim smještajem u turizmu.

ODRŽANA EDUKACIJA ZA GOSPODARSTVENIKE IZ PODRUČJA ZAŠTITE PRAVA POTROŠAČA

Predstavnici Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, Hrvatske gospodarske komore i Hrvatske obrtničke komore održali su 13. ožujka 2018. edukaciju u HGK – ŽK Zadar. Cilj je bio na edukaciji informirati gospodarstvenike o propisima iz područja zaštite prava potrošača u sklopu obilježavanja Tjedna prava potrošača u Republici Hrvatskoj.

Voditeljica Službe za politiku zaštite potrošača iz Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta Đema Bartulović izvijestila je prisutne o zakonodavnom okviru te o direktivama Europske unije kojima se želi olakšati poslovanje tvrtkama u drugim zemljama kada je ova tema u pitanju. Također se osvrnula na dobru poslovnu praksu, označavanje proizvoda, isticanje cijene, posebne oblike prodaje te na nepoštenu poslovnu praksu na koju je stavila poseban naglasak. Jasna Sabljak iz istog ministarstva govorila je o inspekcijskim poslovima u gospodarstvu, naglasivši kako među najčešće povrede Zakona o zaštiti potrošača spadaju nepriznavanje materijalnih nedostataka za kupljeni proizvod, zanemarivanje pozitivne poslovne prakse, problemi s internetskom prodajom te neispunjenje ugovornih obaveza. Spomenula je da je na razini EU uspostavljen sustav suradnje za zaštitu potrošača. Marija Palić i Martina Topolovac iz Ministarstva govorile su o elektroničkom poslovanju, odnosno o aktivnostima Europskog potrošačkog centra Hrvatska i alternativnom rješavanju potrošačkih sporova u Republici Hrvatskoj. Tajnica Suda časti pri HGK Zdravka Kezele Kokorić predstavila je prisutnima djelovanje Suda časti pri HGK i primjeni Zakona o alternativnom rješavanju potrošačkih sporova u praksi. O alternativnom je rješavanju potrošačkih sporova govorila i Suzana Kolesar iz Centar za mirenje i Suda časti Hrvatske obrtničke komore. Uz edukaciju za gospodarstvenike, istoga dana održano je informiranje za građane u trgovačkom centru Supernova u Zadru. Tom su prilikom djelatnici ŽK Zadar promovirali znakove Hrvatska kvaliteta i Izvorno hrvatsko te akciju Kupujmo hrvatsko.

SASTANAK RIBARA NA TEMU ISKRCAJNIH MJESTA

U ŽK Zadar 15. ožujka 2018. održan je radni sastanak o iskrcajnim mjestima u Zadarskoj županiji. Na temelju Zakona o morskom ribarstvu, Ministarstvo poljoprivrede dužno je predložiti iskrcajna mjesta koja će Vlada RH donijeti Odlukom. Na sastanku su službenici Uprave ribarstva iz Ispostave Zadar zaprimili prijedloge predstavnika ribara koja bi se iskrcajna mjesta u Zadarskoj županiji trebala naći na popisu. Prijedlog iskrcajnih mjesta odnosi se na sva ribarska plovila čiji se ribolov nalazi pod Planovima upravljanja, odnosno za plovila koja obavljaju ribolov pridnenom povlačnom mrežom – kočom, okružujućom mrežom plivarićom – srdelom, udičarskim alatima za ribolov plavoperajne tune, plivarićom tunolovkom, udičarskim alatima za lov igluna i potegačama i malim plivarićama. Nakon rasprave sudionika, postojeći je popis iskrcajnih mjesta za Zadarsku županiju ažuriran, te obuhvaća sva postojeća iskrcajna mjesta i nova mjesta koja su se pokazala potrebna. To su iskrcajno mjesto Pag i teretna luka Gaženica.

OBITELJSKA PODUZEĆA I PRIJENOS POSLOVANJA

U ŽK Zadar 16. ožujka 2018. održan je forum o obiteljskim poduzećima i prijenosu poslovanja Što s poduzećem nakon umirovljenja vlasnika: prepustiti ga djeci, prodati ili nešto treće? Forum je organiziran u suradnji Centra za politiku razvoja malih i srednjih poduzeća i poduzetništva i HGK – ŽK Zadar, uz financijsku potporu European Fund for Southeast Europe – Development Facility, sponzorstvo Raiffeisenbank Austria d.d. i pokroviteljstvo Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta. Ekonomski fakultet u Osijeku je akademski partner Forumu. Sudionicima su se prigodno obratili Denis Ikić, direktor ŽK Zadar, i Sunčica Oberman Peterka, prodekanica Ekonomskog fakulteta u Osijeku, a Mirela Alpeza, direktorica CEPOR-a, održala je predavanje o pravodobnoj pripremi vlasnika za umirovljenje i modalitetima prijenosa poslovanja u obiteljskim poduzećima. Navela je primjere iz vlastite savjetodavne prakse, a slijedila su iskustva sudionika Željka Goje, suvlasnika tvrtke HSTEC d.d., Borisa Budana, direktora tvrtke Inkontinentni centar d.o.o., te još nekoliko sudionika, koji su se uključili u raspravu sa pozitivnim ili negativnim iskustvima u uvijek složenom postupku prijenosa upravljanja.

ODRŽAN RADNI SASTANAK STRUKOVNE SKUPINE TURISTIČKIH AGENCIJA U VEZI S PUSTOLOVNIM TURIZMOM

U HGK – Županijskoj komori Zadar 22. ožujka 2018. održan je radni sastanak Strukovne skupine turističkih agencija Zadarske županije, na kojoj se okupilo 11 predstavnika turističkih agencija Zadarske županije. Cilj je sastanka bio okupiti turističke agencije koje u svojoj ponudi nude aranžmane aktivnog i pustolovnog turizma kako bi ih se izvijestilo o novostima u zakonodavstvu i pozvalo na udruženu aktivnost na županijskoj razini s ciljem razvoja ovog segmenta turizma za kojeg zadarsko područje ima velik potencijal.

Iva Bencun, zamjenica predsjednika Strukovne skupine turističkih agencija ŽK Zadar ujedno i novoizabrana predsjednica Zajednice pustolovnog turizma (ZPT) HGK izvijestila je prisutne o aktivnostima i postignućima Zajednice te ih pozvala na aktivno uključivanje u rad iste na županijskoj razini istaknuvši da postoji dovoljno subjekata da bi formiranje strukovne skupine na županijskoj razini bilo opravdano.

Bencun je istaknula kako je upravo zahvaljujući ZPT-a definicija aktivnog turizma po prvi puta uvrštena u Zakon o pružanju usluga u turizmu te da je zakonodavac ovlastio ZPT da klasificira odnosno definira koju su to oblici turizma koji bi se trebali definirati kao aktivni turizam, prema kojem intenzitetu i koji su certifikati za njih potrebni. S tim su u vezi prisutni predstavnici agencija i pružatelji usluga aktivnog turizma pozvani da dostave svoje mišljenje u narednih tjedan dana.

Prisutnima su predložene i promidžbene aktivnosti poput zajedničkog predstavljanja na sajmovima od kojih bi prvi na redu bio Biograd Boat Show u listopadu te izrada zajedničkog kataloga koji bi se promovirao na sajmovima na kojima sudjeluje HGK.

ODRŽANA 9. SJEDNICA GOSPODARSKOG VIJEĆA ŽUPANIJSKE KOMORE ZADAR

U HGK – Županijskoj komori Zadar 28. ožujka 2018. održana je 9. tematska sjednica Gospodarskog vijeća o realizaciji projekta Nove putničke luke Zadar – Gaženica.

S obzirom na prijemore koji su se posljednjih dana pojavili u dijelu javnosti oko završetka izgradnje putničkog terminala Nove putničke luke Zadar – Gaženica i davanja dijela terminala za korištenje djelatnosti odvijanja međunarodnog pomorskog putničkog prometa, Gospodarsko vijeće Županijske komore Zadar održalo je tematsku sjednicu kojoj se odazvalo 20 članova Vijeća.

Nakon uvodnih riječi predsjednika Darija Jurina, ravnatelj Lučke uprave Zadar Robert Škifić dao je presjek aktivnosti na pripremi i provedbi natječaja za izbor koncesionara za djelatnost odvijanja međunarodnog pomorskog putničkog prometa u dijelu novoizgrađenog putničkog terminala Nove putničke luke Zadar – Gaženica.

Svi su sudionici u raspravi imali jedinstven stav, kao i Vijeće u cjelini koje je dalo punu podršku nastavku procesa izbora koncesionara za međunarodni pomorski promet kako bi davno sanjani i planirani projekt Nove putničke luke Zadar – Gaženica potpuno zaživio i počeo davati stvarne razvojne učinke za gospodarstvo Zadra i Zadarske županije.

Razlog je za takav stav Vijeća činjenica da je projekt Nove putničke luke Zadar – Gaženica izgradnjom putničkog terminala u projektnom i funkcionalnom smislu završen, stoga Gospodarsko vijeće naše komore smatra da bi na temelju dosadašnjih studija opravdanosti trebalo slijediti predloženi poslovni model upravljanja koncesijom za obavljanje djelatnosti u međunarodnom pomorskom putničkom prometu u lučkom području, isključivo u

dijelu terminala namijenjenog za međunarodni promet. To bi osiguralo da Nova putnička luka Zadar – Gaženica u kratkom roku postane matična luka (Home port) brodova za kružna putovanja.

Time izgrađena suprastruktura, uključujući putnički terminal, dobiva punu funkcionalnost i razvojnu komponentu. Osiguranjem matične luke za brodove za kružna putovanja Nova luka Zadar – Gaženica postaje istinsko pomorsko središte s izravnim utjecajem na razvoj i rast zračnog i cestovnog prometa, turizma i svih vrsta potrebnih servisnih, uslužnih i proizvodnih aktivnosti karakterističnih za ovu djelatnost.

Dio postavljenih ciljeva već je ostvaren premještanjem znatnog dijela pomorskog putničkog prometa iz stare gradske jezgre u sigurnosno puno adekvatnije uvjete nove luke, a kad ona postane matična luka brodova za kružna putovanja, realizirat će se postavljeni ciljevi u cijelosti.

Naslonjena na teretnu luku, uz blizinu zrakoplovne luke, povezana kvalitetnim prometnicama do mreže autocesta, značajne su prednosti ove luke od državnog značaja te je ona označena kao najznačajniji projekt Zadarske županije kojim se stvara novo pomorsko središte kao osnovica daljnjeg rasta i razvoja prometa i turizma te svekolikoga gospodarstva regije.

ODRŽANA 12. SJEDNICA STRUKOVNE SKUPINE TURISTIČKIH AGENCIJA

U ŽK Zadar 29. ožujka 2018. održana je dvanaesta sjednica Strukovne skupine turističkih agencija Zadarske županije, na kojoj su se okupila 22 predstavnika turističkih agencija.

Na sjednici je sudjelovao pročelnik Upravnog odjela za komunalne djelatnosti i zaštitu okoliša Grada Zadra Robertino Dujela kako bi izvijestio prisutne o izmjenama i dopunama Odluke o reklamiranju na području Grada Zadra, prema kojoj se uvode putokazni standardizirani reklamni panoi koji se postavljaju na pročelja zgrada na onim lokacijama gdje za to postoji najveći interes korisnika poslovnih prostora, uz plaćanje naknade. Panoj služe fizičkim i pravnim osobama za samoreklamiranje, odnosno usmjeravanje na poslovni prostor ili djelatnost koja se oglašava, a na svakom će panou biti uvršteno šest subjekata. Cilj je navedene izmjene, ističe Dujela, prije nadolazeće turističke sezone uvesti red u prostor i poboljšati komunikacijsku i vizualnu povezanost unutar povijesne jezgre grada Zadra. Istaknuo je kako je upravo ova odluka rezultat inicijative koju su prema resornom gradskom odjelu zajednički pokrenule ŽK Zadar i Udruženje obrtnika Zadar kako bi se njihovim članicama, odnosno subjektima koji se nalaze u manje dostupnim dijelovima povijesne gradske jezgre omogućila bolja komunikacija prema potencijalnim korisnicima njihovih proizvoda ili usluga. Prisutni su pozitivno su ocijenili predložene izmjene.

Prisutnima su najavljene četiri nadolazeće edukacije koje će se u ŽK Zadar održati u vezi s njihovim poslovanjem, među kojima, edukacija o novom Zakonu o pružanju usluga u turizmu, o novoj Uredbi o zaštiti osobnih podataka, o digitalnom marketingu u turizmu te edukacija za pratitelje turističkih sadržaja u prirodi. Dogovorene su i pripremne aktivnosti poslovnih susreta u Bruxellesu koji će ŽK Zadar u listopadu organizirati u suradnji TZ-a Zadarske županije i Predstavništva HTZ-a u Belgiji te su prisutnima navedeni zaključci s radnog sastanka u vezi s pustolovnim turizmom koji se u ŽK Zadar održao 22. ožujka.

USAVRŠAVANJE U PODRUČJU JAVNE NABAVE

Na temelju Sporazuma o suradnji Hrvatske gospodarske komore s Ministarstvom gospodarstva, poduzetništva i obrta, Uprave za politiku javne nabave, Županijska komora Zadar je 5. travnja 2018. organizirala jednodnevnu radionicu izobrazbe u području sustava javne nabave: Planiranje u sustavu javne nabave i Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma; Dokumentacija o nabavi; pregled i ocjena ponuda i pravna zaštita u sustavu javne nabave.

Predavači na radionici bili su Nina Čulina i Ivan Palčić, stručnjaci Uprave za politiku javne nabave Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta.

Radionica je dio programa redovitog usavršavanja u području sustava javne nabave, na kojoj je sudjelovalo 25 predstavnika gospodarskih subjekata i institucija s područja Zadarske županije. Polaznicima usavršavanja Ministarstvo će izdati potvrdu o pohađanju programa usavršavanja.

MOGUĆNOST ZAMJENE FOSILNIH GORIVA OBNOVLJIVIM IZVORIMA ENERGIJE

U Zadru je u utorak, 17. travnja 2018., u organizaciji HGK održan stručni skup Mogućnost zamjene fosilnih goriva obnovljivim izvorima energije. Svrha stručnog skupa održavanje je razvoja i prepoznavanje prednosti korištenja obnovljivih izvora energije. S obzirom na neopravdano nedovoljno korištenje domaćih resursa želja je organizatora potaknuti inicijativu za korištenje obnovljivih izvora te informiranjem i predstavljanjem inovativnih primjera ponuditi mogućnost implementacije u javne ustanove i hotele.

Prisutnima su se svojim predavanjima obratili voditelji tri grupacije Zajednice obnovljivih izvora energije HGK, i to: Ljubomir Majdandžić, voditelj Grupacije za energiju Sunca, Mladen Renato Martinac, voditelj Grupacije toplinske energije te Željko Lovrak, voditelj Grupacije za korištenje biomase.

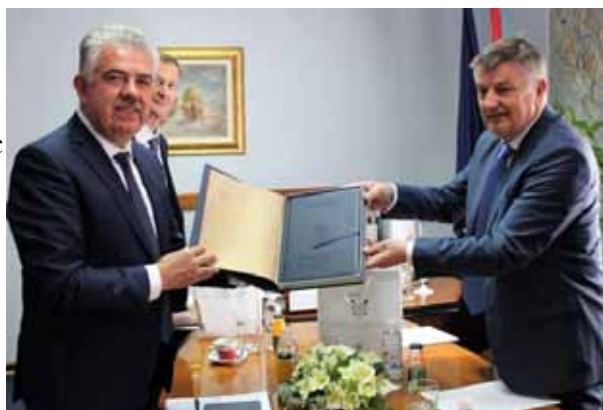
Osobito je zanimljiva bila prezentacija Bogdana Želehovskog iz Solane Pag, kojom je predstavljeno iskustvo najvećeg korisnika biomase u Zadarskoj županiji.

RAZVIJANJE POSLOVNIH ODNOSA S HERCEGOVAČKO - NERETVANSKOM ŽUPANIJOM

Izaslanstvo ŽK Zadar i grada Zadra predvođeno predsjednikom ŽK Zadar Dariom Jurinom susrelo se 11. travnja 2018. s predsjednikom Vlade Hercegovačko-neretvanske županije Nevenkom Hercegom i suradnicima. Tema je susreta bila provedba Strategije EU za Jadransko-jonsku regiju koja se temelji na četiri ključna cilja, plavom rastu, povezivanju regija, kvaliteti okoliša i održivom turizmu. Razgovaralo o suradnji na području turizma, osobito povezivanju prepoznatljivih turističkih ponuda Hercegovačko-neretvanske županije i Zadarske županije. Istaknuto je kako je jedan od temeljnih preduvjeta snažnijeg razvitka turizma jačanje i razvitak Zračne luke Mostar te uvođenje većeg broja niskotarifnih letova, kao i iskustva Zadra i Zadarske županije te Zračne luke Zadar na tom području. Istaknute su i značajne mogućnosti suradnje u sklopu vjerskoga turizma.

Sudionici razgovora složili su se kako je nastavak suradnje potrebno osigurati održavanjem niza tematskih sastanaka na kojima će, uz sudjelovanje relevantnih sudionika, biti predstavljeni prirodni, tehnološki i ostali kapaciteti dviju županija. Naglasili su kako je potrebno snažnije povezati institucije koje promoviraju gospodarske kapacitete te tako olakšati razmjenu znanja, iskustava i suradnju poslovnih subjekata. Na sastanku su bili i Donko Jović, ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNŽ, Denis Ikić, direktor i Mario Živković, savjetnik ŽK Zadar, i Ivica Katić, pročelnik za gospodarstvo, turizam i otoke Grada Zadra, i Kristina Crnjac, EU koordinatorica Hercegovačko-neretvanske županije.

DIGITALNI MARKETING U TURIZMU

Interaktivna radionica o digitalnim alatima za pokretanje i razvoj online poslovanja namijenjena poduzetnicima u turizmu održana je 25. travnja 2018. u ŽK Zadar. Radionica je održana u sklopu programa Google Digitalna garaža koja se provodi u partnerskoj suradnji HGK i Otvorenog učilišta Algebra. Edukacija je organizirana kako bi se lokalnim tvrtkama pomoglo maksimalno iskoristiti mogućnosti digitalne tehnologije, a prisustvovali su mali i srednji poduzetnici te na taj način iskoristiti puni potencijal interneta u svom poslovanju. Certificirana predavačica digitalnog marketinga Matea Brstilo iz tvrtke Google Hrvatska približila je prisutnima sustav digitalnog marketinga, implementaciju digitalnih tehnologija radi naprednijeg poslovanja tvrtki. Google digitalna garaža po četvrti je put članicama HGK – Županijske komore Zadar približila online platformu putem koje ljudi mogu proučiti više od tridesetak modula, stjecati certifikate i poboljšati svoje poslovanje.

PREDSTAVLJANJE NOVITETA IZ ZAKONA O PRUŽANJU USLUGA U TURIZMU

U ŽK Zadar je 17. travnja 2018. održano predstavljanje noviteta iz Zakona o pružanju usluga u turizmu. Novim Zakonom o poslovanju pružatelja usluga u turizmu, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2018. godine, regulirani su način i uvjeti po kojima pravne i fizičke osobe mogu pružati usluge u turizmu.

Željko Trezner, predavač i suradnik HGK, održao je prezentacije Zakona i pregled ključnih izmjena te Operativne primjene novog Zakona u poslovanju pružatelja usluga u turizmu. Viši turistički inspektor Ivan Klarić u Službi turističke inspekcije Područne jedinice Split održao je prezentaciju o Prekršajnim odredbama. Osnovne izmjene Zakona o pružanju usluga u turizmu jesu usklađivanje s EU Direktivom 2015/2302 o putovanjima u paket-aranžmanima i povezanim putnim aranžmanima. Izmjene donose smanjenje administrativnih prepreka za rad poduzetnika, jasnija objašnjenja u vezi s turističkim uslugama zdravstvenog turizma, kongresnog turizma, aktivnog i pustolovnog turizma te usluge turističkih vodiča. Novi Zakon uvodi pojednostavljenje u rad turističkih agencija, prema kojemu se smanjuje broj voditelja poslovnica, nastupa izmjena po pitanju prostora u kojem posluje turistička agencija, mnoge stavke prethodnog Zakona sada su olakšane za davatelje usluga u turizmu, a ponajprije i za korisnike usluga. Novim Zakonom uvodi se ublažavanje postupanja turističkih inspektora prema pružateljima usluga primjenom načela oportuniteta te smanjenje prekršajnih kazni.

Zakon o poslovanju pružatelja usluga u turizmu donosi određeno administrativno olakšavanje u poslovanju turističkih agencija, ukidaju se određene specifične stavke

tehničkog pojma poslovanja poput identifikacijskog koda, knjiga žalbi, naglašavamo ukidanje minimalnih tehničkih uvjeta. Određene direktive Zakona zahtijevaju cijeli niz obaveza koje će turističke agencije pozivati na strože uvjete poslovanja i povećan oprez, a stupaju na snagu 1. srpnja, ali i stvoriti znatno pristupačnije uvjete za korisnike u vezi s organizacijom paket-aranžmana agencija i povezanih putnih aranžmana. „Promjene koje su stupile na snagu zaista su deregulirale dio nepotrebne regulative iz prethodnih propisa i olakšale poslovanje turističkim agencijama“, zaključuje Trezner.

SASTANAK PROJEKTA MISTRAL U BOLOGNI

U Bologni je 26. i 27. travnja 2018. održan početni sastanak projektnih partnera EU projekta Mistral, koji sufinancira Europski fond za regionalni razvoj u sklopu programa Interreg MED. Sastanak je organizirao vodeći partner Regija Emilia Romagna – Uprava za opće poslove, znanje, rad i gospodarstvo poduzeća iz Italije, a Županijska komora Zadar na njemu je sudjelovala kao partner uz još 14 partnera iz Italije, Grčke, Albanije, Španjolske, Francuske, Portugala i Cipra.

Prvog dana održan je Tehnički sastanak te se formirao Upravni odbor projekta, koji čine najmanje dva predstavnika svakog projektnog partnera. Na sastanku Upravnog odbora predstavljeni su postupci i smjernice kojih se partneri trebaju pridržavati u početnoj fazi realizacije projekta. Drugog se dana razgovaralo o administrativnom i financijskom izvještavanju. Maria Groueva, projektna službenica Tehničkog tajništva programa MED, kojoj je projekt dodijeljen na praćenje, prisustvovala je sastanku te pružila korisne podatke konzorciju partnerstva o posebnim zahtjevima koje je odredio program. Sljedeći sastanak Upravnog odbora projekta održat će se u srpnju u Ravenni.

EDUKACIJA ZA ORGANIZATORE I NOSITELJE TURISTIČKIH SADRŽAJA U PRIRODI

U organizaciji HGK i Hrvatske gorske službe spašavanja 26. i 27. travnja 2018. u ŽK Zadar su održana edukativna predavanja za nositelje i organizatore turističkih sadržaja u prirodi. Nositelji edukacije bili su instruktori Mladen Mužinić i Željko Arnautović iz HGSS-a, uz liječnika Borislava Aleraja.

Od 2004. godine oko 1000 osoba završilo je ovu edukaciju. Pustolovni je turizam u svijetu jedan od najbrže rastućih segmenta, važno je ponuditi što bolju i sigurniju uslugu te turistima ponuditi sigurnost i atraktivnost ovog oblika turističke ponude izvan ruralnih područja Hrvatske. Nakon završene edukacije polaznici će dobiti potvrdu o pohađanju programa osposobljavanja za nositelje i organizatore turističkih sadržaja u prirodi. Nakon evaluacije znanja, stekli su korisna znanja o osnovama meteorologije, orijentacije i kartografije, o sigurnom vođenju na izlete i ture. Posebna se važnost pridaje i tehnikama pružanja i pozivanja prve pomoći jer tada su organizatori tura prvi koji djeluju u nuždi. Kako se turistički sadržaji organiziraju i na vrlo nepristupačnim terenima, ljude na ovaj način adekvatno obučavaju izravno profesionalci HGSS-a.

DRUGA „WINE&MUSIC“ MANIFESTACIJA U ZADRU

Drugo izdanje „Wine&Music“ eno i gastro događanja u Arsenalu u Zadru obilježeno je 5. svibnja 2018. predstavljanjem vrhunskih vina. Posljednjih godina svjedočimo brendiranju zadarskih vinarija što odgovara i turističkim strateškim ciljevima Grada Zadra. Posjetiteljima „Wine&Musica“ - ove godine predstavljeni su vinari Zadarske županije: Vinarija Škaulj, PZ Maslina i vino, Vinarija Jokić, Kraljevski vinogradi, Vina Fiolić i boutique vinarija Degarra.

Iz Šibensko-kninske županije dolazi Agro Maleš, Vinarija Testament, Vinarija matošin i OPG Davor Livačić. Također s kontinenta Vina Iločak iz Moslavine, a iz Zagorja i Prigorja Vinarija Kopjar, Vina Sokač i Vina Posavec. Uz vrhunska vina posjetitelji su uživali u paleti Sirelinih sireva od neutralnih do dozrelih, kao i u suhomesnatim delicijama Agro Maleš.

Na predstavljanju „Wine&Music“ manifestacije uz direktora HGK Zadar Denisa Ikića i Miodraga Hruškara bili su i Šime Škaulj iz vinarije Škaulj, Danijel Segarić, pročelnik za poljoprivredu i ribarstvo Zadarske županije te Ivica Katić, pročelnik Upravnog odjela za gospodarstvo, obrtništvo i razvitak otoka Grada Zadra.

IZASLANSTVO IZLOŽBE CHINA INTERNATIONAL IMPORT EXPO U ZADRU

U hotelu Kolovare u Zadru izaslanstvo međunarodne izložbe China International Import Expo 11. svibnja predstavilo je gospodarstvenicima iz šest tvrtki s područja Zadarske županije tu izložbu koja će se od 5. do 10. studenoga 2018. održati prvi put u novoizgrađenom prostoru Nacionalnog izložbenog i kongresnog centra u Šangaju. Predvodio ga je Min Shilin, direktor Upravnog odbora Središnjeg poslovnog okruga Šangaj Hongqiao.

U ime domaćina obratio im se direktor ŽK Zadar Denis Ikić. „Premda je Kina gospodarska sila i teško usporediva s hrvatskim gospodarstvom, ipak neke hrvatske robe i usluge mogu biti zanimljive kineskom tržištu“, rekao je direktor Ikić. Ukratko je gostima predstavio županijsko gospodarstvo, naglasivši njegove najznačajnije grane: trgovinu, prerađivačku industriju, pomorski prijevoz tereta, poljoprivredu, ribarstvo i marikulturu te obrte i usluge.

Predstavnici tvrtki Badel 1862, Solana Nin, Paška sirana, Intermod – hotel Piniya, Ilirija i Zračna luka Zadar kineskim su gostima predstavili svoje djelatnosti, raspravljajući s gostima o mogućim načinima suradnje.

Direktor Shilin, uz videoprezentaciju, pozvao ih je potom na izlaganje na, kako je rekao, najvećem izložbenom prostoru na svijetu koji se prostire na 86 četvornih kilometara, čiji je cilj izgradnja međunarodne platforme ponajprije za uvoz roba i usluga u Kinu. Hrvatskim je tvrtkama ponudio pomoć i povoljne uvjete izlaganja i trgovanja na izložbi China International Import Expo. Susret je organiziran posredovanjem Dražena Holmika, direktora Predstavništva HGK u Šangaju.

UREDBA O ZAŠTITI PODATAKA U SUSTAVU TURISTIČKOG SEKTORA

Hrvatska gospodarska komora je u suradnji s Agencijom za zaštitu osobnih podataka (AZOP), HTZ-om i HOK-om 18. svibnja 2018. u Kneževoj palači organizirala predavanje Modernizacija zakonodavstva o zaštiti podataka – GDPR u sustavu turističkog sektora. Predavanje je održano pred više od 140 osoba. Nazočnima se obratio direktor HGK – ŽK Zadar Denis Ikić te istaknuo važnost usklađivanja s Uredbom. Uredba o zaštiti osobnih podataka stupa na snagu 25. svibnja i primjenjuje se na sve poslovne subjekte bez obzira na njihovu veličinu. Uredba nije novina, već definirana cjelina koja pomaže usklađivanju poslovanja djelatnosti u odnosu na očekivanja poslovnih subjekata koji posluju u EU. Predavačice iz AZOP-a Višnja Marić i Ivana Žiljak predstavile su Uredbu i relevantne primjere iz prakse. Docent Tihomir Katulić s Pravnog fakulteta u Zagrebu objasnio je pravne temelje obrade podataka. “Organizacijska i tehnička implementacija, uspostava tehničkih i organizacijskih mjera zaštite te uvođenje industrijskih standarda poput ISO 27001, okosnica su provedbe Uredbe”, naglasio je Katulić.

Mehanizme informacijske sigurnosti predstavio je Alen Delić iz tvrtke Diverto. Državljeni EU upućeni su u svoja prava zaštite podataka. Logično je da je turistički sektor više izložen, primarno zbog količine podataka koji se obrađuju. Uredba se djelomično podudara s postojećim zakonodavstvom, ali unosi i dosta novosti, prvenstveno misleći na privole za korištenje osobnih podataka. Svaka tvrtka za korištenje nećijih osobnih podataka mora dobiti privolu, jedinstveni dokument kojim osoba daje pravo tvrtki da prikupi, čuva ili obrađuje osobne podatke. Privola mora biti napisana kratko i jednostavnim jezikom, a u njoj moraju biti navedeni podaci čije se prikupljanje dopušta. Važno je usvojiti norme ponašanja i slijediti Uredbu, a osoba koja vam daje svoju privolu može zatražiti informacije o svojim osobnim podacima te ako nema ugovorne obaveze i privolu može povući.

STRUČNA RASPRAVA DIESELGATE U ŽK ZADAR

U ŽK Zadar 22. svibnja 2018. održana je stručna rasprava Dieselgate i plin u prometu, prepoznavanje prednosti korištenja alternativnog goriva za vozila cestovnog prometa uz naglasak na mogućnost korištenja novih tehnologija.

Uvodničar je bio Igor Grozdanić iz Sektora za energetiku. O aferi Dieselgate i pretjeranoj uporabi dizelskih vozila u Europi govorio je Josip Keleman, zamjenik predsjednika Zajednice za UNP. O pregradnji dizelskih motora na plinski sustav, Branimir Palunko predsjednik Zajednice za UNP, predstavivši rezultate KD Autotroleja Rijeka, pregradnjom motora svojih autobusa za gradski promet. Zaključeno je: Ukapljeni naftni plin (UNP) koji Hrvatska ima u suvišku, zajedno s prirodnim plinom koji RH ima u dostatnim količinama, idealna su tranzicijska goriva prema niskougljičnom prometu. Za bolju zaštitu mora, RH mora što prije donijeti regulativu koji omogućuju primjenu propan-butana u pomorstvu. Sve više država EU prepoznaje UNP kao jedno od brzih rješenja u smanjivanju štetnih emisija. To prije što Hrvatska ima svoj vlastiti, domaći 100% hrvatski plin te dostupne homologirane i u svijetu priznate izvanbrodske motore za pogon plovila na Jadranu. Nažalost, nema prateće zakonodavstvo koje prepoznaje, uređuje i potiče takvo tržište i takav oblik doprinosa zaštiti mora i zraka. Zbog sve starijeg voznog parka RH i kontinuiranog uvoza rabljenih dizelskih motornih vozila, osvijestiti potrebu zaustavljanja takve tendencije. Potrebno je subvencionirati pregradnju motornih vozila na dizel u dual-fuel obliku (dizel-plin), Svjetska zdravstvena organizacija proglasila je dizel opasnim za zdravlje. U suradnji s nadležnim ministarstvima pripremiti podloge za rad na jačoj implementaciji alternativnih goriva, uvesti subvencioniranje prijevoza UNP-a na otoke radi održivosti, očuvanja okoliša i razvoja infrastrukture za autoplin koja na otocima praktički ne postoji. Nastaviti sudjelovati u akcijama HGK – ŽK Zadar na povećanju energetske učinkovitosti radi smanjenja ne samo CO₂ nego i ostalih lebdećih čestica NO_x.

PAŠKA SIRANA JEDINA TVRTKA IZ HRVATSKE U MISIJI EUROPSKOG POVJERENIKA ZA POLJOPRIVREDU PHILA HOGANA U KINI

Paška sirana je u veljači dobila poziv za sudjelovanje u misiji europskog povjerenika za poljoprivredu Phila Hogana u Kini (High level mission with Commissioner Hogan). Misija se održavala od 14. do 19. svibnja 2018. u Šangaju, financijskom i ekonomskom središtu Kine, a prisustvovala joj je Martina Pernar Škunca, voditeljica marketinga u Paškoj sirani. Među 70 delegata iz EU, iz 23 zemlje, predstavila se i Paška sirana. Misija se sastojala od brojnih predavanja i radionica s temom kineskog tržišta i uvoza poljoprivrednih proizvoda na to ogromno tržište.

Phil Hogan je zajedno s delegatima otvorio europski paviljon na najvećem sajmu hrane u Kini SIAL Shanghai. Europski paviljon imao je i slogan: Enjoy, it is from Europe i na njemu su se predstavili neki od europskih proizvoda budući da europski proizvodi uživaju veliki ugled u Kini i stvar su prestiža.

Posjetili smo i nekoliko trgovačkih lanaca kao što je Metro Shanghai i HEMA fresh, gdje smo se mogli upoznati s kupovnim navikama Kineza, a one se uvelike razlikuju od naših, što je zaista bilo zanimljivo vidjeti. Posjetili smo i najveću mljekaru u Kini, impresivno zdanje, izjavila je gospođa Pernar Škunca.

U sklopu misije organizirana je i gala večera kojoj su prisustvovali brojni uglednici, veleposlanici i irski ministar poljoprivrede Michael Creede, s kojim je Martina Pernar Škunca imala priliku i razgovarati. Večeri je prisustvovao i hrvatski veleposlanik Nebojša Koharović.

„U svakom slučaju, ovo je za mene bilo predivno iskustvo. Puno sam naučila i upoznala divne ljude, proizvođače iz EU te s njima izmijenila iskustva. Zahvaljujem Hrvatskoj gospodarskoj komori i ministru Tolušiću koji su nam dali priliku da sudjelujemo u ovoj misiji. Naime, mi smo se odazvali na poziv HGK i ministarstva, ispunili upitnik poslan iz Europske komisije. Hvala na ovoj izuzetnoj prilici“, ponosno je rekla Martina Pernar Škunca, voditeljica marketinga u Paškoj sirani.

SASTANAK ČLANICA ŽUPANIJSKE KOMORE ZADAR - RAČUNOVODSTVENE DJELATNOSTI

U ŽK Zadar održan je 16. svibnja 2018. radni sastanak članica Županijske komore Zadar registriranih za obavljanje računovodstvene djelatnosti.

Povod je sastanku bio izbor kandidata iz Zadarske županije za članstvo u Vijeću Udruženja računovođa te izbor kandidata za predsjednika Udruženja prije održavanja plenarne sjednice Udruženja sazvane za 30. svibnja. Za predstavnicu u Vijeću izabrana je Sanja Košta, direktorica tvrtke Kata d. o. o. iz Preka. Kandidat za predsjednika Udruženja nije izabran.

Tijela Udruženja činit će predsjednik, zamjenik te Vijeće Udruženja. Udruženje ima više od 4000 članica, čiji se značaj djelatnosti računovodstva posredno odnosi i na rad svih članica HGK.

Na sastanku se govorilo o problemima koje prate računovodstvo, osobito ishitreno donošenje zakonskih akata bez konzultacije zakonodavca sa strukom.

Računovodstvena struka suočena je s nekoliko zakonskih obveza koje su u praksi teško provedive, primjerice odredbe povezane sa sprječavanjem pranja novca, zaštitom osobnih podataka, kratkim rokovima za prilagodbu, licenciranje i drugo. Sudionici sastanka vjeruju da će novoosnovano Udruženje pomoći u rješavanju problema. U perspektivi je i osnivanje strukovne skupine računovođa na razini Zadarske županije.

PODRŠKA REGIONALNOM CENTRU KOMPETENTNOSTI

Direktor ŽK Zadar Denis Ikić pozvao je 5. lipnja 2018. osam predstavnika tvrtki iz područja strojarstva i elektrotehnike iz Zadarske županije na sastanak u vezi s kandidiranjem Strukovne škole Vice Vlatkovića iz Zadra za Regionalni centar kompetentnosti u području strojarstva i elektrotehnike. Na skupu u zadarskoj komori ravnatelj škole Vice Vlatkovića Tihomir Tomčić obavijestio je nazočne gospodarstvenike o tome da će Zadarska županija na Javni poziv Ministarstva znanosti i obrazovanja RH za kandidiranje ustanova za strukovno obrazovanje za imenovanje regionalnih centara kompetentnosti kandidirati Strukovnu školu Vice Vlatkovića za centar kompetentnosti u području strojarstva i elektrotehnike. „Potrebno je pripremiti Razvojni plan centra za idućih pet godina, iz kojeg će biti razvidna povezanost strukovne škole s gospodarstvom te smo u vezi s tim i pripremili primjer sporazuma o poslovnoj suradnji s vama, gospodarstvenicima iz Zadarske županije iz područja strojarstva i elektrotehnike. Ovo je prilika za uključenje poduzetnika u razvoj strukovnog obrazovanja“, naglasio je Tomčić.

Sanja Peričić, ravnateljica Agencije za razvoj Zadarske županije Zadra nova, zadužene za izradu razvojnog plana centra, kazala je da će, bude li kandidatura na natječaju prihvaćena, to biti centar kompetentnosti u obrazovanju u kojem će se, provoditi stručno osposobljavanje i usavršavanje strukovnih nastavnika škole Vice Vlatkovića i gospodarskih subjekata, te suradnja s ostalim školama u Hrvatskoj. Nazočni poduzetnici potvrdno su ocijenili te prihvatili zamisao ravnatelja Tomčića, naglasivši moguću korist centra u obrazovanju učenika srednjih škola, ali i cjeloživotnom. Slijedi potpisivanje sporazuma tvrtki i Strukovne škole Vice Vlatkovića.

UDVOSTRUČEN UDIO KREDITA TURISTIČKOM SEKTORU

“Turistički rezultati obaraju sve rekorde s 102 milijuna noćenja i deviznim prihodom od preko devet milijardi eura, u čemu veliki dio nosi upravo Jadranska Hrvatska. No, ograničenja sezonalnosti i koncentracija na određene županije pokazuju da moramo nastaviti raditi na konkurentnosti i raznolikosti ponude. Tu podršku turističkom sektoru mogu dati upravo financijske institucije kroz nove proizvode i izvore financiranja,” rekao je potpredsjednik HGK za turizam, trgovinu i financije Josip Zaher povodom otvaranja konferencije Dan hrvatskih financijskih institucija 28. svibnja 2018., u Zadru, na temu Jadranska Hrvatska – gospodarski trendovi i nove mogućnosti financiranja, koja je okupila brojne poduzetnike te predstavnike agencija, znanstvene zajednice i financijskih institucija.

“Najperspektivnija i godinama najjača grana gospodarstva je turizam, koji se razvio zahvaljujući prirodnim ljepotama, bogatoj kulturnoj baštini i infrastrukturi. Sada se nalazimo na točki maksimuma i moramo tražiti zaokret kako bismo osnažili našu ponudu, doveli velike turističke brendove, povećali investicije uz podršku financijskih institucija te povećali našu konkurentnost,” rekao je župan Zadarske županije Božidar Longin.

Na dvjema panel-raspravama održanima u sklopu konferencije govorilo se o aktualnim temama u gospodarstvu, potencijalima razvoja hrvatskog turizma te raznolikosti turističke ponude kroz prilagođene proizvode i usluge financijskih institucija. “Jadranska Hrvatska iz godine u godinu bilježi rast kredita turističkom sektoru, a gledano u ukupnoj bilanci banaka udvostručen je udio kredita turizmu,” rekao je viceguverner HNB-a Michael Faulend te istaknuo da ukupni depoziti pokrivaju ukupnu kreditnu sposobnost, tj. više se ne kreditira od zaduživanja nego iz vlastitih sredstava, što je važan element gospodarske stabilnosti.

“Jadranska Hrvatska živi od turizma. U pet mjeseci generira se 80% prihoda, koji osiguravaju život u svih 12 mjeseci, što ne predstavlja perspektivu. Moramo osigurati pretpostavke za 365 dana turizma u Istri i Dalmaciji”, rekao je predsjednik Uprave Ilirije d. d. Goran Ražnjević i dodao da je sektor odmorišnog hotelijerstva visoko kapitalna, ali nisko profitabilna grana. “Prema indeksu gospodarske snage HGK Zadarska županija bilježi lagani porast te se nalazi među vodećim županijama u Hrvatskoj”, rekao je Zvonimir Savić, direktor Sektora za financijske institucije, poslovne informacije i ekonomske analize HGK.

Konferenciju je organizirala HGK uz podršku županijskih komora jadranske Hrvatske, Grada Zadra, Zadarske županije, pod pokroviteljstvom predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar Kitarović i uz OTP banku kao generalnog pokrovitelja.

ODRŽAN SASTANAK STRUKOVNE SKUPINE TEKSTILNE INDUSTRIJE

U ŽK Zadar održan je 19. lipnja 2018. radni sastanak Strukovne skupine tekstilne industrije ŽK Zadar. Uvodno je Jagoda Divić, poslovna tajnica Udruženja tekstilne i odjevnice industrije HGK, održala prezentaciju o stanju u hrvatskoj tekstilnoj industriji, rastu prihoda (u 2016. u odnosu na 2015. prihodi su rasli za 13%) i padu zaposlenosti i to posebno u sektoru odjevnice industrije. Istaknula je i nove pozitivne primjere pronalaženja posebnih tržišnih niša, poput prerade tekstilnog otpada u konkurentne izvozne proizvode ili orijentaciju na proizvodnju tehničkog tekstila. Prisutne je upoznala i s aktivnostima Udruženja, kako na europskom planu kroz članstvo u Eutatex-u, tako i na nacionalnom kroz rad nekoliko grupacija iz tekstilnog sektora. Kroz raspravu istaknute su glavne poteškoće s kojima se suočavaju članice s područja Zadarske županije. To je kronični nedostatak radne snage u ovoj radno intenzivnoj prerađivačkoj industriji, koja djeluje na turističkom području s većom ponudom atraktivnijih poslova. Poslovanje je i dalje opterećeno visokim davanjima na plaće, novim poskupljenjima energenata, a u nekim lokalnim sredinama i povećanjem komunalnih naknada.

UZVRATNI POSJET IZASLANSTVA VLADE HERCEGOVAČKO- NERETVANSKE ŽUPANIJE

Izaslanstvo Vlade Hercegovačko-neretvanske županije iz BiH, koje je predvodio predsjednik Vlade Nevenko Herceg, boravilo je 7. lipnja 2018. u uzvratnom posjetu Zadarskoj županiji te su se susreli s čelništvom ŽK Zadar, koje je predvodio predsjednik Dario Jurin.

Tijekom sastanka razgovaralo se o mogućnostima gospodarske suradnje dviju županija, osobito na području poljoprivrede, turizma te zajedničkog sudjelovanja u međuregionalnim projektima, s ciljem provedbe Strategije EU za Jadransko-jonsku regiju temeljenu na plavom rastu, povezivanju regija, okolišu i održivom turizmu.

Zajednički je zaključeno kako postoji prostor da se snažnijim povezivanjem institucija koje promoviraju gospodarske kapacitete radi na realiziranju obostrano prihvatljivih projekata, kao što su promocija u inozemstvu i zajednička turistička ponuda na inozemnim tržištima.

RADIONICA O POZIVU NA DOSTAVU PROJEKTNIH PRIJEDLOGA POVEĆANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI I KORIŠTENJA OIE U TURIZMU I TRGOVINI

U ŽK Zadar 14. lipnja 2018. održana je radionica za potencijalne prijavitelje projekata Poziv na dostavu projektnih prijedloga Povećanje energetske učinkovitosti i korištenja OIE u turizmu i trgovini. Radionicu za potencijalne prijavitelje projektnih prijedloga vodili su Marija Herceg i Marko Markić iz Ministarstva zaštite okoliša i energetike. Svrha je cijele serije ovih radionica diljem Hrvatske olakšanje pripreme projektnih prijedloga na Poziv koji je Ministarstvo objavilo 8. svibnja.

Pozivom se želi poduprijeti smanjenje potrošnje energije u turističkim i/ili trgovačkim poduzećima provedbom aktivnosti (mjera) energetske učinkovitosti i/ili korištenjem obnovljivih izvora energije. Ukupno raspoloživi iznos bespovratnih sredstava iz Europskog fonda za regionalni razvoj za dodjelu u okviru ovog Poziva iznosi 76 milijuna kuna. Najniži je iznos bespovratnih sredstava koji se može dodijeliti pojedinom projektu 220 tisuća kuna, dok je najviši iznos 13 milijuna kuna.

ODRŽANA SJEDNICA GOSPODARSKOG VIJEĆA HGK – ŽK ZADAR

Desetoj proširenoj sjednici Gospodarskog vijeća HGK – ŽK Zadar, održanoj u zadarskom hotelu Kolovare 27. lipnja 2018., prisustvovalo je osamdesetak poduzetnika, predstavnika gradova i općina, sveučilišta, drugih ustanova i sredstava javnog priopćavanja s područja Zadarske županije.

„Prošla, 2017. godina po mnogim je pokazateljima poslovanja rekordna. U posljednjih su pet godina ukupni prihodi i dobit u stalnom porastu. Povećao se i robni izvoz i uvoz te turistički dolasci i noćenja“, kazao je u uvodu predsjednik Gospodarskoga vijeća i ŽK Zadar Dario Jurin. Zadovoljstvo postignutim rezultatima poduzetnika Zadarske županije izrazio je u svom obraćanju gradonačelnik Zadra Branko Dukić. Najavio je nastavak provedbe poticajnih mjera za gospodarstvenike te izgradnju novog Poduzetničkog inkubatora. O početku gradnje novog studentskog kampusa govorio je prorektor zadarskog sveučilišta Josip Faričić. Od dodjele prava građenja Gradu Zadru prije dvanaest godina Vlade Republike Hrvatske, obavljenim pripremama dospjelo se do početka prve faze: izgradnje smještajnih i objekata za prehranu, sufinancirane iz europskih strukturnih fondova.

U trećem je dijelu sjednice savjetnica iz Hrvatske gospodarske komore Sanja Šimić predstavila nove komorske projekte Digitalna komora i portal Gospodarska mreža. „Projekt Digitalna komora objedinio je prijenos znanja i tehnologija i iskorištavanje bespovratnih potpora iz europskih fondova za razvoj servisa Digitalne komore, koji će biti na usluzi poslovnim subjektima“, rekla je Šimić. Obavijestila je nazočne o portalu Gospodarska mreža koji će sadržavati statističke podatke o tvrtkama te pružati mogućnosti pretraživanja i kreiranja vlastitih baza po raznim kriterijima.

PREDSTAVLJANJE SAP S/4 HANNA ALATA

U utorak 10. srpnja 2018. u Županijskoj komori Zadar održana je prezentacija „Vaše poslovanje uz novu generaciju SAP alata“. Stručnjaci iz tvrtke ICE d. o. o. iz Pazina, gospoda Franko Bertoša, Mauricio Gašparini i Hrvoje Horvat predstavili su SAP alate S/4 HANNA BUSINESS uz uspješan primjer informatizacije tvrtke HSTeC d.d. u Zadarskoj županiji uz pomoć sredstava EU fondova.

Cilj prezentacije bio je donositeljima odluka u gospodarskim subjektima približiti pouzdana informatička rješenja, kojim se mogu kontrolirati svi parametri nužni za efikasno upravljanje vlastitim poslovanjem. Većina velikih tvrtki u RH posluje putem SAP alata, samo u Hrvatskoj imamo preko 300 savjetnika. Automobilska industrija nezamisliva je bez ovog alata u poslovanju koje je preuzelo poslovno globalno tržište, istovremeno ista tvrtka može poslovati u više zemalja istim sučeljskim programom na više jezika. „SAP alati omogućuju da se svi procesi odvijaju istodobno kroz upravljačko i financijsko računovodstvo“, ističe Bertoša. Nudeći kompletan program solutions iz R3 sustava, SAP je prešao na HANNU ističući bazu podataka kao inovaciju i SAP S/4 HANNA kao novu verziju SAP-a, najbolji za sve moguće kritične točke poslovanja.

SAP HANNA platforme, rješenje optimizirano za inovacije proširuje već usvojenu tehnologiju za svoju revolucionarnu in-memory computing platformu i pruža novu osnovu za digitalnu transformaciju. Novi SAP HANNA dostupan je u cloudu zahvaljujući SAP Hybris as a Service rješenju. SAP je pionir in-memory computinga još od 2010. godine. „Pokreće korisnike uspešnoj digitalnoj budućnosti komercijalno od 2016. IT poslovna rješenje SAP HANNa omogućuju: upravljanje bazama podataka, podacima, analitičkim uvidima u poslovanje-simultano i razvoj aplikacija“, zaključio je predsjednik Uprave HSTeC-a, Mladen Šarlija. Najnovija u nizu SAP inovacija, osmišljena je da omogući korisnicima kompetitivnu prednost u poslovanju.

ODRŽAN DRUGI SASTANAK UPRAVLJAČKOG ODBORA 4HELIX+ PROJEKTA U LISABONU

Drugi sastanak Upravljačkog odbora 4helix+ projekta u kojem sudjeluje HGK- ŽK ZADAR održao se 3. i 4. srpnja 2018. u prostorijama portugalskog partnera XXI Dinamic Network u Lisabonu.

Tijekom intenzivnog dvodnevnog sastanka detaljno su se razradile nadolazeće projektne aktivnosti, posebice organizacija treninga (Blue bootcamps), regionalnih info dana i transnacionalnog brokerage događaja u Zadru. Donesene su odluke vezane uz aktivnosti objave poziva za dostavu iskaza interesa za Pružatelje znanja i pripreme Poziva za dodjelu inovacijskih vaučera za tvrtke unutar sektora plave ekonomije. Rasprava je bila usmjerena na definiranje čitavog spektra činjenica vezanih uz gore navedene aktivnosti i postavljanje jasnih okvira za početak njihove organizacije i provedbe

Na sastanku se govorilo i o promotivnoj kampanji koja će čitavo vrijeme pratiti navedene projektne aktivnosti i događaje s ciljem podizanja svijesti ciljnih skupina projekta o mogućnostima koje projekt nudi. Kampanja će prvenstveno biti usredotočena na privlačenje Pružatelja znanja (predstavnik kulturnih i kreativnih industrija te neinstitucionalnih inovacijskih agenata) kako bi se uključili u projekt s ciljem promocije svoje stručnosti u području "kreativnih inovacija" među malim i srednjim poduzećima iz sektora plave ekonomije.

Nakon toga kampanja će nastojati privući mala i srednja poduzeća iz sektora plave ekonomije, nudeći im priliku da se prijave za inovacijski vaučer u vrijednosti do 10.000 eura, koji će se im koristiti da s Pružateljem znanja kojeg su odabrali po svom izboru, realiziraju kreativni inovacijski projekt unutar svoje tvrtke.

DRUGI SASTANAK UPRAVLJAČKOG ODBORA EU PROJEKTA MISTRAL U RAVENNI

U Ravenni (Italija) je od 11. do 13. srpnja 2018. održan drugi sastanak projektnih partnera EU projekta Mistral, koji sufinancira Europski fond za regionalni razvoj u sklopu programa Interreg MED. Sastanak je organizirao vodeći partner Regija Emilia Romagna – Uprava za opće poslove, znanje, rad i gospodarstvo poduzeća iz Italije, a Županijska komora Zadar na njemu je sudjelovala kao partner uz još 14 partnera iz Italije, Grčke, Albanije, Španjolske, Francuske, Portugala i Cipra.

Sastanak se održao u sklopu foruma Big Med u Ravenni, posvećenog Plavom gospodarstvu. Opći je cilj Mistrala stvoriti simbiotsku i transnacionalnu zajednicu mediteranskih klastera aktivnih u domenama Plavog rasta (plava energija, akvakultura, pomorski, obalni i kruzerski turizam, plava biotehnologija, morski mineralni resursi). Tijekom svojih raznih faza, Mistral namjerava izraditi, testirati, razviti i provesti dugoročnu mrežu izvrsnih klastera Plavog rasta u mediteranskom području, osigurati njenu održivost na dugi rok te djelovati kao katalizator i multiplikator inovacijskih akcija.

Projekt Mistral je na početku svog provedbenog razdoblja koje je započelo 1. veljače 2018. godine, a završava 31. siječnja 2022. godine. Ukupni je proračun projekta 4.837.420,00 eura.

Prvog dana sastanka organiziran je obilazak brodom luke u Ravenni te je održan sastanak projektnih partnera unutar prostorija marine u Ravenni. Na sastanku je bilo riječi o

provedbi aktivnosti zadanih projektnim planom i odgovornostima pojedinih partnera, financijskim aspektima unutar trenutne faze projekta, te o sadržaju događanja u iduća dva dana sastanka.

Drugog dana sastanka, koji se održao u Palači Rasponi glavni partner je izvijestio prisutne o aktivnostima koje su do sada provedene u projektu, te su nakon toga uslijedile prezentacije predstavnike raznih institucija o politikama i inicijativama u Plavoj ekonomiji, njezinim rastućim sektorima i mapiranju istih. Potom su održane prezentacije svakog pojedinog projektnog partnera, kako bi se поближе predstavile organizacije iz kojih dolaze te značaj Plavog sektora u njihovim regijama.

Trećeg dana sastanka predstavljena je metodologija te je utvrđeno da će se u idućim mjesecima ove godine provesti analiza tržišnih trendova i novih tehnologija Plavog rasta u područjima provedbe projekta. Također je dogovoreno testiranje servisnog paketa inovacija u vezi sa stvaranjem inovativnih poslova te kapitalizacija stečenih saznanja. Ona bi se provela izgradnjom virtualne platforme za podršku regionalnih i nacionalnih akcijskih planova za Plavi rast. Namjera je naposljetku uklopiti rezultate projekta u regionalne, državne te makroregionalne strategije (MED i EUSAIR), a i prioritete Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo.

U TALIJANSKOJ REGIJI PUGLIA ODRŽAN DRUGI SASTANAK PROJEKTA BLUE_BOOST I PRVI TRANSNACIONALNI STUDIJSKI POSJET

Regija Puglia od 16. do 18. srpnja 2018. bila je domaćin drugog sastanka Upravljačkog odbora projekta BLUE_BOOST koji se održao u gradu Giovinazzo pored Barija te prvog transnacionalnog cross-field (studijskog) posjeta organiziranog u sklopu projekta.

Predstavnici Hrvatske gospodarske komore- Županijske komore Zadar, nositelja projekta, tijekom dvodnevnog sastanka Upravljačkog odbora projekta ostalim su partnerima predstavili stanje projekta te plan nadolazećih aktivnosti, posebice organizacije tzv. plavih laboratorija, scenario radionica i plavih hakatona kojima je cilj prepoznati i ponuditi riješena za inovacijske izazove poduzeća koja djeluju u sektorima unutar Plavoga rasta.

Tijekom navedenih događaja koja će se održavati ove jeseni, lokalna mikro, mala i srednja poduzeća (MSP) i start-up poduzeća aktivni u tradicionalnim i brzorastućim sektorima povezanih s plavom ekonomijom, imat će priliku potaknuti vlastite inovacijske potencijale i transnacionalnu suradnju zahvaljujući suradnji s tzv. Pružateljima znanja, odnosno predstavnicima razvojno-istraživačkih i inovacijskih tijela.

Među ostalima, projekt predviđa i organizaciju ukupno sedam tzv. cross-field posjeta partnerskim regijama od kojih je prvi održan 17. i 18. srpnja u regiji Puglia, na temu akvakulture. Delegacije sastavljene od stručnjaka iz Italije, Hrvatske, Albanije i Grčke posjetili su tako konzorcij Gargano Pesca, sastavljen od tvrtki aktivnih u području morske akvakulture smještenih u Manfredoniji te eksperimentalni laboratorij za studije morskog

bogatstva- Coispa smještenog u mjestu Torre a Mares u blizini Barija. Zanimljivost studijskog posjeta regiji Puglia upravo je poslovni i istraživački pristup razvoja dobre poljoprivredne prakse za održivu akvakulturu kojeg razvijaju tvrtke okupljene u konzorciju Gargano Pesca.

BLUE_BOOST projekt ukupne financijske vrijednosti približno 11 milijuna kuna, financiran je u sklopu programa Europske unije INTERREG ADRIION. Cilj mu je poticanje, treniranje i financiranje inovacija unutar sektora Plava rasta u jadransko-jonskom području. Okosnica projekta, objava natječaja za dodjelu inovacijskih vaučera u pojedinačnom iznosu od 9 tisuća eura za ukupno 5 plavih tvrtki iz svakog projektnog područja bit će objavljena u kasnijim stadijima projekta.

POSREDNICI U PROMETU NEKRETNINA USUGLASILI SE OKO PRIJEDLOGA PROMJENA ZAKONA O POSREDOVANJU U PROMETU NEKRETNINA

Dvadesetak okupljenih posrednika u prometu nekretnina na prvoj ovogodišnjoj sjednici Strukovne skupine poslovanja nekretninama Zadarske županije održanoj 14. rujna 2018. u prostorijama ŽK Zadar izrazilo je suglasnost s prijedlozima izmjena i dopuna postojećeg Zakona o posredovanju u prometu nekretnina, koje je pripremila Strukovna grupacija posrednika u prometu nekretnina ŽK Split. „Cilj predloženih izmjena je daljnje suzbijanje nezakonitog rada posrednika u prometu nekretnina, za što će se od zakonodavca, koji je pozvao HGK na sudjelovanje u promjenama zakona, tražiti i uvođenje strožih kazni za prekršitelje. Prijedlozi ujedno teže i daljnjem jačanju naše profesije u kupoprodajnim postupcima nekretnina“ – istaknuo je predsjednik Strukovne skupine Nikica Begonja okupljenima na skupu.

Na sjednici su se članovi strukovne skupine mogli informirati i o mogućnosti zajedničkih nastupa na nadolazećim sajmovima nekretnina koje organizira HGK, MIPIM u Cannesu i onome u Moskvi.

Bilo je riječi i o nužnosti poštivanja Kodeksa etike u poslovanju posrednika u prometu nekretnina, za koju Komora poziva posrednike na potpisivanje izjave o prihvatanju.

WEB PORTAL GOSPODARSKA MREŽA

Uvažavajući globalne trendove i veliku brzinu promjena, kako u samom poslovnom okruženju tako i u tehnološkim dostignućima, HGK kontinuirano prilagođava svoje aktivnosti te kreira nove proizvode i usluge, a kako bi domaćim gospodarstvenicima bila od izravne pomoći u traženju vlastitih modela za uspjeh. Tako je nedavno pokrenut projekt Digitalna komora koji označava jednu novu eru u poslovanju HGK.

Digitalna komora nova je informacijsko-komunikacijska platforma za e-usluge HGK, dostupna članicama i poslovnoj zajednici te javnoj upravi i građanima, kojom HGK želi doprinijeti povećanju korištenja informacijskih i komunikacijskih tehnologija u području pružanja e-usluge na razini Republike Hrvatske.

Tako će se kroz projekt odnosno implementacijom sedam e-usluga ubrzati komunikacija i unaprijediti odnosi s članicama, digitalizirat će se izdavanje dokumenta za javne ovlasti te će se omogućiti još aktivnije sudjelovanje gospodarstvenika u kreiranju i promjeni zakonodavnog i regulatornog okvira. Dodatno, Digitalna komora će potencijalne izvore financiranja učiniti dostupnijima svojim članicama te će hrvatskim gospodarstvenicima omogućiti kvalitetniju promociju njihovih proizvoda i usluga.

Prva funkcionalnost pokrenuta u sklopu projekta Digitalna komora je web portal Gospodarska mreža, koji na jednom mjestu objedinjuje sve bitne informacije:

- makroekonomski pokazatelji na razini Hrvatske i pojedinih županija – BDP, prosječna mjesečna neto plaća, stopa registrirane nezaposlenosti, robni izvoz i izravna strana ulaganja
- zasebni pokazatelji za RH realne stope rasta, inflacija, prosječni srednji tečajevi za EUR i USD, broj aktivnih poslovnih subjekata, broj zaposlenih i bruto inozemni dug
- opće informacije o Hrvatskoj i hrvatskom gospodarstvu te
- tražilica poslovnih subjekata – za koje su dostupni osnovni podaci te aktualni financijski pokazatelji i analiza poslovanja; poslovni subjekti mogu se pretraživati po nazivu, odgovornim osobama ili djelatnosti te se mogu uspoređivati s ostalim subjektima

Za sve članice HGK korištenje portala je besplatno!

Pokazatelj	2017.
Površina županije, u km ²	7.486
Ukupan broj stanovnika županije (procjena DZS sredinom 2017.)	168.672
Ukupno aktivno stanovništvo (zaposleni + nezaposleni) na dan 30.06.	61.116
Ukupan broj zaposlenih (osiguranika HZMO), na dan 30.06.	56.655
Ukupan broj nezaposlenih (registriranih), na dan 30.06.	4.461
Stopa registrirane nezaposlenosti, u % aktivnog stanovništva, na dan 30.06.	7,3
Broj poduzetnika (predani GFI za 2017.)	4.273
Zaposleni u gospodarstvu, prosjek na temelju broja sati (GFI)	23.534
Ukupni prihodi gospodarstva, u milijunima kuna (GFI)	13.752,2
Udjel prihoda od prodaje u inozemstvu u ukupnim prihodima, u % (GFI)	21,8
Stopa rasta turističkih dolazaka, u %	11,1
Stopa rasta turističkih noćenja, u %	18,0
NAJZNAČAJNIJE DJELATNOSTI	%
1. Trgovina	
Udjel u ukupnim prihodima poduzetnika	24,2
Udjel u broju zaposlenih	18,6
Udjel u vrijednosti aktive poduzetnika	10,1
2. Prerađivačka industrija	
Udjel u ukupnim prihodima poduzetnika	20,1
Udjel u broju zaposlenih	16,1
Udjel u vrijednosti aktive poduzetnika	11,3
3. Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	
Udjel u ukupnim prihodima poduzetnika	11,8
Udjel u broju zaposlenih	15,4
Udjel u vrijednosti aktive poduzetnika	16,0
4. Prijevoz i skladištenje	
Udjel u ukupnim prihodima poduzetnika	9,4
Udjel u broju zaposlenih	8,2
Udjel u vrijednosti aktive poduzetnika	15,1
5. Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	
Udjel u ukupnim prihodima poduzetnika	8,5
Udjel u broju zaposlenih	7,3
Udjel u vrijednosti aktive poduzetnika	9,3
6. Građevinarstvo	
Udjel u ukupnim prihodima poduzetnika	9,0
Udjel u broju zaposlenih	10,2
Udjel u vrijednosti aktive poduzetnika	11,0

HGK
.HR